

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI

~~D-588
Vol. 20.~~

D 003334, Vol. 20

V20

securitatea

396

D 3334/20

STRICT SECRET

Nr. 1 (81)-1988

securitatea

1988

Exemplar nr. 633

STRICT SECRET

Cuprins

• • •

**In sprijinul
invățămintului
de specialitate**

**Dezbateri-
opinii**

	<u>Pag.</u>
— Telegrama adresată tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al P.C.R., președintele Republicii Socialiste România, comandant suprem al Forțelor Armate de participanții la convocarea de bilanț a activului de comandă și de partid al Departamentului Securității Statului	5
— Măsurile de profil care se adoptă de către organele de securitate, independent sau în cooperare cu forțele specializate, pentru prevenirea declanșării și extinderii în locuri aglomerate sau în apropierea unor obiective de importanță deosebită a unor acte de dezordine și turbulente care ar putea degenera în acțiuni extremist-teroriste — col. Dumitru VOICU și col. Dumitru MARIAN	9
— Principiile conducerii forțelor sistemului apărării naționale. Organele de conducere politico-strategică a forțelor participante la războiul de apărare a patriei dus de către întregul popor, potrivit Legii nr. 14/1972 — mr. Vasile COSAC și cpt. Cornel IONAȘCU	17
— Conducerea în secret a efectivelor pe timpul organizării și desfășurării acțiunilor specifice de securitate în timp de pace și război. Documentele ce se întocmesc și lucrul cu acestea — col. Ilie JERNOIU și col. Gheorghe MOCANU	25
— Organizarea — componentă a conducerii științifice. Aplicarea ei în activitatea de securitate — col. Costică MOHOREA și lt. col. Valeriu GHERGHE	33

In acest număr	— Preocupări pentru definirea terorismului — col. Gheorghe ARDELEANU și lt. col. Gheorghe TRIFU	40
Documentar	— „Portretul“ psihologic și social al terorismului contemporan — cpt. Petre SPĂTARU	51
Punct ochit-punct lovit	— Filiere, canale și... lacune — col. Constantin PLEȘEA și lt. col. Gavril ONICEAG	59
Documente de arhivă	— Serviciul de spionaj horthyst împotriva României între cele două războaie mondiale — col. Vasile BOBOCESCU	65
Dicționar	— Panica în rândul militarilor — condiții și posibilități de prevenire	69
Din presa străină	— Spionaj și contraspionaj la Maputo — mr. Harie FILIP	72
	— Operațiunea „Kennedy Round“ — mr. Ion PIRVU	79
	— Agentul secret „ideal“ — lt. col. Dumitru DANAU	87

„La baza întregii activități educative trebuie să așezăm concepția revoluționară despre lume și viață, principiile socialismului științific, umanismul revoluționar. Să dezvoltăm puternic, în rândul poporului, al tineretului patriei noastre, patriotismul socialist, revoluționar, dragostea față de țară, partid și popor, să educăm întregul nostru popor în spiritul frăției și solidarității, al muncii unite pentru socialism și comunism !

Să acționăm cu toată hotărîrea pentru formarea unui om nou, cu o înaltă conștiință revoluționară ! Să combatem cu hotărîre orice manifestări retrograde, de naționalism și șovinism, de misticism, egoism, individualism, tendințele de parazitism și parvenire, tot ceea ce înjosește omul ! Să educăm poporul nostru în spiritul celor mai nobile idealuri de dreptate, egalitate, de solidaritate internațională ! Aceasta constituie o parte a activității de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate — și se poate spune că devine o parte tot mai importantă a activității partidului și statului nostru.

Este necesar să combatem cu mai multă hotărîre orice tendințe și manifestări care mai există la unii cetățeni, cu o concepție înapoiată, de a se gândi să-și părăsească patria pentru a merge în țări străine. Dintotdeauna poporul nostru, chiar în condițiile cele mai grele, nu și-a părăsit glia, a rămas aici, a luptat împotriva cotro-

pitorilor, a invins orice greutate și a asigurat formarea națiunii și a statului național unitar român. Acum, cind poporul nostru are marea fericire de a fi lichidat pentru totdeauna asuprirea, de a fi pe deplin stăpîn pe destinele sale, de a-și făuri în mod conștient propriul său viitor, este de neînțeles existența unor oameni care vor să-și părăsească patria, gîndindu-se că, poate, undeva ar putea să trăiască fără muncă. Este adevărat că, în popor, se spune că nu există pădure fără uscături. Dar trebuie să desfășurăm o asemenea activitate politico-educativă, de cultivare a dragostei față de muncă, de patrie, de făurire a propriului viitor aici, ca să avem cit mai puține uscături în pădurile patriei noastre !

Activitatea politico-educativă trebuie să dezvolte puternic sentimentul de demnitate, mîndria de a fi cetățean al României socialiste, de a fi participant activ la realizarea celei mai drepte și mărețe societăți, de a sluji, în orice împrejurări, țara, poporul, independența și suveranitatea patriei noastre !“

NICOLAE CEAUȘESCU

Cuvîntare la Conferința pe țară a președinților
consiliilor populare (2 - 4 martie 1988)

TELEGRAMA ADRESATĂ TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

*secretar general al Partidului Comunist Român,
președintele Republicii Socialiste România,
comandant suprem al Forțelor Armate*
**de participanții la convocarea de bilanț a activului de comandă
și de partid al Departamentului Securității Statului**

Activul de comandă și de partid al Departamentului Securității Statului, întrunit în convocarea de bilanț, a adresat tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, comandantul suprem al Forțelor Armate, o telegramă în care se spune :

Mult iubite și stimate tovarășe comandant suprem,

În atmosfera de puternică și unanimă angajare revoluționară în care oamenii muncii de pe întreg cuprinsul țării acționează cu fermitate și dăruire pentru îndeplinirea mărețelor obiective trasate de dumneavoastră, mult iubite și stimate tovarășe Nicolae Ceaușescu, în magistralul Raport prezentat la Conferința Națională a partidului, pentru dezvoltarea intensivă a economiei naționale și realizarea unei noi calități în toate domeniile, activul de comandă și de partid al Departamentului Securității Statului, întrunit în convocare de bilanț, a analizat în mod aprofundat, în spirit critic și autocritic, cu înaltă exigență și combativitate comunistă, activitatea desfășurată în anul 1987 pentru executarea sarcinilor încredințate în înfăptuirea politicii partidului de apărare a securității statului. Totodată, au fost stabilite cu deplină răspundere măsurile și căile menite să asigure realizarea la un nivel tot mai ridicat a misiunilor ce ne revin din hotărîrile de partid și legile țării, a ordinelor, orientărilor și indicațiilor dumneavoastră, care fundamentează întreaga noastră activitate.

Participanții la convocare au evidențiat, cu aleasă cinstire, cu deosebită admirație și prețuire, înaltul dumneavoastră spirit revo-

luționar, patriotismul înflăcărat și profundul umanism, dinamismul și energia fără seamăn, atât de proprii activității dumneavoastră eroice, pe care de cinci decenii și jumătate o consacrați cu totală dăruire și abnegație binelui și fericirii poporului, împlinirii aspirațiilor supreme ale națiunii, subliniind că aceste inestimabile calități se constituie în cel mai strălucit exemplu de muncă și viață, pe care comuniștii, toți lucrătorii de securitate sînt ferm hotărîți să-l urmeze neabătut.

S-a subliniat cu tărie că de prodigioasa dumneavoastră activitate se leagă indestructibil uriașele succese dobîndite în „Epoca Nicolae Ceaușescu” pe planul dezvoltării și modernizării economiei naționale, științei, învățămîntului și culturii, în perfecționarea organizării și conducerii societății, în adîncirea democrației socialiste, în ridicarea calității muncii și vieții întregului popor.

Au fost elogiate, cu deosebită satisfacție și îndreptățită mîndrie patriotică, excepționala activitate pe care dumneavoastră o desfășurați cu neasemuită consecvență pentru afirmarea tot mai puternică a României în lume, forța, cutezanța, justetea și umanismul principiilor și acțiunilor pe care le promovați în întreaga politică externă a partidului și statului nostru, pentru înfăptuirea marilor aspirații ale umanității, de dezarmare și securitate, de pace, prietenie și colaborare.

Lucrările convocării de bilanț au dat expresie adeziunii depline a aparatului de securitate la politica internă și externă a partidului și statului, prilejuind reafirmarea hotărîrii noastre nestrămutate de a acționa în mod neabătut, cu fermitate și totală dăruire patriotică, pentru a contribui activ la îndeplinirea exemplară a istoricelor obiective stabilite de Congresul al XIII-lea al partidului, a sarcinilor rezultate din hotărîrile Conferinței Naționale, astfel încît întreaga activitate de securitate să fie tot mai amplu și organic integrată eforturilor generale ale poporului în vasta și minunata operă de edificare a socialismului și comunismului.

Pe deplin convinși că rezultatele pozitive obținute în munca noastră se datoresc conducerii nemijlocite de către partid, îndrumării permanente primite din partea dumneavoastră, mult stimată și iubite tovarășe comandant suprem, activul de comandă și de partid, întregul aparat de securitate vă exprimă vie recunoștință și profundă grațitudine pentru grija statornică pe care o manifestați ca activitatea Departamentului Securității Statului să fie continuu adaptată la evoluția realităților vieții politico-economice și sociale.

În spiritul prețioaselor dumneavoastră orientări și indicații, al concluziilor și sarcinilor rezultate din Hotărîrea Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. din 27 noiembrie 1987, am analizat cu profunzime, exigență și fermitate cauzele lipsurilor și neajunsurilor din activitatea desfășurată în cursul anului trecut și ne-am angajat să acționăm cu înaltă răspundere comunistă pentru dezvoltarea și întărirea spiritului revoluționar, aplicarea neabătută în viață a principiilor muncii de partid și a prevederilor legilor țării, asigurînd creșterea permanentă a capacității operative a tuturor unităților Departamentului Securității Statului.

Vă raportăm, tovarășe comandant suprem, că în executarea ordinelor și indicațiilor dumneavoastră vom situa și pe mai departe în centrul preocupărilor noastre prevenirea acțiunilor dăunătoare intereselor naționale, asigurarea legalității socialiste, apărarea ordinii sociale și de stat, acționînd ferm pentru zădărnicierea oricăror încercări de a se atenta la cuceririle revoluționare ale oamenilor muncii, la securitatea statului.

Puternic mobilizați de magistratul dumneavoastră Raport la Conferința Națională a partidului, de hotărîrile adoptate de acest forum democratic al comuniștilor români, vom milita pentru perfecționarea conlucrării cu organismele democrației muncitorești-revoluționare, cu colectivele de oameni ai muncii, în scopul apărării și dezvoltării economiei naționale, a valorilor supreme ale orînduirii noastre socialiste, călăuziți neabătut de teza dumneavoastră de excepțională însemnătate privind edificarea socialismului și comunismului cu poporul și pentru popor.

Reafirmăm hotărîrea noastră fermă de a face totul pentru îndeplinirea exemplară a sarcinilor și misiunilor încredințate și ne angajăm solemn, tovarășe comandant suprem, ca în activitatea noastră să întărim și mai puternic vigilența și combativitatea revoluționară, să depunem eforturi și mai susținute în vederea pregătirii multilaterale, ideologice, politice, militare și de specialitate a efecivelor, pentru afirmarea consecventă a unui înalt simț al datoriei și al răspunderii față de partid și de popor.

Vă rugăm, cu profund respect, a ne permite să dăm din nou glas sentimentelor de nețărîmă dragoste și deosebită stimă față de dumneavoastră, tovarășe comandant suprem, cel mai iubit fiu al națiunii noastre, genialul strateg și ctitor strălucit al României socialiste, proeminentă personalitate politică internațională, marele erou între eroii neamului, și să exprimăm recunoștința fierbinte a comuniștilor, a întregului aparat de securitate pentru eroica activitate pe care o consacrați cu neasemuită dăruire și

abnegație ridicării patriei pe trepte tot mai înalte de civilizație și progres.

Animați de cele mai alese sentimente de prețuire și cinstire, adresăm, cu deosebit respect, întreaga noastră grațitudine tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, eminent om politic și de știință, savant de largă recunoaștere și apreciere internațională, pentru remarcabila contribuție la elaborarea și înfăptuirea politicii partidului și statului nostru, la înflorirea continuă a științei, învățămîntului și culturii românești.

Asemenea întregului nostru popor, întîmpinînd cu cele mai fierbinți sentimente de dragoste și înaltă vibrație patriotică apropiata aniversare a zilei dumneavoastră de naștere și a activității revoluționare pe care de 55 de ani o desfășurați, cu eroism, cu neștrămutată credință în triumful socialismului și comunismului pe pămîntul scumpei noastre patrii, dăm expresie profundei recunoștințe ce v-o purtăm și vă dorim din adîncul inimilor noastre, mult iubite și stimate tovarășe comandant suprem, viață îndelungată, în deplină sănătate și putere de muncă, ani mulți și luminoși în fruntea partidului și statului, pentru a conduce harnicul și talentatul nostru popor spre noi și tot mai mari victorii care să asigure înflorirea multilaterală a României socialiste, afirmarea ei tot mai puternică, liberă, demnă și suverană în rîndul națiunilor lumii.

Insoțim omagiul nostru ostășesc, pe care vi-l aducem în acest moment aniversar, cu angajamentul ferm al activului de comandă și de partid, al întregului efectiv al Securității Statului de a servi fără preget interesele națiunii noastre socialiste, asigurîndu-vă solemn că pentru noi nu există ideal mai nobil și mai înalt decît acela de a sluji cu întreaga ființă patria, partidul și poporul, de a apăra securitatea statului, libertatea, independența, suveranitatea și integritatea Republicii Socialiste România.

Să trăiți, tovarășe comandant suprem !

ACTIVUL DE COMANDĂ ȘI DE PARTID
AL
DEPARTAMENTULUI SECURITĂȚII STATULUI

ÎN SPRIJINUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI DE SPECIALITATE

MĂSURILE DE PROFIL CARE SE ADOPTĂ DE CĂTRE
ORGANELE DE SECURITATE, INDEPENDENT SAU ÎN COOPERARE
CU FORȚELE SPECIALIZATE, PENTRU PREVENIREA DECLANȘĂRII
ȘI EXTINDERII ÎN LOCURI AGLOMERATE SAU ÎN APROPIEREA
UNOR OBIECTIVE DE IMPORTANȚĂ DEOSEBITĂ A UNOR ACTE
DE DEZORDINE ȘI TURBULENTE CARE AR PUTEA DEGENEREA
ÎN ACȚIUNI EXTREMIST-TERORISTE

consultație

Așa după cum este bine cunoscut, pe fondul escaladării pe plan internațional a terorismului, al proliferării unor pseudoideologii, al diversiunii politice organizate de cercuri și organizații reacționare din exterior, există pericolul ca și pe teritoriul R. S. România să se desfășoare unele acțiuni extremist-teroriste cu scopul de a tulbura ordinea și liniștea publică, de a destabiliza climatul politic din țara noastră.

Activitatea desfășurată de organizațiile teroriste în diferite state exercită influență și asupra srăinilor — membri sau simpatizanți ai unor astfel de grupări — ce se găsesc temporar în R.S.R. (la studii, ca turiști, comercianți etc.) care pot pregăti și comite acte teroriste sau pot antrena la asemenea activități diferite persoane din mediile de cetățeni români frecventate.

În același timp, sub influența propagandei furibunde desfășurate de cercuri reacționare din Occident — îndeosebi prin intermediul postului de radio „Europa liberă“ — care incită în permanență la organizarea unor acțiuni ostile, violente, unele elemente autohtone dușmănoase, imature politic, cu carențe în educație, aventuriere ori nemulțumite din cauza unor situații conjuncturale, se pot deda la acte turbulente, provocatoare de dezordine.

Astfel de acțiuni declanșate de străini, autohtoni sau conjugate — cu participarea ambelor categorii de elemente — pot crea stări de panică și sentimente de nesiguranță ori pot degenera în alte forme cu grad sporit de pericolozitate, constituind chiar premise favorabile punerii în

aplicare a unor planuri și acțiuni terorist-diversioniste de către organizații și grupări interesate.

Dintre aceste **categorii de acțiuni** menționăm :

— încercarea ocupării unor ambasade și reprezentanțe de către străini aflați temporar pe teritoriul țării noastre, în scopuri publicitare, pentru rezolvarea unor conflicte politico-economice create între aceștia și statul respectiv ori chiar în ideea organizării de acțiuni teroriste ;

— provocarea unor altercații între grupări ale studenților străini cu orientări politice sau religioase diferite sau între aceștia și diverși cetățeni români, pe fondul așa-zisei rezolvări a conflictelor existente între ei, în procesul adaptării la noile condiții de viață impuse de schimbarea mediului în care au trăit etc. ;

— acțiuni protestatare și de dezordine puse la cale de străini aflați la studii, incitați de cadre și agenți ai serviciilor specializate din țările de origine, urmărind crearea unor stări de confuzie și neîncredere în capacitatea autorităților de stat române de a menține ordinea de drept internă, destabilizarea politică, instaurarea unei stări de insecuritate etc. ;

— încercări de tulburare a ordinii publice, prin care anumiți străini aflați în țara noastră, special instruiți, caută să se folosească de prilejul oferit de adunările pașnice ale conaționalilor. În aceste situații se încearcă transformarea activităților respective în acțiuni turbulente sau de dezordine, de natură să conducă inclusiv la afectarea relațiilor externe ale statului nostru ;

— acțiuni de dezordine provocate de anumite elemente autohtone, rău intenționate, căzute sub influența propagandei dușmănoase a cercurilor reacționare din străinătate și, pe fondul apariției unor neajunsuri în buna funcționare a diferitelor sectoare economico-sociale, nesesizate la timp și necorespunzător soluționate ;

— încercările din ultima perioadă a cercurilor naționalist-iredentiste externe de a folosi unele manifestări religioase, în scopul transformării acestora în acțiuni protestatare cu vădit caracter antistatal.

Referindu-ne pe scurt la amploarea, spațiul pe care se desfășoară, mijloacele folosite și durata în timp, precizăm că **acțiunile turbulente pot fi : spontane sau premeditate, staționare sau mobile, temperate sau violente, previzibile sau imprevizibile, de amploare, de durată mică, medie sau mare.**

Actele antisociale privind tulburarea ordinii și liniștii publice sînt considerate contravenții și sancționate în conformitate cu Decretul nr. 153/1970. Avînd însă în vedere că uneori acestea, prin pericolozitatea ce o reprezintă, intrunesc elementele constitutive ale unor infracțiuni, legiuitorul le-a tratat ca atare, incriminîndu-le în Codul penal al Republicii Socialiste România.

Aceste acțiuni pot deveni cu mult mai periculoase atunci cînd, prin comiterea lor, se aduce atingere securității statului, constituind infracțiuni deosebit de grave, cum ar fi : atentatul care pune în pericol securitatea statului sau actele de diversiune.

Ele prezintă o pericolozitate deosebită cînd sînt indreptate (intenționat sau întîmplător) împotriva reprezentantului unui stat străin aflat pe teritoriul țării noastre și constituie infracțiuni contra securității statului ce pot avea adînci implicații politice sau diplomatice. Situația operativă pe profil antiterorist atestă faptul că, printre străinii aflați la studii în țara noastră, există și elemente aparținînd unor organizații sau grupări extremiste, care au pus la cale sau pregătesc acțiuni cu caracter ostil ce au vizat sau vizează obiective ale unor state străine existente pe teritoriul Republicii Socialiste România.

Analiza acțiunilor teroriste din anumite țări ale lumii evidențiază faptul că elementele extremist-teroriste, pe fondul unor manifestări revendicative sau protestatare ale unor grupuri de oameni, pun în aplicare acte de terorism, atentat sau de diversiune împotriva diferitelor obiective vizate.

Exploatarea unor asemenea momente de către elementele extremist-teroriste prezintă **pericolozitate**, cel puțin, **din următoarele considerente :**

⊙ grupul de teroriști se poate strecura în masa de turbulenți, fără a fi observați, aceștia putîndu-și masca mai ușor intențiile și apropia, fără a fi descoperiți, de obiectivul vizat ;

⊙ dacă obiectivul se află dispus pe același itinerar cu direcția de afluire a turbulenților, atunci există pericolul ca grupul terorist să ajungă la obiectiv și să-l atace prin surprindere ;

⊙ acțiunile turbulenților pot favoriza, de asemenea, ieșirea neobservată a elementelor teroriste, după ce, eventual, și-au plasat mijloacele de distrugere în obiectivul vizat, ori în apropierea acestuia ;

⊙ și mai periculoasă poate fi situația în ipotezele cînd locul spre care se îndreaptă turbulenții să fie ținta vizată de teroriști, ușurîndu-le acțiunea, în sensul că pot antrena parțial sau total elementele respective la acte de diversiune sau la ocuparea obiectivului și, pe acest fond, ei să-și realizeze scopurile propuse.

Informațiile obținute și cazuistica existentă atestă că organizațiile teroriste obișnuiesc să folosească manifestările turbulente pentru ca, în condițiile create, să poată organiza unele acțiuni de diversiune menite să distragă atenția dispozitivelor de pază constituite la obiectivele vizate. În acest mod își pregătesc accesul nestingherit la punctele vulnerabile sau chiar pătrunderea neobservată în obiectiv.

În temeiul conceptului de prevenire, fundamentat de comandantul nostru suprem, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, aparatul de securitate este chemat ca, **prin mijloacele și metodele specifice muncii, să asigure :**

— o deplină cunoaștere și stăpînire a situației operative în problemele, locurile și mediile din responsabilitate, identificarea suspectilor și lucrarea activă a acestora, astfel încît orice eventuală intenție de organizare a unor acțiuni de tipul celor la care ne-am referit să poată fi cunoscută și contracarată încă din fază incipientă, prevenind în acest mod crearea condițiilor de materializare a lor ;

— realizarea unui schimb operativ de informații și a unei conlucrări eficiente între toate unitățile cu sarcini pe această linie, pentru cunoașterea și prevenirea unor intenții de asemenea factură ;

— cunoașterea și contracararea oricăror încercări ale unor elemente rău intenționate de a conturba buna desfășurare a adunărilor populare, activităților protocolare sau a celor prilejuite de vizitele de lucru întreprinse de conducerea superioară de partid și de stat în întreprinderi, șantiere sau în agricultură ;

— sporirea vigilenței profesionale, contracararea prin metodele și mijloacele muncii specifice a propagandei ostile statului nostru, descoperirea și demascarea cercurilor interesate și a reprezentanților acestora ;

— realizarea unei intense activități de educare a maselor de oameni ai muncii prin popularizarea anumitor aspecte soluționate din cazuistica pe profil cu care ne-am confruntat, demascarea adevăratelor interese care stau în spatele unor asemenea manevre și mașinațiuni ostile ;

— angajarea cu fermitate, în condițiile asigurării unei depline legalități, pe linia identificării și anihilării tuturor elementelor care ar intenționa să pună la cale asemenea gen de activități potrivnice statului nostru ;

— extinderea și perfecționarea formelor și metodelor de menținere a legăturii și asigurarea sprijinului maselor de oameni ai muncii, al organismelor democrației muncitorești-revoluționare, în vederea cunoașterii din timp a oricăror fenomene care ar putea conduce la apariția unor condiții de organizare a unor acțiuni de dezordine sau protestatare. Soluționarea cu sprijinul și prin factorii politico-administrativi a acestui gen de contradicții ;

— îmbunătățirea continuă a pregătirii politico-ideologice, profesionale și de luptă a tuturor cadrelor, astfel încît să poată asigura, la ordin, acordarea sprijinului necesar în soluționarea unor eventuale situații critice ;

— folosirea mijloacelor și metodelor specifice muncii organelor de securitate pentru descurajarea, izolarea, demascarea și tragerea la răs-

pundere a elementelor interesate să organizeze asemenea activități, concomitent cu asigurarea unei intense munci de dezinformare și luare sub control a evoluției situației operative ;

— stabilirea de sarcini și responsabilități concrete pentru fiecare membru din compunerea grupelor operative de stat-major existente la inspectoratele județene (municipiul București), raportarea imediată a tuturor informațiilor de acest gen, concomitent cu adoptarea primelor măsuri de cunoaștere și stăpînire a situației operative, în scopul prevenirii eventualelor evenimente preconizate ;

— acționarea cu tact în vederea calmării spiritelor și evitării evoluției explozive a situației operative, care ar putea să apară în cazul luării unor măsuri pripite sau neadecvate ;

— întocmirea unor planuri proprii la nivelul unităților teritoriale, cunoașterea perfectă a prevederilor acestora de către toate cadrele, actualizarea permanentă a lor în raport cu particularitățile situației operative locale ;

— executarea periodică a unor ședințe de instruire a forțelor destinate intervenției prin exerciții și aplicații tactice, în conformitate cu tematica stabilită, în scopul creării deprinderilor necesare unei orientări corecte în multiple situații cu care se pot confrunta, de a acționa cu calm și eficiență, precum și pentru a putea identifica adevărații infractori, a-i reține la locul faptei, asigurînd cu strictețe aplicarea principiului legalității socialiste.

Trebuie ca organele de securitate să întreprindă prioritar măsuri de cunoaștere, în funcție de competențe, în următoarele **locuri și obiective :**

perimetrul în care sînt situate sediile principale ale organelor centrale și locale de partid și de stat, ale Ministerului de Interne, tribunalelor județene și judecătoriaților, ambasadelor, reședințelor diplomatice, consulatelor și agențiilor comerciale, posturilor centrale sau județene de radio și televiziune ;

institute de învățămînt superior și cămine studențești unde sînt cazați străini ;

complexe turistice, hoteliere, comerciale, piețe agroalimentare care polarizează un public numeros ;

stadioane, săli de sport, case de cultură, discoteci, aeroporturi, porturi, lăcașe de cult, locuri unde se organizează tîrguri și expoziții internaționale, bilciuri, serbări cîmpenești, gări, autogări, stații de metrou ;

cartiere sau zone periferice ale orașelor cunoscute prin frecvența producerii unor acte de dezordine ; cămine de nefamiliști ;

alte locuri și obiective care prezintă interes din punct de vedere al ordinii și liniștii publice.

De asemenea, rețeaua informativă existentă trebuie să fie temeinic instruită cu sarcini, pentru a putea semnala date și informații cu privire la apariția oricăror stări de spirit necorespunzătoare, premise și stări de fapt care ar putea să conducă la crearea unor condiții pe fondul cărora să se organizeze acțiuni de tipul celor semnalate mai sus. **O atenție aparte trebuie să se acorde :**

— persoanelor din diverse obiective, locuri și medii care intră în legătură cu elemente ostile statului nostru ;

— străinilor cu acoperiri oficiale (diplomați, ziariști, persoane la studii, comercianți, specialiști), cunoașterii legăturilor pe care și le-au creat în rîndul autohtonilor și adoptarea de măsuri ferme pentru curmarea intențiilor și practicilor potrivnice intereselor statului român ;

— persoanelor care au desfășurat activități pe o perioadă mai îndelungată de timp în străinătate, în scopul cunoașterii și prevenirii eventualelor acțiuni puse la cale la indicația unor cercuri reacționare sub influența cărora ar fi putut intra în timpul cit au lipsit din țară ;

— tinerilor și în special celor care provin din familii dezorganizate, scăpați de sub controlul părinților și factorilor educaționali, descendenți ai unor foști condamnați pentru infracțiuni contra securității statului sau care au făcut parte din organizația legionară ;

— fiilor unor demnitari ai vechiului regim, elementelor nemulțumite, parazitare, navetiștilor sau altor categorii de persoane ;

— anumitor medii intelectuale în rîndul cărora există indivizi receptivi la propaganda cercurilor reacționare externe, care trăiesc sentimentul nerealizării și neînțelegerii de către societate ;

— membrilor unor culte, secte sau formațiuni religioase spre care își îndreaptă atenția cu multă agresivitate aceste cercuri ;

— elementelor care, influențate de propaganda dușmănoasă a unor posturi de radio străine, se dedau la acte de dezordine, afișează pancarte sau lozinci cu conținut ostil, se blochează în locuințe personale, declară greva foamei, încearcă să ajungă, în scop provocator pe căi neoficiale la conducerea superioară de partid și de stat ;

— elementelor din baza de lucru, în vederea descifrării intențiilor suspectilor de a recurge la acțiuni turbulente și aplicării măsurilor de prevenire și contracarare ce se impun.

În activitatea de cunoaștere și stăpînire a situației operative pe profil, organele de securitate trebuie să obțină informații privind : scopul urmărit de elementele turbulente ; numărul și numele organizatorilor ; categoriile de elemente din rîndul cărora se recrutează aderenții sau asupra cărora se mizează să-și exercite influența pentru realizarea masei de manevră ; modul în care își propun să acționeze, unde, cînd, prin ce mijloace și îndeosebi împotriva cui ; care aspecte ale con-

dițiilor social-economice intenționează să le exploateze și cum anume ; locurile de adunare ; traseele de deplasare, mijloacele și metodele pe care își propun să le folosească inițiatorii, autorii morali și instigatorii.

În acest scop, organele de securitate trebuie să acționeze pentru : infiltrarea de rețea informativă, urmărind să nu se desconspire, verificarea urgentă a elementelor de vîrf, obținerea de date în scopul izolării, compromiterii și demascării lor ; realizarea unui schimb operativ de informații și conlucrarea pe caz și informație între unitățile cu sarcini în problemă. Concomitent, se va lua legătura cu factorii de decizie în măsură să soluționeze problemele care au fost exploatate de elementele respective.

Printre preocupările conducerii Ministerului de Interne și a Departamentului Securității Statului pe linia creării mijloacelor specifice de asigurare a ordinii de drept și libertăților cetățenești figurează și înființarea unor forțe special destinate, care, la nevoie, să poată interveni cu rapiditate, eficiență și discernămint politico-profesional pentru soluționarea unor eventuale situații de genul celor prezentate în prima parte.

În acest sens, în temeiul Decretului nr. 121/1978, la nivelul aparatului central și teritorial sînt create, dotate și instruite corespunzător asemenea forțe, după cum urmează :

1. În Capitală :

a) două plutoane a 30 cadre de miliție fiecare ;

b) un detașament special de intervenție în cadrul Unității speciale de luptă antiteroristă care acționează numai în situații specifice, în zona de competență, în baza ordinului expres al ministrului de interne sau al ministrului secretar de stat și șef al Departamentului Securității Statului. Conform aceluiași ordin își poate extinde competența.

2. În teritoriu :

a) cite un pluton de intervenție alcătuit din 15—30 cadre de miliție, ofițeri și subofițeri ;

b) grupe de intervenție antiteroristă formate din 30—60 cadre de securitate și miliție, subordonate șefului inspectoratului.

În raport de situații și gravitatea acestora, forțele de intervenție menționate sînt suplimentate cu efective de militari în termen special selecționați și pregătiți în unitățile trupelor de securitate, efective de pompieri, gărzi patriotice, formațiuni ale tineretului pentru apărarea patriei, reprezentanți ai organizațiilor de masă și ai organismelor democrației muncitorești-revoluționare.

Dintre măsurile specifice întreprinse de Unitatea specială de luptă antiteroristă și structurile teritoriale, menționăm :

● cunoașterea activității elementelor cuprinse în baza de lucru pretabile a executa acțiuni teroriste, pe fondul unor acte de dezordine ;

● acoperirea informativă a locurilor și mediilor care grupează și dau posibilitatea elementelor extremist-teroriste și legăturilor acestora să organizeze și să declanșeze acțiuni de grup pentru a produce dezordine publică (cămine studențești, facultăți, cluburi, biblioteci, zona ambasadelor, case de cultură);

● mobilizarea întregului potențial informativ de care se dispune pentru spațiul în cauză, instruirea și dirijarea acestuia în mod responsabil cu sarcini de influențare și determinare a elementelor turbulente să renunțe la acțiune;

● intensificarea supravegherii obiectivelor ori împrejurimilor acestora, a cercetării apropiate și îndepărtate, pentru a descoperi, semnală și raporta la timp apariția în zonă a elementelor turbulente;

● efectuarea controlului tehnic de securitate în locurile unde urmează să se desfășoare activități de importanță deosebită, independent ori în cooperare cu Direcția a V-a, Securitatea municipiului București, selecționarea și verificarea publicului participant la asemenea acțiuni, supravegherea atentă a acestuia pe timpul desfășurării acțiunii;

● măsuri de control antiterorist și antideturnare și de supraveghere permanentă a pasagerilor pe timpul cît se află în aerogări, porturi, aere nave și nave românești;

● asigurarea dispozitivelor de protecție antiteroristă apropiată a înaltelor personalități — independent și în cooperare cu alte unități — pe timpul cît participă la activități publice, precum și a unor diplomați sau delegații străine, în vederea neutralizării și lichidării oricărei încercări de acțiune din partea unor elemente teroriste ce s-ar putea afla în rîndul publicului;

● acțiuni de intervenție, pe variante, independent sau în cooperare cu alte forțe, pentru interzicerea afluirii elementelor turbulente în apropierea obiectivelor și pătrunderea acestora în interior, precum și pentru împrăștierea lor în cazul în care au reușit să se grupeze.

La baza celor cuprinse în materialul prezentat au stat analiza experienței aparatului specializat din țara noastră, dar mai ales cazuistica internațională, inclusiv din țările socialiste și încercarea de adaptare a învățămintelor și concluziilor desprinse la posibile situații cu care s-ar putea confrunța și aparatul Ministerului de Interne.

Colonel Dumitru VOICU
Colonel Dumitru MARIAN

Doctrina militară națională

Parte integrantă a problematicii generale a operei de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, apărarea patriei, a cuceririlor revoluționare ale poporului, a libertății, independenței, suveranității și integrității sale teritoriale ocupă un loc central în politica militară a partidului nostru, în opera secretarului său general, reprezentînd un capitol de o covârșitoare însemnătate principială și politică, ce cuprinde ample investigații și profunde elucidări în perimetrul fenomenului militar, al gândirii și practicii militare contemporane.

PRINCIPIILE CONDUCERII FORTELOR SISTEMULUI APĂRĂRII NAȚIONALE. ORGANELE DE CONDUCERE POLITICO-STRATEGICĂ A FORTELOR PARTICIPANTE LA RĂZBOIUL DE APĂRARE A PATRIEI DUS DE CĂTRE ÎNTREGUL POPOR, POTRIVIT LEGII nr. 14/1972

Bazate pe specificul și realitățile românești, conceptele, tezele, ideile și aprecierile referitoare la apărarea patriei, cuprinse în opera secretarului general al partidului și integrate într-un tot organic — doctrina militară națională a R. S. România — constituie o elocventă expresie a aplicării creatoare a materialismului dialectic și istoric, a principiilor socialismului științific la condițiile țării noastre, înscriindu-se ca o contribuție inestimabilă la îmbogățirea teoriei revoluționare naționale și universale.

Între tezele și ideile ce constituie elemente de conținut ale doctrinei militare naționale și care au fost elaborate și fundamentate de comandantul nostru suprem, un loc de cea mai mare importanță îl ocupă

cele referitoare la conducerea forțelor și mijloacelor participante la războiul întregului popor, principiile exercitării actului de conducere pe aceste baze, crearea și instituționalizarea cadrului organizatoric adecvat exercitării conducerii atât în timp de pace, cât și în timp de război.

Principiile conducerii forțelor sistemului apărării naționale

Potrivit doctrinei noastre militare, conducerea forțelor sistemului apărării naționale se constituie într-un sistem distinct, care reflectă cerințele luptei armate și are la bază următoarele principii: competența și autoritatea exclusive ale organelor de conducere ale partidului și statului nostru, ale Comandamentului suprem național în elaborarea și soluționarea tuturor problemelor care privesc apărarea națională; unitatea de comandă, precum și munca și conducerea colectivă.

◆ **Principiul competenței și autorității** în elaborarea și soluționarea tuturor problemelor care privesc apărarea națională reprezintă un autentic corolar al doctrinei elaborate de tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU referitoare la problemele apărării patriei. Este principiul fundamental al conducerii domeniului apărării naționale în timp de pace și de război și exprimă dreptul imprescriptibil al Partidului Comunist Român, al statului nostru, al organelor constituționale ale țării privind conducerea apărării naționale.

În același timp, este o expresie a funcției de apărare a statului român, consacrată în Constituția țării și o cerință logică izvorită din însăși organizarea sistemului politic al societății noastre. Așa cum arăta tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU „...singurul conducător al forțelor noastre armate este partidul, guvernul, Comandamentul suprem național. Numai acestea pot da ordine armatei noastre și numai aceste ordine pot fi executate în Republica Socialistă România...”. Acest principiu are o profundă determinare obiectivă exprimată de locul și rolul politic ale Partidului Comunist Român în societatea noastră, de caracterul unitar și indivizibil al operei de construcție și apărare a societății, de dimensiunile sociale ale apărării naționale, de necesitatea pregătirii unitare, în timp de pace, a tuturor forțelor, mijloacelor și acțiunilor destinate ducerii războiului întregului popor, precum și de necesitatea orientării și coordonării centralizate, pe timp de război, a întregului efort al națiunii, în scopul obținerii victoriei.

* Nicolae Ceaușescu — România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. 4, Editura politică, București, 1970, pag. 601.

Conducerea de către partid a forțelor sistemului apărării naționale se realizează printr-o variată gamă de forme și metode, așa cum sînt: activitatea organelor și organizațiilor de partid din armată; întîlnirile de lucru și participarea nemijlocită a secretarului general al partidului la principalele activități de pregătire a acestora; dezbaterile sistematice și periodice, în forurile supreme de partid și de stat, a problemelor majore ale apărării țării și adoptarea de hotărîri care direcționează activitatea sistemului de apărare națională; indicațiile, ordinele și directivele comandantului suprem; îndeplinirea de către secretarul general al Partidului Comunist Român a funcției de comandant suprem al Forțelor Armate ale Republicii Socialiste România și de președinte al Consiliului Apărării Republicii Socialiste România; îndeplinirea de către organele de conducere din sistemul apărării naționale a politicii și hotărîrilor de partid, a directivei și ordinelor comandantului suprem. De asemenea, cadrul legislativ referitor la apărare reflectă cu toată claritatea concepția Partidului Comunist Român cu privire la conducerea de ansamblu a războiului și evidențiază subordonarea și responsabilitatea deplină față de conducerea politică a statului, cuprinderea tuturor sectoarelor și domeniilor de care depind pregătirea și ducerea războiului, unitatea dialectică a conducerii politice și militare la nivel național.

Statuarea imperativului conducerii exclusive de către Partidul Comunist Român, de forurile constituționale supreme naționale a puterii armate, a întregii politici de apărare prezintă o însemnătate primordială pentru țara noastră, deoarece vizează un atribut esențial al independenței și suveranității ei, care nu poate fi transferat nici în parte, nici în totalitate vreunui for aparținînd altui stat sau vreunei instanțe supranaționale. Exprimarea principiului are o semnificație practică deosebită, deoarece combate clar tentativele puterilor hegemoniste de a-și subordona armatele altor state și de a le angaja în acțiunile lor de forță și dictat.

◆ **Principiul unității de comandă** este un alt element de bază al conducerii forțelor sistemului apărării naționale și exprimă necesitatea ca toate forțele participante la războiul de apărare, în toată diversitatea lor, să fie conduse centralizat, iar toate acțiunile de luptă să se desfășoare într-o concepție unitară, după un plan unic. Numai o conducere centralizată, exercitată de un organ care să dispună de toate prerogativele necesare sub raport politico-militar, poate asigura ca toate forțele angajate în luptă și toate acțiunile să fie îndreptate spre același scop fundamental — obținerea victoriei.

Acest principiu asigură o strictă subordonare și conducere a tuturor componentelor sistemului apărării naționale și a tuturor organismelor, instituțiilor și organizațiilor care participă la efortul de război, o disci-

plină fermă, existența coeziunii depline a tuturor organelor de conducere strategică, reglarea continuă a eforturilor, stabilirea proporțiilor între diferite domenii de activitate, precum și schimbarea temporară a rolului unor categorii de acțiuni care pot căpăta prioritate față de altele, corespunzător particularităților concrete ale situației, într-o etapă dată. Centralizarea conducerii exclude tendințele și punctele de vedere opuse, divizarea conducerii în grupuri, dar asigură manifestarea inițiativei fiecărui eșalon în limitele domeniului său de responsabilitate, capacitatea de a se orienta independent și rezolva cu promptitudine situațiile concrete ce se ivesc, folosind forțele și mijloacele disponibile, metode și procedee cât mai ingenioase.

Unitatea conducerii forțelor participante la războiul întregului popor și realizarea ei de către Partidul Comunist Român, atât în timp de pace, cât și în timp de război sînt o necesitate și o condiție obiectivă impuse și fundamentate științific prin legile pregătirii și ducerii războiului. În același timp, sînt un deziderat al doctrinei noastre militare, a cărei înlăptuire are la bază unitatea politico-morală a întregii societăți și unitatea dintre armată și popor.

◆ **Principiul muncii și conducerii colective** constituie un alt element de bază al conducerii forțelor sistemului apărării naționale, a cărui aplicare este determinată de rezolvarea complexității problemelor ce le ridică pregătirea și desfășurarea războiului întregului popor, de faptul că nevoile de conducere complexe și care se succed rapid depășesc considerabil capacitatea de cuprindere a tuturor activităților de către un singur comandant. Acest principiu se înlăptuiește prin consultarea și ascultarea propunerilor comandanților, statelor-majore și ale altor cadre cu funcții de răspundere, ale organelor de partid, ale specialiștilor militari. Prin aceasta se asigură folosirea cu multă eficiență a inteligenței și capacității de creație a tuturor celor care contribuie la elaborarea și adoptarea unor hotăriri juste, viabile.

Menționăm că aplicarea acestui principiu nu vine în contradicție cu principiul unității de comandă și nu înseamnă renunțarea la atribuțiile și răspunderea comandantului, dimpotrivă, presupune creșterea posibilităților de a realiza la un nivel calitativ superior actul conducerii, întăririi autorității acestuia, a răspunderii și competenței lui. În urma însușirii propunerilor subordonaților, comandantul își definitivează hotărîrea care îi aparține și aceasta devine obligatorie pentru toți subordonații, iar ei trebuie să depună toate eforturile pentru îndeplinirea sarcinilor și misiunilor stabilite.

În directă conexiune cu principiile prezentate, doctrina militară are în vedere ca, în exercitarea actului de comandă a forțelor sistemului apă-

rării naționale, să se respecte următoarele cerințe: continuitatea, oportunitatea, fermitatea, suplețea și realizarea în secret a conducerii.

□ **Continuitatea conducerii** este cea mai importantă dintre cerințele sale și impune organelor de conducere cunoașterea permanentă a situației, menținerea legăturii cu subordonații și cu forțele cu care se cooperează, dispunerea judicioasă a punctelor de comandă și deplasarea lor oportună, preluarea rapidă, în caz de nevoie, a conducerii de către alt punct de comandă, de rezervă ori înaintat, transmiterea oportună a ordinelor către subordonați. Această cerință se realizează practic prin organizarea unui sistem de conducere care să asigure continuitatea actului de comandă chiar și în situația în care un element al acestuia a fost scos din funcțiune.

□ **Oportunitatea** vizează elaborarea la timp și cu precizie a hotărîrilor și îndeplinirea lor la termenele fixate, în concordanță deplină cu situațiile create. Pentru aceasta, orice nivel de conducere trebuie să dispună de o capacitate ridicată de analiză a factorilor războiului, să poată aprecia just situațiile, să sesizeze momentele critice, să adopte rapid cele mai corespunzătoare hotăriri și să asigure forțelor proprii condițiile optime pentru a acționa în timp util și în mod eficient pentru îndeplinirea misiunilor.

□ **Fermitatea** exprimă consecvența cu care se duc la îndeplinire hotărîrile luate, dar și capacitatea de a lua hotăriri îndrăznețe în situații complexe, autoritatea și curajul cu care acestea se traduc în viață. Ea izvorăște din voința nestrămutată, din hotărîrea de a înfrunța inamicul, din credința în cauza justă a luptei și în victorie.

□ **Suplețea** definește capacitatea conducerii de a se adapta rapid la orice situație. Are o mare importanță și este o necesitate obiectivă pentru viabilitatea conducerii. Ea impune conducerii ca hotărîrile sale să fie bazate pe posibilități reale, să fie ușor de transpus în practică și să ofere condiții de manifestare a inițiativei, creativității și ingeniozității tuturor eșaloanelor în scopul asigurării depline a reușitei. Cum este firesc, această cerință exclude rigiditatea și șablonismul.

□ **Conducerea în secret** constă într-un ansamblu de măsuri ce asigură ascunderea față de inamic a tuturor măsurilor referitoare la pregătirea și ducerea luptei, fiind o condiție obligatorie pentru realizarea actului de comandă, asigurînd totodată și surprinderea dușmanului, factor principal în obținerea succesului. Se realizează prin respectarea regulilor privind întocmirea și minuirea documentelor secrete, a celor de codificare, cifrare și transmitere a informațiilor, prin limitarea numărului

lui de persoane care cunosc hotărârile și deciziile, precum și prin primirea de către subordonați numai a acelor date ce le sînt strict necesare pentru înțelegerea și îndeplinirea misiunilor ce le revin.

Organele de conducere politico-strategică a forțelor participante la războiul de apărare a patriei dus de către întregul popor

În procesul elaborării multilaterale a doctrinei militare naționale a fost creat, din inițiativa și sub conducerea directă a comandantului suprem al Forțelor noastre Armate, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, cadrul instituțional, juridic și normativ prin care statul își exercită efectiv funcția de apărare. Prin conținut, structură și atribuțiuni, acest cadru are un puternic caracter național, fiind cheazășia exercitării dreptului inalienabil al organelor de partid și de stat de a aborda și soluționa toate problemele apărării patriei fără nici un amestec din afară. În acest sens, a fost creat un sistem de organe de conducere la nivel național și local, cu atribuțiuni precise, atât în timp de pace, cît și în timp de război, în scopul angajării într-un efort unitar a tuturor resurselor țării pentru a apăra, în caz de nevoie, suveranitatea și independența patriei, integritatea teritoriului ei și cuceririle revoluționare ale poporului. În această privință, Constituția R. S. România precizează competența fiecăruia din organele puterii de stat — Marea Adunare Națională, Consiliul de Stat, președintele Republicii —, iar legislația în vigoare reglementează, în mod unitar, obligațiile ce revin tuturor organelor puterii și administrației de stat, instituțiilor, organizațiilor economice, social-culturale, organizațiilor obștești, atât în timp de pace, cît și în timp de război.

În conformitate cu prevederile constituționale, Marea Adunare Națională, iar în intervalul dintre sesiunile acesteia, în caz de urgență, Consiliul de Stat proclamă, în interesul apărării țării, al ordinii publice, al securității statului, starea de necesitate în unele localități sau pe întreg teritoriul țării, declară mobilizare parțială sau generală, precum și starea de război.

Problemele esențiale ale conducerii politico-strategice a războiului au fost reglementate prin Legea nr. 14 din 1972 privind organizarea apărării naționale a R. S. România.

Potrivit legii, **Consiliul Apărării Republicii Socialiste România** este un organism de partid și de stat, compus din cadre cu cele mai înalte responsabilități în conducerea de partid și de stat, iar președintele este secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România și comandantul suprem al Forțelor Armate.

Consiliul Apărării poartă răspunderea coordonării și soluționării principalelor probleme ale apărării țării atât în timp de pace, cît și în timp de război și, în acest scop: stabilește concepția fundamentală a sistemului apărării naționale; aprobă măsurile privind organizarea generală și pregătirea forțelor armate și a formațiunilor de apărare, precum și planurile de mobilizare și întrebuințare în război a acestora; adoptă măsurile principale privind pregătirea operativă a teritoriului; aprobă și urmărește realizarea planurilor de asigurare a mijloacelor materiale necesare apărării și planul de mobilizare a economiei naționale. În timp de război, conduce operațiunile militare și activitatea de mobilizare a întregului potențial uman și material al țării, prin organele existente sau care pot fi constituite în acest scop.

Consiliul Apărării răspunde pentru întreaga sa activitate în fața Comitetului Central al Partidului Comunist Român, a Marii Adunări Naționale, iar în intervalul dintre sesiunile acesteia, în fața Consiliului de Stat.

Organizarea aplicării măsurilor generale pentru apărarea patriei revine — potrivit legii — Consiliului de Miniștri, organism care conduce, coordonează și controlează activitatea ministerelor și a celorlalte organe centrale și locale ale administrației de stat în legătură cu realizarea sarcinilor privind asigurarea capacității de apărare a țării. În acest sens, Consiliul de Miniștri elaborează, din timp de pace, proiectul bugetului de stat pentru primul an de război, stabilește măsurile pentru realizarea producției de bunuri materiale necesare populației în timp de campanie și a producției pentru nevoile de apărare, ia măsuri pentru asigurarea mijloacelor financiare, potrivit hotărîrilor Consiliului Apărării, stabilește măsuri pentru organizarea generală a Forțelor Armate, fixarea contingentelor anuale de cetățeni care urmează să fie chemați la îndeplinirea serviciului militar și constituirea rezervelor materiale necesare pe timp de război atât pentru nevoile apărării, cît și ale populației.

Ministerul Apărării Naționale, organism militar specializat, desfășurîndu-și activitatea sub conducerea și îndrumarea Comitetului Central al Partidului Comunist Român, execută ordinele comandantului suprem al Forțelor Armate și aduce la îndeplinire măsurile stabilite pe baza hotărîrilor Consiliului Apărării. În timp de campanie, conduce și coordonează activitatea marilor unități operative și a comandamentelor existente, a celor ce se vor crea la război, a organelor din compunerea sa privitoare la mobilizarea, redislocarea, evacuarea, completarea, instruirea, asigurarea materială a trupelor, precum și alte probleme legate de competențele ce i se atribuie de către Consiliul Apărării. Atît în timp

de pace, cît și în timp de război el colaborează cu celelalte ministere și organe centrale și locale de partid și ale administrației de stat, precum și cu organizațiile centrale și obștești în problemele apărării țării.

În calitate de organism specializat, **Departamentul Securității Statului** în colaborare cu celelalte unități și formațiuni ale Ministerului de Interne are sarcina, în principal, de a înlăptui politica partidului și statului nostru în domeniul apărării securității statului, îndeplinește sarcini și misiuni specifice și participă la asigurarea ordinii publice, apărarea proprietății socialiste și personale, a drepturilor și intereselor legale ale persoanelor, prevenirii și descoperirii infracțiunilor. Pentru activitatea de securitate răspunde, nemijlocit, în fața Comitetului Central al Partidului Comunist Român și a comandantului suprem al Forțelor Armate ale R. S. România.

Statul-major al gărzilor patriotice de la Comitetul Central al Partidului Comunist Român este organul de conducere care înlăptuiește politica partidului și statului cu privire la organizarea, dotarea și pregătirea de luptă a gărzilor patriotice de pe întreg cuprinsul țării. În îndeplinirea acestor atribuțiuni, pe baza măsurilor stabilite de Consiliul Apărării, colaborează, atît în timp de pace, cît și în timp de război, cu Ministerul Apărării Naționale, Ministerul de Interne și cu organele locale ale conducerii de partid și de stat.

Pentru coordonarea unitară a înlăptuirii măsurilor de pregătire a forțelor și mijloacelor pentru apărare, au fost constituite la nivelul județelor, municipiilor, sectoarelor municipiului București, orașelor și comunelor, **consilii de apărare locală**. Acestea asigură îndeplinirea hotărîrilor Consiliului Apărării, a ordinelor și dispozițiilor comandantului suprem și iau măsuri în zona de responsabilitate de pregătire pentru apărare a populației, teritoriului și obiectivelor economice.

Maior Vasile COBAC
Căpitan Cornel IONAȘCU

CONDUCEREA ÎN SECRET A EFECTIVELOR PE TIMPUL ORGANIZĂRII ȘI DESFĂȘURĂRII ACȚIUNILOR SPECIFICE DE SECURITATE ÎN TIMP DE PACE ȘI RĂZBOI. DOCUMENTELE CE SE ÎNTOCMESC ȘI LUCRUL CU ACESTEA

■ DEZBATERE ■

Atît în timp de pace, cît și în condițiile războiului de apărare dus de către întregul popor, organelor de securitate le revine în principal misiunea de a descoperi, neutraliza și lichida orice acțiuni îndreptate împotriva securității statului, independent ori în cooperare cu alte forțe, condiție obligatorie în obținerea succesului în lupta pentru păstrarea intactă a valorilor supreme ale națiunii noastre. Astfel de obiective sînt realizate nemijlocit, în acțiuni conjugate — informative și de luptă —, specificitatea actului de comandă constînd în executarea întocmai, în mod operativ și deplină siguranță, a misiunilor și măsurilor stabilite.

Procesul de conducere nemijlocită a efectivelor de securitate angajate în acțiunile specifice cuprinde activitatea tuturor comandanților, statelor-majore, grupelor operative de stat-major, colectivelor de conducere, organelor de partid pentru pregătirea și desfășurarea operațiilor și acțiunilor speciale de securitate.

De regulă, acest proces include organizarea și conducerea unitară a întregii activități desfășurate de forțele angajate nemijlocit; menținerea unei înalte capacități combative de acțiune și de luptă, a stării moral-politice și de pregătire a efectivelor; concentrarea eforturilor pentru îndeplinirea unor misiuni prioritare impuse de situația operativă; obținerea permanentă de informații și analiza oportună a acestora privind situația operativă dată în responsabilitate teritorială sau „pe problemă” (linie de muncă); luarea la timp și în deplină legalitate a deciziilor (hotărîrilor); transmiterea operativă a misiunilor către executanți; luarea tuturor măsurilor de asigurare operativă sub toate aspectele, pentru ca acțiunile să se desfășoare la timp și în deplină conspirativitate; organizarea cooperării cu alte categorii de forțe; controlul și îndrumarea permanentă a efectivelor angajate în acțiuni; realizarea surprinderii, obținerea și menținerea inițiativei; restabilirea operativă a

dispozitivelor și capacității de acțiune a forțelor și mijloacelor; păstrarea deplină a secretului acțiunilor întreprinse, a metodelor și mijloacelor folosite.

Ca orice acțiune specifică sferelor de activitate a organelor și unităților Departamentului Securității Statului, conducerea efectivelor pe timp de pace și în condițiile războiului trebuie să răspundă unor cerințe impuse de știința conducerii, dar rezultate și din experiența muncii, asimilate de doctrina noastră militară, precum continuitatea, fermitatea, suplețea, oportunitatea și să se realizeze în secret, pentru a se putea astfel soluționa situații complexe și des schimbătoare.

Conducerea în secret a efectivelor pe timpul organizării și desfășurării acțiunilor specifice – cerință de bază în munca de securitate

Prin păstrarea secretului activităților specifice întreprinse, îndeosebi a metodelor și mijloacelor folosite de efectivele unităților centrale și teritoriale de securitate se urmărește nu numai realizarea surprinderii și punerea elementelor din atenția organelor de securitate în imposibilitatea de a declanșa ori întreprinde fapte prin care să lezeze într-un anumit fel securitatea statului.

Conducerea în secret a efectivelor îmbracă o serie largă de aspecte. În continuare ne vom referi la acele măsuri prin care se asigură secretul (conspirarea) acțiunilor comune sau individuale pe timpul pregătirii și desfășurării acestora, în timp de pace și război, și care, în principal, se realizează prin: limitarea numărului de persoane care iau cunoștință de conținutul integral al hotărârii comandantului; transmiterea hotărârii luate de comandant la subordonați, numai în părțile care îi privesc; respectarea regulilor de întocmire, mînuire, evidență și păstrare a documentelor și codurilor pentru efectuarea convorbirilor prin mijloacele de transmisiuni; cifrarea, secretizarea sau codificarea datelor și informațiilor ce se transmit prin mijloacele de transmisiuni și prin curieri; schimbarea frecvențelor de lucru, a cheilor și codurilor; folosirea tabelor de indicative și semnale, a tabelor de convorbiri și hărților codificate; mascarea radioelectronică și dispunerea mijloacelor de transmisiuni, a mijloacelor tehnice de conducere automatizată, astfel încît să nu se descopere locul punctelor de comandă; limitarea accesului în unele compartimente de muncă și în punctele de comandă; controlul permanent al măsurilor stabilite; desfășurarea unei activități continue de educație a întregului personal în spiritul păstrării cu strictețe a secretului, al conspirării și compartimentării muncii.

Documentele centralizate (unice) de conducere în secret trebuie astfel concepute și realizate, încît să asigure posibilitatea transmiterii și primirii de informații și date, precum și efectuarea de convorbiri între comandanți și subordonații nemijlociți, cu maximum două eșaloane mai jos, urmînd ca pînă la executanți, dacă situația și structura organizatorică impune, să se folosească alte documente stabilite pe compartimente ori linii de muncă, astfel încît legăturile să funcționeze permanent, iar executanții să acționeze oportun.

Pentru efectuarea convorbirilor cu comandanții, statele-majore ori grupele operative ale unităților și formațiunilor cu care se cooperează sau acționează în același spațiu de responsabilitate (problemă), se folosesc documentele elaborate de șeful acțiunii ori de eșalonul superior și, după caz, cele întocmite, în comun, de către forțele cooperante.

În scopul asigurării conducerii în secret a trupelor și formațiunilor de apărare puse la dispoziție ori date ca întărire, comandantul unității ori, după caz, șeful grupei operative de stat-major trebuie: să stabilească persoanele care participă la elaborarea documentelor operative (de luptă) și cele care iau cunoștință de conținutul lor; să precizeze regimul de lucru al mijloacelor de transmisiuni în timp și pe acțiuni (misiuni); să întocmească și să asigure primirea operativă de către subordonați a documentelor de conducere în secret; să asigure folosirea corectă a aparaturii de cifrare, secretizare și codificare; să stabilească măsurile de dezinformare și mascare și să controleze permanent respectarea cu strictețe a acestora; să organizeze controlul radioelectronic în întreaga zonă de responsabilitate pe acțiuni și obiective; să asigure și să urmărească respectarea regulilor de întocmire, mînuire, evidență și păstrare a documentelor; să organizeze și să asigure transportul celor mai importante documente prin ofițeri din colectivul de conducere, din grupa operativă de stat-major ori prin ofițerii direcționali din comandamentul acțiunii, cu luarea măsurilor de siguranță ce se impun.

Documentele de conducere în secret și codificare a comunicărilor prin mijloace de transmisiuni

Pentru conducerea în secret a efectivelor pe timpul pregătirii și desfășurării operațiilor (acțiunilor) speciale de securitate, la nivelul comandamentelor se stabilesc măsuri comune pentru conducerea în secret, care se aprobă de șeful de stat-major al acțiunii, iar, după caz, de comandantul acesteia, și se transmit printr-o dispoziție pentru conducerea

în secret. De asemenea, dacă situația impune, la nivelul fiecărei unități se pot stabili, pe linie de muncă, măsuri suplimentare privind conducerea în secret și se transmit subordonaților o dată cu ordinele de executare a misiunilor.

„Dispozițiunea pentru conducerea în secret” trebuie să cuprindă:

■ organizarea și modul de asigurare a funcționării legăturilor cifrate pe timpul pregătirii și desfășurării acțiunii speciale de securitate și materialele de cifru utilizate;

■ apratura de secretizare și documentele de codificare ce urmează a fi folosite pentru realizarea conducerii în secret a efectivelor din unitățile centrale și teritoriale de securitate, precum și din unitățile trupelor de securitate sau formațiunilor de apărare angajate în acțiune;

■ cheile de lucru pentru fiecare tip de aparat de secretizare sau document de codificare (tabele de convorbiri); termenele de schimbare a cheilor și măsurile care se iau în cazul pierderii (compromiterii) acestora;

■ modul de codificare și folosire a hărților topografice militare.

La nevoie, în dispozițiune se mai pot prevedea date referitoare la folosirea unor modele de documente operative tipizate sau înregistrate pe benzi (discuri, casete) audio și video; păstrarea secretului de stat și de serviciu; controlul și îndrumarea serviciului de curieri, precum și alte probleme de conducere în secret.

Organizarea și modul de funcționare a legăturilor cifrate se realizează, potrivit instrucțiunilor speciale în vigoare privind lucrul cu cifrul de stat, de către persoanele autorizate.

Complexitatea sarcinilor și misiunilor ce revin unităților centrale și teritoriale de securitate pe timp de pace, în situații deosebite și pe timp de război, precum și volumul însemnat de informații cu un înalt grad de secret de stat utilizat au impus interzicerea comunicării acestora în clar prin mijloace de transmisiuni. Pentru desfășurarea continuă a procesului de conducere, în cadrul tuturor unităților Departamentului Securității Statului acoperirea secretului comunicărilor efectuate de către organele de conducere și execuție se face prin utilizarea documentelor de codificare și a aparatului de secretizare.

Obligația asigurării cu materiale de codificare și aparatură de secretizare a comunicărilor prin mijloacele radiotelegrafice și telex, precum și modul (regulile) de utilizare a acestora revin unității speciale de profil din cadrul departamentului.

Pentru codificarea transmiterilor pe căile de legături asigurate se utilizează următoarele categorii de documente:

— Tabele de codificare.

— Tabele de convorbiri.

— Tabele de semnale.

— Tabele cu indicativele fonice ale unităților Ministerului de Interne și Departamentului Securității Statului — cu codificarea principalelor funcții.

— Hărțile topografice militare codificate.

Documentele din categoriile menționate se deosebesc între ele prin formă, volum, structură, mod de întocmire și folosire, precum și în ce privește destinația. Primele trei categorii se disting de celelalte printr-un volum și o structură mai complexă.

În principiu, structura oricărui document de codificare este următoarea:

a) *Partea clară*, formată la rîndul său din: *partea specială*, care conține litere și combinații de litere, cifre, precum și alte expresii privind lunile anului, gradele militare, semnele de punctuație, și *partea generală*, care conține cuvinte, combinații de cuvinte, propoziții și fraze mai uzuale, nume de persoane, denumiri de localități etc.

b) *Partea codificantă*, compusă din grupe de cifre sau litere, cu ajutorul cărora se formează reprezentările codificante cu care se substituie elementele clare de transmis în procesul codificării.

La tabela de codificare, cifrele sau literele care formează partea codificantă poartă denumirea de chei, care pot fi: fixe, schimbătoare (fișe-chei) și mobile (benzi-chei). Cînd benzile-chei sînt astfel realizate încît să poată fi înlocuite la anumite perioade au și caracter de chei-schimbătoare. De asemenea, cînd fișele-chei sînt prevăzute cu mai multe poziții de lucru ce se pot modifica, fără înlocuirea lor, au și caracter de chei-mobile.

Pot fi cazuri cînd, pentru a asigura o cît mai mare variabilitate a părții codicante, sînt folosite chei care pot fi în același timp atît mobile, cît și schimbătoare, în sensul că oferă posibilitatea modificării poziției de lucru și schimbarea lor periodică. O dată cu documentul de codificare, de regulă, se elaborează și seturi de fișe sau benzi-chei ori carnete cuprinzînd tabele cu chei de rezervă, precizîndu-se perioadele cînd intră și ies din uz.

Tabelele de convorbiri sînt documente de codificare cu un volum mai restrîns și o structură mai simplă față de tabelele de codificare. Ele sînt folosite pentru acoperirea secretului comunicărilor operative, specifice unui compartiment de muncă. De regulă, această categorie de documente se folosește pentru efectuarea codificată a convorbirilor între comanda

unei unități și subunitățile (compartimentele) din subordine, pe timpul desfășurării acțiunilor specifice ori al aplicației tactice de specialitate. Operativitatea transmiterii comunicărilor la acest eșalon a determinat o astfel de structură, încât operațiunile de codificare și transmitere să se facă concomitent și direct pe tabelă, fără a mai fi nevoie de formular cu textul codificat.

Tabelele de semnale sînt documente de codificare ce se folosesc pentru acoperirea secretului comunicărilor scurte și operative. Ele au o structură simplă, care să permită transmiterea de ordine, dispozițiuni și rapoarte pentru misiuni (acțiuni) ce se execută în timp scurt, pentru formularea de cereri, executarea de manevre, încetarea misiunilor etc. În procesul de folosire a tabelelor de semnale, de regulă, nu se întocmesc texte clare și nici texte codificate. Transmiterea se face simultan, prin căutarea în tabelă a elementului clar necesar și transmiterea directă a prezentării codificate ce-i corespunde.

Se înțelege că o astfel de codificare are o rezistență mai slabă și de aceea tabelele de semnale se folosesc pentru o singură misiune.

Tabelele cu indicativele fonice ale unităților și codificarea funcțiilor sînt documente de codificare pentru denumirile reale ale unităților și ale principalelor funcții de conducere. Unitățile primesc, în calitate de reprezentări codificate, indicative fonice formate din cuvinte pentru denumirea acestora, iar funcțiile-indicative telegrafice formate din cifre.

De regulă, aceste tabele se folosesc pentru convorbirile în clar cînd se codifică numai denumirea unității și numele destinatarului sau expeditorului care semnează comunicarea.

Hărțile topografice militare sînt documente de codificare ce se folosesc pentru acoperirea comunicărilor privind situația operativă a forțelor, materializată grafic.

Partea codificantă la aceste documente se compune din chei (grupuri de cifre) elaborate sub forma unor tabele. Tabelele cu chei se păstrează, pînă la folosire, în carnete speciale, din care se scot numai acele tabele care urmează a intra în funcțiune.

Sistemele de codificare a hărților de lucru sînt foarte variate și se aplică diferențiat, potrivit eșaloanelor la care sînt întocmite. De regulă, pentru efectuarea comunicărilor cu ajutorul hărților codificate între conducerea departamentului și unitățile centrale și teritoriale de securitate, precum și în rețelele de cooperare cu alte forțe din cadrul Ministerului de Interne, se folosesc chei unitare de codificare a hărților pe anumite perioade sau pe acțiuni și misiuni.

De la nivel de unitate în jos, pe canevassul unitar de chei de codificare a hărților se construiesc subsisteme de codificare diferite, care să asigure precizie și operativitate cît mai mare în transmiterea informațiilor și o acoperire cît mai sigură a secretului comunicărilor.

Hărțile topografice militare codificate se utilizează atît independent, cît și în combinație cu celelalte documente de codificare.

Unele reguli generale în lucrul cu documentele de codificare

O condiție importantă în obținerea unei eficiențe sporite în lucrul cu documentele de codificare o constituie respectarea strictă a regulilor privind folosirea, mînuirea, păstrarea și evidența acestora.

La elaborarea fiecărui document de codificare, pe lîngă instrucțiunile de efectuare a codificării și decodificării comunicărilor prin mijloacele de transmisiuni, se stabilesc și regulile de folosire, mînuire și păstrare a acestora.

Pentru a se evita consecințele grave ale desconspirării secretelor codificate, orice greșeală sau abatere privind folosirea defectuoasă a documentelor de codificare, nerespectarea regulilor de păstrare și manipulare a lor trebuie imediat raportate ierarhic și în mod obligatoriu unității speciale de transmisiuni care le-a elaborat.

Din instrucțiunile care reglementează activitatea cu documente de codificare în unitățile Ministerului de Interne, desprindem cîteva reguli generale, și anume :

◆ mînuitorii documentelor de codificare trebuie să fie temeinic pregătiți, să cunoască și să respecte întocmai prevederile instrucțiunilor, regulilor sau indicațiilor de folosire a acestor documente și să facă periodic exerciții și antrenamente pentru obținerea unei precizii și operativități sporite în lucru ;

◆ asigurarea unor condiții corespunzătoare de lucru, înlăturîndu-se posibilitatea ca pe timpul procesului de codificare-decodificare mînuitorii să fie asistați de persoane neadmise la această muncă ;

◆ păstrarea documentelor de codificare, pe timpul cît nu se folosesc, trebuie să se facă în mape speciale, sigilate, separat de alte documente, în case de fier, dulapuri sau lăzi metalice, încuiate și sigilate ;

◆ toate mișcările documentelor respective (distribuirii, restituiri etc.) să se facă numai pe bază de acte justificative (borderou, adresă,

proces-verbal) sau semnătură, asigurându-se astfel răspunderea personală în păstrarea și manipularea lor;

◆ ținerea unei evidențe stricte a tuturor documentelor de codificare și a notelor codificate transmise și recepționate, precum și controlul periodic al existenței și păstrării acestor documente;

◆ distrugerea la termenele reglementate a ciornelor și formularelor folosite în procesul de codificare-decodificare, precum și a părților schimbătoare ieșite din uz;

◆ încetarea imediată a folosirii documentului atunci când se produc desconspirări sau când sînt suspiciuni în acest sens.

Luarea tuturor măsurilor de asigurare a compartimentării muncii cu documente de codificare trebuie să constituie o preocupare permanentă a șefilor și comandanților care au în subordine mînuitori ai acestor documente, precum și a acelorora cărora le sînt încredințate.

Colonel Ilie JERNOIU
Colonel Gheorghe MOCANU

Organizarea -
componentă
a conducerii
științifice.
Aplicarea ei
în activitatea
de securitate

Unul din momentele de maximă importanță în activitatea de conducere eficientă o constituie organizarea (termenul este de origine greacă, „organon” însemnînd „armonie”).

Conceptul își găsește acoperirea în acțiunile care își propun coordonarea armonioasă, după anumite reguli, a capacităților și forțelor umane disponibile, a mijloacelor materiale, financiare etc. în vederea realizării cu eficiență a unor obiective.

Domeniul organizării este mereu perfectibil, adevăr subliniat permanent în documentele de partid: „O bună conducere cere o organizare corespunzătoare care să asigure funcționarea ireproșabilă a tuturor sectoarelor de activitate. Or, și în această privință avem încă multe de făcut, s-ar putea spune chiar că aceasta constituie unul din sectoarele slabe ale muncii noastre”. *

Teoretic se consideră că structura organizatorică se sprijină pe un element constitutiv de bază (birou ori serviciu), care cuprinde un număr relativ redus de persoane ce desfășoară împreună o anumită formă de activitate, controlată în mod nemijlocit de un singur coordonator. Este forma ce se regăsește și în structura de organizare a unităților operative din Departamentul Securității Statului, avînd la bază următoarele principii:

— în primul rînd, funcțiunea ce trebuie îndeplinită să nu fie repartizată pe mai multe compartimente distincte, pentru că ar duce la suprapuneri și interferări de atribuții. Aria în care acționează un colectiv de muncă trebuie să fie cît mai clar delimitată (obiective, probleme, medii);

— repartizările ierarhice în cadrul structurii trebuie bine delimitate. Nu este recomandabil ca un lucrător să depindă de mai mulți șefi concomitent.

* NICOLAE CEAUȘESCU — *România pe drumul construirii societății socialiste dezvoltate*, vol. 7, Editura politică, București, 1973, pag. 45.

În procesul conducerii, înnoirea și perfecționarea structurilor de organizare trebuie să constituie o constantă a preocupărilor. Caracterul dinamic al situațiilor în care acționează unitățile noastre operative trebuie să fie imprimat și structurilor de organizare, astfel încât să se poată adapta la împrejurările atât de diverse care pot apărea. Conducerea eficientă este condiționată în ultimă instanță de măsura în care reușim să adaptăm în permanență structura de organizare, în așa fel încât să arătăm lucrătorilor în mod clar și direct care sînt modalitățile cele mai eficiente de îndeplinire a deciziilor.

Dacă la nivelul de maximă generalizare a structurilor organizatorice s-a ajuns la o organigramă valabilă pentru unitățile operative, organizarea la aceste niveluri purtînd amprenta a ceea ce este mai valoros în compartimentele corespondente pe plan social și național, în celelalte planuri structura organizatorică este în corelație cu capacitatea conducătorilor de a adapta activitatea lucrătorilor la sarcinile ce le au de rezolvat. În ceea ce privește organizarea în cadrul unităților operative, aceasta diferă de la profil la profil, pentru că alt gen de probleme se pun în fața conducătorului unui serviciu de contrainformații în sectoarele economice și altele șefului serviciului de informații interne ori șefului serviciului de contraspionaj — ca să luăm în considerare doar trei din elementele pe care le regăsim în structura organizatorică a unor unități ale Departamentului Securității Statului. Totuși, o unitate de acțiune trebuie să poată fi realizată cel puțin în următoarele momente importante ale muncii de securitate: munca cu rețeaua informativă; organizarea supravegherii informative, verificării informative și urmării informative.

Ordinele și programele de măsuri în vigoare asigură cadrul necesar desfășurării în bune condiții a muncii de securitate în momentele menționate. Este de datoria lucrătorilor de securitate să-și însușească prevederile reglementărilor respective, iar șefii de pe întreaga scară decizională din cadrul unităților informativ-operative să asigure organizarea și desfășurarea muncii de securitate în conformitate cu acestea.

Vom face, în continuare, o sinteză a modului în care șeful de serviciu trebuie să se implice în activitățile desfășurate pe unele momente mai importante.

Organizarea muncii cu rețeaua informativă

Evident, organizarea trebuie să înceapă cu evaluarea capacității de cuprindere a rețelei proprii din cadrul serviciului a problemelor cu care se confruntă și, în funcție de necesități, cu stabilirea unui necesar de recrutări care să aibă în vedere perspectiva activității la nivel de serviciu în obiective, probleme ori medii pe o perioadă determinată — trimestru,

semestru, an. În stabilirea necesarului de recrutări, de regulă, inițiativa o are lucrătorul operativ, dar nu putem neglija rolul șefului de serviciu, care are o viziune de ansamblu asupra a ceea ce trebuie realizat, prin prisma prevederilor din planurile de căutare a informațiilor.

În continuare, șeful de serviciu poate să-și aducă o contribuție importantă la organizarea procesului atragerii unor persoane la colaborare secretă și organizată cu organele de securitate, stabilind priorități și termene în intervalul cărora acest proces să poată fi realizat în condiții optime. Adeseori, impunerea unor termene „strînse” pentru atragerea la colaborare are efecte negative asupra eficienței și calității rețelei informative, mai ales cînd lucrătorul nu are o „bancă” de candidați (aici intervin previziunea și capacitatea lui de organizare) asupra cărora să fi luat măsuri de studiere și verificare din timp.

Sînt și cazuri cînd situația operativă dintr-o problemă sau caz cere recrutarea uneia sau mai multor surse într-un termen foarte scurt, de realizarea lor depinzînd soluționarea acțiunii, fapt care impune termene strînse.

În activitatea practică se întîmplă adesea că lucrătorii operativi întocmesc rapoarte cu propuneri de recrutare în care candidații sînt apreciați exclusiv pozitiv, exagerînd unele calități și denaturînd perspectiva muncii cu ei. Una din cauze trebuie căutată și în modul în care a fost organizat procesul studierii, verificării și atragerii la colaborare.

În munca cu rețeaua informativă șeful de serviciu trebuie să stabilească împreună cu lucrătorii cele mai capabile surse ce pot fi folosite pentru lucrarea calificată a unui caz, putînd antrena, eventual, și alte surse din legătura ofițerilor a căror activitate o conduce. Aici pot fi apreciate cu exactitate valențele organizatorice ale șefului de serviciu în activitatea cu lucrătorii operativi din subordine.

Organizarea activității de supraveghere informativă

În conformitate cu ordinele și reglementările de muncă în vigoare, activitatea de supraveghere informativă este realizată în probleme, obiective, locuri și medii, în scopul prevenirii și descoperirii faptelor de natură să afecteze securitatea statului. Programele de măsuri elaborate la nivelul Departamentului Securității Statului pe diferite linii de muncă stabilesc obiective clare, în concordanță cu specificul fiecărei probleme din competența organelor de securitate.

Dat fiind gradul de specificitate pe care îl îmbracă activitatea desfășurată de servicii și chiar în cadrul aceluiași serviciu, în cele ce urmează vom prezenta cîteva aprecieri cu privire la activitatea de organizare a supravegherii informative la nivelul șefului unui serviciu de contraspionaj. La acest nivel activitatea de organizare vizează corelarea

eforturilor tuturor lucrătorilor operativi pentru obținerea de informații de primă sesizare în procesul supravegherii informative a cadrelor, agenților serviciilor de informații străine și legăturilor suspecte din rîndul românilor. În acest scop, se impune, în primul rînd, ca la nivelul serviciului respectiv să se realizeze o supraveghere informativă continuă și organizată, astfel încît să se asigure controlul tuturor categoriilor de străini suspecti ce apar în sfera de responsabilitate. Or, aceasta presupune existența unui dispozitiv informativ potențial în toate obiectivele, locurile și mediile frecventate de străini.

Instrumentul organizatoric prin care pot fi realizate aceste cerințe este planul de căutare a informațiilor, elaborat în mod științific pe tematici, locuri, medii și categorii de persoane ce prezintă interes. El asigură orientarea muncii informative spre obiective precis formulate, concentrarea atenției spre acțiunile, problemele, locurile și mediile ce trebuie protejate.

În conformitate cu sarcinile din programul-cadru de măsuri al D.S.S., șefului de serviciu îi revin sarcini organizatorice cu privire la analiza periodică și actualizarea permanentă a bazei de lucru, care trebuie să reflecte situația operativă din momentul respectiv și să cuprindă în mod corespunzător toate categoriile de persoane, obiective, locurile și mediile vizate de serviciile de spionaj. Se impune, deci, o organizare a problemelor, astfel încît să includă cu prioritate persoane ce trebuie să facă obiectul unor verificări temeinice și permanente, mai ales din rîndul celor care au fost la post, studii, specializare, pentru asistență tehnică sau efectuează frecvent deplasări în străinătate în interes de serviciu, vizitatori de ambasade etc.

Aceste categorii de persoane pot fi mai numeroase, ceea ce impune, pe planul organizării, eforturi pentru realizarea unei evidențe complete pe categoriile enunțate, urmînd ca după o analiză nuanțată să se stabilească elementele suspecte ce urmează a fi lucrate în mod prioritar.

În contextul cerințelor amintite, șeful de serviciu își poate pune amprenta de bun organizator, corelînd eforturile lucrătorilor operativi în așa fel, încît la nivelul serviciului să se cunoască cu claritate următoarele :

— în realizarea conceptului de prevenire, supravegherii informative îi revine un rol de seamă, cu condiția ca informațiile de primă sesizare să prezinte interes și să fie obținute la timp ;

— prin măsurile întreprinse să nu fie lezate drepturile și interesele cetățenilor ocrotite prin lege ;

— supravegherea informativă să fie multilaterală și selectivă ș.a.

Realizarea unei supravegheri informative eficiente depinde în mare măsură de lucrătorii operativi, de calitatea rețelei informative, dar foarte importantă este și activitatea organizatorică de la primele niveluri

decizionale ; aceasta, așa cum am mai subliniat, trebuie să aibă în vedere cunoașterea clară și precisă a competențelor, eliminarea oricăror paralelisme ori suprapuneri de atribuții ce pot diminua eficiența muncii de securitate în general, a celei a conducătorului în special.

Verificarea informativă

Ordinele și instrucțiunile actuale de muncă statuează că verificarea informativă se realizează în scopul clarificării informațiilor de primă sesizare ce nu s-au putut soluționa în timp de 30 de zile de la data cînd au fost obținute.

Dat fiind timpul limitat, 6 luni de zile, în care trebuie să fie realizată această formă de activitate, la nivelul șefului de serviciu care aprobă deschiderea mapei de verificare, organizarea condiționează, în mare măsură, clarificarea cu competență și operativitate a informațiilor obținute.

Pornind de la conținutul de securitate al informației, șeful de serviciu trebuie să îndrume lucrătorul operativ în întocmirea unui plan de măsuri care, după aprobare, să asigure orientarea și folosirea conjugată și eficientă a mijloacelor și metodelor specifice de muncă pentru a realiza prevenirea oricăror fapte sau acțiuni prin care s-ar putea aduce atingere securității statului.

Contribuția șefului de serviciu la realizarea verificării informațiilor, în cadrul mapei de verificare, capătă valențe superioare în raport cu calitatea analizelor periodice asupra stadiului de clarificare a datelor și modului de implicare a acestuia în soluționarea momentelor operative ale cazului.

Rezultatul analizei, dacă situația operativă o cere, trebuie să completeze planul cu măsuri menite să accelereze ritmul de clarificare și finalizare a cazului.

Probleme ale urmăririi informative

Urmărirea informativă fiind o formă de activitate specifică organelor de securitate, sarcinile ce ne revin în cadrul acestei forme superioare de lucru vor căpăta un caracter de pronunțată specificitate.

Mai mult ca în orice activitate a lucrătorului de securitate, organizarea la nivelul șefului în cadrul urmăririi informative trebuie să-și propună prevenirea, descoperirea, documentarea și neutralizarea infracțiunilor date în competență.

În cele mai multe cazuri persoanele lucrate în cadrul urmăririi informative sînt selecționate de regulă din rîndul celor incluse în verificare informativă. Deci, logic, măsurile organizatorice prezentate la această formă de activitate vor trebui continuate pe un plan superior.

Organizarea folosirii mijloacelor de securitate în cadrul urmăririi informative trebuie realizată cu mai multă suplețe și profesionalitate, având în vedere modul calificat în care acționează elementele urmărite.

Aportul șefului de serviciu în organizarea urmăririi informative trebuie evidențiat în mod gradat și permanent, încă de la faza de includere în această formă de activitate a unor persoane și pînă la soluționarea cazului.

Începerea urmăririi informative este un act de mare răspundere, care presupune o activitate complexă. De aceea, măsurile organizatorice au o mare importanță, iar începerea urmăririi informative trebuie să fie rezultatul analizei și evaluării cu discernămint a informațiilor la un moment dat, pentru a vedea dacă sînt temeuri care să justifice angrenarea forțelor într-o asemenea activitate complexă.

Un rol important revine șefului de serviciu în etapa elaborării planurilor de măsuri, care trebuie să orienteze precis activitatea ofițerilor cu privire la sarcinile ce le au de îndeplinit și să stabilească modalități concrete de acțiune.

Revenim asupra necesității ca în prim-planul măsurilor propuse să situăm mereu realizarea prevenirii. Aportul șefului la realizarea planului trebuie să se concretizeze în stabilirea unor sarcini clare, precise, evitîndu-se cele cu caracter de generalitate care, de regulă, nu pot asigura întreprinderea celor mai corespunzătoare măsuri.

Cu privire la măsurile ce trebuie întreprinse, șeful de serviciu va asigura cuprinderea lor proporțională și în ordinea cerută de particularitățile cazului. Oricum, „arma” principală rămîne rețeaua informativă, care trebuie antrenată în combinații și jocuri operative, vizînd contracararea acțiunilor elementelor urmărite.

Chiar numai realizarea unei singure măsuri, de exemplu o combinație nemijlocită a șefului și organizarea detaliată, pe etape, a materializării ei în condiții care să asigure atingerea scopului propus.

Ca o concluzie la elaborarea măsurilor, se impune realizarea unei proporții judicioase între cele cu caracter de rutină și cele ofensive, predominînd cele din a doua categorie.

În sfîrșit, în cadrul măsurilor organizatorice care vizează urmărirea informativă șefii de serviciu trebuie să efectueze analiza periodică și ori de cîte ori situația operativă impune a dosarelor de urmărire informativă.

În ceea ce privește încetarea urmăririi informative, această hotărîre trebuie să se bazeze pe verificarea aprofundată a tuturor informațiilor existente în dosar, pe analizarea cu discernămint a situației operative și luarea măsurilor prevăzute în ordinele și instrucțiunile de muncă, în legislația noastră.

Măsurile organizatorice prezentate pe momentele esențiale ale muncii au un element comun definitoriu: omul, ofițerul de securitate,

care, practic, are o contribuție esențială la materializarea tuturor funcțiilor conducerii. Iată de ce este important ca în exercitarea funcției organizatorice șeful de serviciu să realizeze o cunoaștere amănunțită a oamenilor cu care lucrează. Disponerea acestora în cadrul colectivului trebuie realizată în funcție de capacitatea lor intelectuală și profesională, de nivelul cunoștințelor de specialitate, dar și de cultură generală. Nu în ultimă instanță trebuie ținut seama și de experiența lucrătorului în munca de securitate, de complexitatea problemelor cu care se va confrunta.

O organizare rațională a activității în cadrul colectivului presupune delimitarea cu precizie a atribuțiilor fiecărei funcții, condiție de altfel indispensabilă educării cadrelor în spiritul unei înalte responsabilități față de munca ce li s-a încredințat.

Colonel Costică MOHOREA

Lt. col. Valeriu GHERGHE

IN
ACEST
NUMĂR

PREOCUPĂRI PENTRU DEFINIREA TERORISMULUI

I. Poziția Partidului Comunist Român, a președintelui R. S. România, comandantul nostru suprem, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, asupra evoluției terorismului inter- național

Analiza problematicii internaționale actuale relevă că terorismul, prin amenințările lui virtuale și potențiale — acestea, în ultimă instanță, vizând securitatea, independența și suveranitatea statelor — se află tot mai mult în atenția comunității mondiale.

În ceea ce o privește, R. S. România a dezaprobat și are o poziție consecventă de respingere și condamnare a acțiunilor și practicilor teroriste, care sînt străine înseși concepțiilor ideologice ale partidului și statului nostru, fiind incompatibile cu normele de drept internațional și regulile de conviețuire între popoare.

„Partidul Comunist Român — arăta, nu demult, secretarul general al partidului nostru, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU — s-a pronunțat întotdeauna împotriva terorismului, care nu reprezintă și nu poate reprezenta o formă a luptei politice sau de eliberare națională. România se pronunță cu fermitate împotriva acțiunilor teroriste, dar, cu atât mai mult, se pronunță împotriva oricăror acțiuni militare, a terorismului dependent de stat împotriva oamenilor nevinovați, a unor state și popoare in-

În acest spirit, România a condamnat săvîrșirea actelor de terorism, sub orice formă și de către oricine, indiferent de motivele invo-

cate, considerînd că ele nu pot duce la soluționări efective ale problemelor, conflictelor și litigiilor, nu pot — în nici un caz — înlocui acțiunea politică. Indiferent de problemele care trebuie soluționate într-o țară sau alta, terorismul nu poate fi, sub nici o formă, nici justificat, nici aprobat, întrucît el nu face decît să complice, să întîrzie sau să împiedice rezolvarea problemelor, să aducă grave prejudicii intereselor reale ale luptei popoarelor pentru dreptate socială, libertate, independență și suveranitate națională, să pună în primejdie pacea și securitatea internațională.

Din multiplele împrejurări în care președintele țării noastre a expus poziția consecventă de respingere și condamnare a acțiunilor și practicilor teroriste, menționăm sublinierea făcută la ședința cu activul central de partid și de stat din 3 august 1978: „...Trebuie, desigur, analizate cauzele acestui fenomen, pentru a se acționa în direcția înlăturării lor; dar, indiferent de aceasta, acțiunile teroriste nu pot fi în nici un fel justificate și aprobate“.

Așadar, examinarea terorismului internațional nu poate fi întreprinsă fără a analiza cauzele de ordin politic, economic și social ale acestui fenomen, respectiv: politica imperialistă și neocolonialistă; tendințele imperialiste de amestec în treburile interne, de încălcare a independenței și suveranității naționale a statelor, de îngrădire a aspirațiilor de libertate a popoarelor; gravele fenomene ale subdezvoltării și încercările forțelor retrograde de oprire a cursului spre democratizare și des-tindere în relațiile internaționale.

Semnificativ pentru poziția țării noastre, prezentată de guvernul R. S. România în documentul depus, la 16 august 1973, la Secretariatul Organizației Națiunilor Unite, este faptul că în acesta se accentuează necesitatea ca în analiza terorismului să se pornească de la distincția fundamentală și netă care există între lupta de eliberare națională, pe de o parte, și actele de terorism internațional, pe de altă parte. Lupta de eliberare națională este legitimă, justă și legală, în concordanță cu aspirațiile profunde ale popoarelor de a-și hotări singure soarta, cu principiile dreptului internațional cuprinse în Carta ONU, precum și într-un mare număr de rezoluții ale organizației mondiale.

Fiind ea însăși supusă, timp de secole, dominației și exploatării străine, România înțelege și aprobă lupta popoarelor aflate încă sub dominație străină, le acordă sprijinul său politic și diplomatic pentru lichidarea colonialismului. România consideră că libertatea și suveranitatea națională se află la baza tuturor libertăților individuale, a prosperității economice și emancipării spirituale ale unui popor.

Totodată, concomitent cu condamnarea fermă și neechivocă, România a atras atenția asupra pericolozității și multiplicării formelor de manifestare a terorismului de stat.

În declarația Agenției Române de Presă — AGERPRES, în legătură cu bombardarea de către aviația israeliană a Cartierului General al O.E.P. din Tunisia, la 1 octombrie 1984, se arată: „Guvernul român condamnă cu toată fermitatea această acțiune agresivă a Israelului îndreptată împotriva teritoriului unui stat independent și suveran — manifestare flagrantă a terorismului de stat“.

Aceeași poziție consecventă a fost exprimată de președintele României, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, și cu ocazia primirii, la 15 aprilie 1986, a ambasadorului S.U.A. la București. La încercările acestuia de a justifica acțiunile aviației militare americane împotriva Libiei, președintele României a spus: „Este greu de invocat dreptul la autoapărare pentru a ataca un stat independent și suveran. Nu pot fi acceptate nici un fel de justificări ale acestor bombardamente sub pretextul combaterii terorismului. România s-a pronunțat și se pronunță ferm împotriva oricăror acțiuni de terorism și, cu atât mai mult, condamnă terorismul de stat. Terorismul nu se combate prin noi acte de terorism“.

În ce privește atât pericolul folosirii terorismului de stat ca mijloc de rezolvare a stărilor conflictuale dintre anumite state, cât și necesitatea excluderii necondiționate a acestei forme de violență și presiune-morală, economică și militară —, secretarul general al partidului, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, în Cuvîntarea rostită la Adunarea solemnă organizată cu prilejul aniversării a 65 de ani de la făurirea P.C.R., arăta: „...acțiunile teroriste, terorismul de stat, constituie un mare pericol pentru pacea și colaborarea internațională. Terorismul nu a constituit și nu poate reprezenta o formă a luptei politice și de eliberare națională. Este necesar să se înțeleagă că lichidarea terorismului presupune înlăturarea cauzelor care îl stimulează. Represiunile militare împotriva populației civile, a bărbaților, femeilor și copiilor, bombardamente sau alte forme ale terorismului de stat nu constituie calea de combatere a terorismului, dimpotrivă pot determina o intensificare a acestuia.“

Pericolul folosirii terorismului de stat a fost subliniat și în Comunicatul publicat la încheierea ședinței Comitetului miniștrilor afacerilor externe ai statelor participante la Tratatul de la Varșovia, din 14—15 octombrie 1986 de la București, în care se arată: „Miniștrii consideră că terorismul, în primul rînd terorismul de stat, constituie un pericol pentru pacea, securitatea și colaborarea internațională“.

Subliniind că sînt gata să conlucreze constructiv cu celelalte state în scopul eliminării acestui flagel periculos, participanții la ședință s-au pronunțat pentru „elaborarea de reglementări internaționale și adoptarea de măsuri necesare prevenirii și combaterii oricăror acte de terorism internațional“.

Poziția a fost reiterată și la ședința din 24—25 martie 1987 a aceluiași Comitet, care a avut loc la Moscova.

Date fiind implicațiile, gravitatea și urmările acțiunilor teroriste, România, președintele țării, se pronunță ferm împotriva acestui flagel, acționînd permanent pentru întărirea legalității internaționale, excluderea forței și respectarea regulilor și principiilor general recunoscute ale dreptului internațional.

Așa după cum preciza președintele R. S. România, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, țara noastră este gata să discute din nou problemele terorismului, pe căile care se vor dovedi cele mai utile, inclusiv din cadrul ONU, pentru a se pune capăt unor asemenea acțiuni, pentru eliminarea terorismului din viața internațională.

II. Considerații referitoare la definirea terorismului internațional

În vederea reprimării terorismului prin mijloace juridice se simte, evident, nevoia, definirii acestuia. Elaborarea unei definiții în sensul menționat s-a dovedit însă a fi o acțiune dificilă, ca urmare a multiplelor aspecte pe care le îmbracă fenomenul.

Încercări de definire a terorismului, de particularizare și evidențiere a elementelor lui caracteristice, au existat încă în perioada Ligii Națiunilor. România a propus, la 20 noiembrie 1926, în fața Societății Națiunilor, elaborarea unei convenții internaționale pentru universalizarea reprimării terorismului, fiind primul stat care a evocat necesitatea stabilirii unui cadru juridic de luptă împotriva acestui flagel. Problema a fost mereu amînată, pînă cînd presiunea evenimentelor a readus-o la ordinea zilei.

Astfel, în baza Rezoluției din 27 mai 1937 a Adunării Ligii Națiunilor, a fost convocată la Geneva o Conferință Internațională pentru prevenirea și reprimarea terorismului, care la 16 noiembrie 1937 a adoptat două Convenții:

- a) pentru prevenirea și reprimarea terorismului;
- b) pentru crearea unei Curți penale internaționale.

Convenția pentru prevenirea și reprimarea terorismului stipula obligația statelor de a se abține de la orice fapte care ar putea favoriza

activitatea teroristă îndreptată împotriva altui stat, de a lua măsurile de prevenire și reprimare a terorismului și de a-și acorda, în acest scop, ajutor reciproc. De asemenea, actele de terorism erau definite ca „fapte criminale îndreptate împotriva unui stat, al căror scop sau natură sint de a provoca teroarea împotriva unor personalități determinate, a unor grupuri de persoane sau în public“.

Convenția prevedea obligația părților contractante de a incrimina în legislația lor națională următoarele infracțiuni:

— cele îndreptate contra vieții, integrității corporale, sănătății sau libertății șefilor de state, a persoanelor care îndeplinesc prerogativele acestora ori sint succesorii lor, a membrilor familiilor lor, precum și actele îndreptate împotriva persoanelor investite cu funcții publice, dacă au fost comise în legătură cu funcțiile respective;

— faptele de natură să pună în pericol vieți omenești prin provocarea unei primejdii publice;

— actele constând din distrugerea sau provocarea de pagube bunurilor publice sau celor destinate utilizării publice;

— primirea sau furnizarea, precum și folosirea de arme, muniții, explozivi, substanțe otrăvitoare ș.a. pentru a executa un act de terorism;

— tentativele actelor enumerate;

— asocierea sau înțelegerea în vederea săvârșirii unor acte de terorism, instigarea, participarea intenționată și orice ajutor dat în mod deliberat în comiterea unor astfel de acte.

În acest sens, Convenția stipula, în art. 14, pedepsirea confecționării sau falsificării de pașapoarte ori alte acte echivalente, introducerea într-o țară de astfel de documente, deținerea sau folosirea lor pentru a masca identitatea reală, precum și obținerea de asemenea documente pe baza unor acte sau declarații false.

Convenția mai prevedea obligația părților contractante de a promova colaborarea organelor de poliție și a autorităților judiciare ale statelor, în vederea creșterii eficienței reprimării actelor de terorism.

Deși a fost semnată de 24 de state, Convenția din 1937 nu a intrat în vigoare, întrucât nu a primit ratificarea decât a două dintre acestea.

În prezent, sarcina de a defini terorismul internațional, pentru ca astfel să poată fi sancționat prin mijloace de drept, a revenit Comitetului special al Națiunilor Unite asupra terorismului internațional¹. Acesta nu a putut însă să-și onoreze mandatul încredințat de Adunarea Generală a ONU.

¹ În conformitate cu Rezoluția 3034 (XXVII) a Adunării Generale a ONU din 18 decembrie 1972, s-a constituit Comitetul special asupra terorismului internațional, compus din 35 de membri.

În declarația finală adoptată la sesiunea Comitetului special din 21 martie 1977, după care lucrările acestui organism au fost suspendate, se arată că: „...deși necesitatea condamnării și reprimării actelor de terorism internațional nu poate fi pusă la îndoială, s-a manifestat totuși o divergență de vederi cu privire la actele care țin de terorismul internațional.“

Un punct de vedere rațional a fost exprimat de cei care au susținut că o definiție precisă a actelor ce trebuie condamnate și un studiu aprofundat al cauzelor terorismului ar putea înlătura echivocurile care au paralizat pînă acum orice acțiune eficientă din partea comunității internaționale“.

În Răspunsul guvernului R. S. România în problema terorismului internațional, depus la Secretariatul ONU la 16 august 1973, este subliniată ideea că „...pentru existența unui act de terorism internațional trebuie să aibă loc, în primul rînd, un act de violență actuală sau potențială, care, la rîndul lui, trebuie să comporte elemente cu caracter internațional în ce privește autorul, victima, locul comiterii acțiunii și consecințele sale. Fără ca aspectul internațional să existe în privința unuia din aceste elemente, ne-am găsi în fața unor fapte care sint calificate numai după regulile de drept intern ale fiecărui stat“. Apoi, trebuie să se aibă în vedere că „...prin acțiuni teroriste sint făcute victime ori lezate, datorită unui anumit conflict, persoane inocente sau chiar state care n-au nici o legătură cu acel conflict“. De aceea, actele de terorism și violență individuale, indiferent de forma în care ele se manifestă, sint reprobabile și trebuie împiedicate.

Documentul la care ne referim precizează actele de natură să trezească teama și panica în opinia publică și sint, din acest motiv, inadmisibile, iar împotriva lor trebuie luate măsurile cele mai hotărîte și eficiente. Aceste acte care se cer a fi avute în vedere, în încercarea de definire a terorismului internațional, sint: deturnările; sechestrările sau doborîrea de avioane avînd la bord persoane inocente; represaliile; răpirile de persoane și diplomați; luarea de ostatici; asasinatul; folosirea de explozivi; distrugerea și incendierea de edificii; manevrele militare frecvente la granița unor state; amenințarea cu folosirea forței.

După cum observăm, noțiunea de terorism are o accepțiune foarte largă. În sens strict, terorismul poate fi definit drept infracțiunea care are ca scop răspîndirea teroarei în rîndul unor persoane sau al populației.

Una din caracteristicile terorismului este intimidarea prin acte de violență și teroare. Trebuie avut în vedere faptul că nu pot fi etichetate drept teroriste numeroase acte infracționale săvîrșite prin violență, dar în care teroarea este un element pur intîmplător, sau, oricum, subsidiar în raport cu metodele folosite și obiectivele urmărite de tero-

riști. De multe ori, termenul de „terrorism“ este pus în circulație în mod abuziv, datorită unor excese ale mijloacelor de informare în masă, abuz care sporește artificial publicitatea, ceea ce reprezintă, de altfel, unul din obiectivele urmărite de teroriști.

Pe lângă elementul de teroare, în definirea categoriei în discuție, trebuie reținut și acela că prin actele teroriste întreprinse se urmăresc scopuri precise: obținerea de avantaje materiale; eliberarea unor teroriști; destabilizarea politică sau chiar provocarea de conflicte internaționale. Ca mijloace de a ajunge la astfel de scopuri se folosesc: asasinatul; exploziile; sabotajul; deturnările de aeronave; luarea de ostatici sau alte fapte similare.

Este demn de menționat, așa cum arăta cunoscutul jurist român Vespasian V. Pella, că nu o dată actele de terorism sînt rezultatul unui fanatism orb, al „pervertirii“ unui țel politic sau social, care subordonează unui scop unic umanitatea și celelalte valori umane.

Doctrina românească a consemnat cîteva definiții ale terorismului. Astfel, prof. dr. Grigore Geamănu definește terorismul internațional prin: „faptele criminale îndreptate împotriva șefilor de state sau a altor demnitari, împotriva unor grupuri de persoane sau instituții de stat sau obștești“.¹ Într-o altă lucrare se arată că „terrorismul constituie săvîrșirea unei crime sau unui delict printr-o metodă specifică, caracterizată prin violență și intimidare; aceasta înseamnă îndreptarea atenției asupra modalității de executare a infracțiunii, metoda teroristă constituind o agravantă“.²

Unele sublinieri privind caracteristicile terorismului sînt făcute și în literatura de specialitate străină. Unul dintre cercetătorii în materie — Brian Jenkins — precizează: „Amenințarea cu violență, actele individuale de violență sau o campanie a violenței, întreprinse în scopul de a inspira teamă — de a teroriza — pot fi numite terorism. Terorismul este violența menită să se expună în ochii publicului. Teama este efectul urmărit prin terorism, ea nu este produsul lui auxiliar“. În aceasta constă, în viziunea autorului, „diferența dintre tacticile teroriste și țăfurile sau celelalte infracțiuni violente care pot inspira groază, fără a fi însă terorism“.³

Specialistul consideră că terorismul politic este genul de violență folosit în urmărirea unor obiective politice. El este, după cum pretind cei

¹ Grigore Geamănu, *Dreptul internațional contemporan*, Editura didactică și pedagogică, București, 1964, pag. 826.

² Ion Bodunescu, *Flagelul terorismului internațional*, Editura militară, București, 1978, pag. 29—30.

³ Brian Jenkins, *International Terrorism: A New Mode of Conflict*, Los Angeles, Crescent Publications, 1975, pag. 1.

care-l practică, „propaganda acțiunii, violența calculată, menită să influențeze atitudinea și comportarea uneia sau mai multor categorii de public, iar obiectivele sale cele mai apropiate pot include publicitatea, constringerea, extorcarea, dezorientarea și aducerea la disperare, provocarea unor contramăsuri care să nemulțumească populația“.

Un alt autor străin care a analizat terorismul politic, Thomas P. Thorton, definește teroarea politică drept „o acțiune cu caracter de simbol, care-și propune să influențeze comportamentul politic prin folosirea unor mijloace extranormale și care atrage după sine utilizarea violenței sau amenințarea cu violența“.¹

Necesitatea definirii terorismului internațional și, în primul rînd, eliminării cauzelor care îl generează a fost reliefată, nu demult, și de oficialitățile de la Atena, care au propus convocarea — sub auspiciile ONU — a unei conferințe internaționale, avînd drept obiectiv definirea terorismului și punerea la punct a unui regim juridic în scopul eliminării acestui flagel.

„Acțiunile de destabilizare a regimului politic al unei țări — cum a fost raidul american împotriva Libiei — ca și încercările unor grupări mici de a destabiliza un regim democratic constituie tot atîtea forme de terorism. Grecia dezaprobă toate aceste genuri de acțiuni“, se subliniază într-o declarație a guvernului elen. În același document se menționează că „situația de confruntare dintre Israel și statele arabe constituie o sursă importantă pentru acțiuni teroriste. Atîta timp cît palestinienii nu vor avea patria lor și nu vor fi garantate frontiere sigure pentru Israel, cauzele terorismului vor continua să existe“.

Pe de altă parte, participanții la seminarul internațional consacrat problemei terorismului — care s-a desfășurat la Geneva în luna iunie 1987 — au evidențiat necesitatea inițierii de acțiuni urgente pentru eliminarea unora din cauzele care generează terorismul, cum sînt: ocupația, opresiunea și segregarea rasială. S-a atras atenția asupra pericolelor create de terorismul de stat și de politica de agresiune, expansiune, ocupație și opresiune a unor țări ca Israel și Africa de Sud, care incită la acte disperate de violență și amenință pacea internațională. Participanții au cerut să se facă o clară distincție între actele de terorism și lupta legitimă a mișcărilor de eliberare națională.

Definirea terorismului a fost înscrisă și pe ordinea de zi a celei de-a 42-a sesiuni a Adunării Generale a ONU (septembrie — decembrie 1987), ca punct distinct intitulat: „Convocarea, sub egida Națiunilor Unite, a unei conferințe internaționale avînd drept scop definirea terorismului și

¹ Thomas P. Thorton, *Teroarea ca armă de agitație politică*. În *International War-Problems and Approaches*, Londra 1974, pag. 28.

delimitarea noțiunii de terorism de cea de luptă a popoarelor pentru eliberare națională“.

Ca urmare, Adunarea Generală a ONU a adoptat o rezoluție privind lupta împotriva terorismului, făcându-se astfel un prim pas, prudent, spre convocarea unei conferințe internaționale pe această temă. Rezoluția prevede ca Secretariatul ONU să afle părerea țărilor membre în legătură cu organizarea unei astfel de conferințe și să întocmească, până în 1989, un raport în această problemă.

Documentul condamnă toate formele de terorism, cu excepția luptei pentru autodeterminare, libertate sau independență a popoarelor, în special a celor care trăiesc sub regimuri coloniale sau rasiste.

În același timp, se precizează că prin multitudinea și gravitatea formelor sale de manifestare, terorismul a devenit unul dintre fenomenele deosebit de îngrijorătoare care afectează relațiile dintre state și constituie o gravă amenințare pentru securitatea internațională. Periculozitatea acestuia este pusă în evidență și de câteva dintre *caracteristicile* sale, respectiv :

- terorismul se prezintă sub forma unei multitudini de acte criminale, cum sînt : asasinate, sechestrări și răpiri de persoane, extorcări, incendieri și distrugerii, explozii, deturnări de nave și aeronave etc. ;
- acțiunile teroriste sînt motivate politic ; teroriștii, fie în nume propriu, fie făcînd jocul unor centre de putere sau servicii de informații, recurg, folosind mijloace diverse și metode ce implică violența, la comiterea de acte deosebit de grave.

În legătură cu acest aspect, cercetarea acțiunilor teroriste vizînd lichidarea fizică a unor personalități, comise în ultima perioadă, pune în evidență o nouă tendință în practica elementelor teroriste, conform căreia sînt selecționate ținte simbolice, în principal din domeniile politic, economic, magistraturii și poliției, industriei, îndeosebi de apărare, din structura NATO, din cercurile guvernamentale.

Din rîndul acestor categorii se aleg, cu precădere, personalități negardate, fie ca urmare a faptului că nu consideră terorismul ca un real — dar grav — fapt de viață și, deci, nu acceptă măsurile de protecție, fie că își permit, pentru moment, să ignore măsurile de prevenire și contracarare stabilite.

Din acest punct de vedere este concludentă acțiunea teroristă comisă la Paris asupra președintelui Regiei Naționale a Uzinelor Renault, Georges Basse, inginer, de 58 ani, personalitate marcantă în domeniul industriei franceze constructoare de autoturisme.

Iată cum este descris momentul comiterii acțiunii asupra inginerului francez :

Cînd, în seara zilei de 5 august 1987, Georges Basse a coborît din autoturismul său, un Renault R-25 de culoare albastru închis, pentru a străbate pe jos cei 50 metri care-l despărteau de intrarea în casă, în umbră așteptau două femei : „Este în regulă. Hai să mergem“ !, a strigat una dintre ele. Sub privirile îngrozite ale trecătorilor, femeia a ridicat un pistol calibru 9 mm și a tras de trei ori în Basse, de la distanță mică. „Dispari“ ! a strigat cea de-a doua femeie, îndreptînd o armă spre un martor impietrit. „Nu ai văzut nimic“ ! Apoi, pe cînd șeful firmei Renault se prăvălea pe trotuar, rănit mortal la cap, piept și umăr, cele două atacatoare au dispărut în noapte ;

- terorismul depășește granițele statului pe teritoriul căruia ființează organizațiile și grupările teroriste, fie prin comiterea acțiunilor asupra unor obiective sau persoane străine ori pe teritoriul altor state, fie prin crearea de „baze de sprijin“ — uneori în rîndul conaționalilor aflați în afara frontierelor naționale — sau de ascunzători destinate depozitării armamentului, muniției, explozivilor ori a altor mijloace utilizate în scop terorist, iar în alte situații pentru retragerea teroriștilor după săvîrșirea actelor respective. Un element semnificativ al internaționalizării terorismului îl constituie sprijinul reciproc pe care și-l acordă diversele grupări în organizarea și comiterea acțiunilor lor.

În luna ianuarie 1985, organizația teroristă „Acțiunea Directă“ din Franța și „Frațiunea Armata Roșie“ din R.F.G. au emis un „manifest ideologic comun“ în care au menționat planurile lor vizînd inițierea „unei mișcări de guerilă vest-europeană“.

De la emiterea acestui comunicat, ambele organizații au comis peste 60 de acțiuni teroriste în Europa occidentală. Membrii „Acțiunii Directe“ l-au împușcat pe generalul René Audran, funcționar superior în Ministerul francez al apărării, responsabil cu exporturile de armament, în fața casei sale din Paris, în ianuarie 1985. După 6 zile, teroriștii vest-germani l-au asasinat pe Ernst Zimmerman, un specialist german în probleme aerospațiale, la domiciliul său din München. La 9 iulie 1986, Karl Heinz Beckurts, de la firma „Siemens“, a fost ucis de explozia unei bombe declanșate de către „Frațiunea Armata Roșie“, pe o șosea din apropierea orașului München. În aceeași zi, un inspector al poliției pariziene a fost ucis într-o explozie ce a avut loc la o anexă a poliției din Quai de Gesvres. La Bonn,

în luna octombrie 1986, un asasinat terorist a anticipat în multe aspecte uciderea lui Georges Basse : persoane înarmate l-au aşteptat într-o ambuscadă pe Gerold von Braunmuhl, un funcţionar superior de la Ministerul vest-german de externe, pe cînd acesta se întorcea acasă, seara tîrziu, de la birou. Faptul că fiecare grup terorist şi-a dedicat acţiunile unor martiri terorişti, de la liderul „Armatei Republicane Irlandeze“ (IRA), Patrick O'Hara, la Mara Cagol, din „Brigăzile Roşii“ italiene, nu face decît să întărească — în viziunea unor analiști — imaginea unei reţele teroriste internaţionale.

★

Dificultăţile întîmpinate de comunitatea internaţională în combaterea terorismului se datoresc, în parte, şi faptului că nu s-a reuşit încă, cu toate încercările ce au avut loc, să se elaboreze o definiţie juridică unanim acceptată a fenomenului în cauză, care să aprecieze, într-o viziune unitară, faptele de această natură, sistemul măsurilor de prevenţie şi acţiunile juridice de reprimare.

Este însă adevărat că statele, precum şi Organizaţia Naţiunilor Unite sînt preocupate atît de clarificări teoretice, cît mai ales de măsuri practice care să prevină ori să dea ripostă acţiunilor teroriste. În scopul arătat, înţelegerile bi şi multilaterale, materializate în convenţii de cooperare în lupta contra terorismului, constituie, pe de o parte, una din modalităţile ce dau consistenţă acţiunilor ce vizează reprimarea fenomenului terorist, iar, pe de altă parte, aduc importante clarificări, pe plan teoretic.

Colonel Gheorghe ARDELEANU
Lt. col. Gheorghe TRIFU

documentar

„Portretul“ psihologic şi social al teroristului contemporan

Ca urmare a valului de teroare şi violenţă fără precedent în istoria umanităţii, terorismul a devenit o problemă de îngrijorare internaţională, preocupînd, în egală măsură, atît factorii politici şi guvernamentali, cît şi diverşii specialişti şi experţi în lupta antiteroristă. Iniţial, atenţia acestora s-a îndreptat cu precădere asupra aspectelor privind organizarea şi desfăşurarea atentatelor, finanţarea lor etc., iar aspectelor psihologice şi sociale ale participanţilor la astfel de acţiuni li s-a acordat mai puţină importanţă. Studii şi cercetări mai recente ale unor organisme specializate încearcă să facă lumină şi în acest domeniu, acordînd atenţie următorilor factori :

[1] **Vîrsta** medie a teroriştilor este apreciată între 22—25 ani. Peste aceasta se situează membrii grupărilor vest-germane, japoneze şi palestiniene, cu o medie de 31,3 ani, iar sub ea, membrii grupărilor din America Latină şi ţările arabe, la care vîrsta unora tinde să scadă chiar pînă la 12—14 ani.

[2] În ceea ce priveşte **sexul** participanţilor, apar două categorii de grupări teroriste :

— grupări cu majoritate masculină, în care ponderea femeilor este redusă (grupările arabe, turce, irlandeze şi latino-americane, la ultimele ponderea femeilor fiind sub 16%). În astfel de organizaţii femeile sînt utilizate ca surori medicale, curiere, gazde pentru casele conspirative, în activităţile de evidenţă şi minuire a fondurilor, acţiuni propagandistice etc. ;

— grupări cu pondere ridicată a femeilor, atît în activitatea de execuţie, cît şi în conducerea grupului : „Baader-Meinhof“ (peste 60%) ; „Fraţiunea Armata Roşie“ şi „Mişcarea 2 iunie“ — toate din

R.F.G.; „Brigăzile roșii“ (Italia) și „Armata Roșie Japoneză“. Situația acestora pare oarecum paradoxală, avînd în vedere incidența, în general redusă, a femeilor în așa-zisele infrațiuni de „drept comun“.

Caracteristicile pentru asemenea grupări sînt atît pozițiile conducătoare sau de „locțiitor“ ale femeilor, cît mai ales participarea lor egală la acțiunile violente dintre cele mai grave și mai temerare ale grupării respective: spargerii de bănci, răpiri de persoane, asasinat, incendieri, plasări de bombe etc.

Renato Curcio, spre exemplu, fondatorul „Brigăzilor roșii“, a fost arestat la 8 septembrie 1974 și eliberat, prin forță, cîteva luni mai tîrziu, de un comando terorist condus de locțiitoarea și concubina sa.

Femeile sînt preferate și pe considerentul că au mai mari posibilități de deghizare și, în general, sînt mai puțin suspectate de violență, atît de către populație, cît și de poliție. Experimente organizate în S.U.A., de pildă, arată că, față de femei, poliștii acționează, în general, cu mai puțină atenție și prudență pentru a le immobiliza, riscînd în consecință.

3 **Starea civilă.** Teroristul necăsătorit este preponderent față de cel căsătorit. Necesitățile impuse de conspirare, acțiune și totală „dăruire“ cauzei grupării exclud stînjenitoarele responsabilități familiale. Mai mult, chiar statutul de căsătorit a creat probleme dintre cele mai serioase grupărilor teroriste. De pildă, peste 30% din membrii grupării „Tupamaros“ (Uruguay) erau căsătoriți. În această situație, poliția a trecut la arestarea și anchetarea soțiilor teroriștilor. Pentru a menține moralul membrilor săi, gruparea a luat hotărîrea de a le elibera prin forță dintr-o închisoare de femei din Montevideo (8 martie 1970). Acțiunea s-a soldat cu eliberarea a 13 dintre ele și o foarte zgomotoasă publicitate pentru teroriști, dar a și fost plătită de aceștia.

4 **Studii și profesii.** Două treimi din teroriștii identificați aparținînd de 18 grupări teroriste de pe toate continentele — cele mai active din lume la momentul respectiv (1978) — erau persoane cu pregătire universitară, studenți sau absolvenți. Pentru organizațiile din America Latină procentul se ridică la 75%, iar în cazul celor vest-germani la 80%. Tot la umbra unor universități se formează „Brigăzile roșii“ și „Armata Roșie Japoneză“ (constituite din studenți și profesori), cît și gruparea libiană „Gamal Abdel Nasser“. În cazul celor palestiniene și al unora arabe, majoritatea membrilor au studiat la facultăți europene, cunosc modul de viață urban, limba și obiceiurile, ceea ce le facilitează în mare măsură realizarea acțiunilor propuse.

Liderii grupărilor teroriste dețin aproape în totalitate calificări universitare: medic (liderul „Frontului Popular pentru Eliberarea Pales-

tinei“), inginer (organizația palestiniană „Septembrie negru“), sociolog (liderul „Brigăzilor roșii“), economist („Armata revoluționară populară“ — Argentina) și chiar judecători (gruparea „Tumpamaros“ și fondatorul grupului „Baader-Meinhof“) etc.

Pregătirea universitară preferată a teroriștilor este de tip umanist (istorie, drept, pedagogie, sociologie, filozofie etc.), excepție făcînd grupările iraniene și turce, cu numeroși absolvenți ai învățămîntului politehnic.

5 **Proveniența socială.** Majoritatea covîrșitoare a teroriștilor s-au născut și trăiesc în marile orașe și provin din clasa mijlocie și păturile înstărite ale societății. Surprinde, de asemenea, ponderea ridicată a celor proveniți din familii de intelectuali și funcționari guvernamentali. Explicația ar fi legată de atitudinea liberă a părinților, orientată constant către ideea unor schimbări politice și sociale radicale ale sistemului capitalist. La aceasta s-ar fi adăugat influența universităților, pe care majoritatea viitorilor teroriști le urmau în anii '60—'70 și unde aceștia s-au reîntîlnit cu aceleași doctrine liberaliste, anarhiste și extremiste, la modă în anii respectivi.

Excepția privind nivelul de școlarizare și proveniența socială o constituie aripa provizorie a „Armatei Republicane Irlandeze“, care numără mai puțini intelectuali.

Recrutarea și selecția noilor membri

Un prim aspect al procesului de recrutare a indivizilor pentru activitatea teroristă îl constituie **alegerea și studierea** îndelungată a „candidatului“. Cel mai adesea, el este propus pentru recrutare de unul din membrii grupării, care îl cunoaște mai bine și consideră că el corespunde sub aspect motivațional, atitudinal, religios (grupările arabe), naționalist (grupările spaniole, irlandeze, armen, croate) sau prezintă suficiente inclinații aventuriste și concepții anarhiste (grupările vest-germane, italiene, japoneze).

Inițial, mediile de recrutare erau mai precis alese și selectate, fiind preferate universitățile și mediile de studenți nemulțumiți. În prezent însă există date potrivit cărora multe din grupări și-au lărgit baza de selecție, mergînd pînă la „populația“ penitenciarelor (în acest sens „Brigăzile roșii“ au elaborat și un program de „politizare“ a deținuților), delincvenți și șomeri.

Experții consemnează, de asemenea, preocuparea grupărilor teroriste pentru recrutarea de foste cadre militare și specialiști ai muncii de înformării, trecuți în rezervă, și utilizarea lor ca instructori militari, specialiști în explozibili și arme, consilieri etc. Ilustrativ este cazul „Armatei Republicane Irlandeze“ care a reușit să recruteze cîteva foste cadre ale

„Serviciului Special al Aerului“, principala formațiune antiteroristă engleză.

După o încercare de apropiere și „tatonare“ discretă a „candidatului“, **atragera** poate fi treptată, prin încredințarea unor sarcini inițial ușoare (curier, gazdă, căsuță poștală etc.), sau frontală. În acest ultim caz, individului i se cere să comită o infracțiune (furt, spargere etc.) sau chiar să omoare o anumită persoană, de regulă, din categoria adversarilor grupării.

După arestarea liderului său, facilitată de recrutarea unui colaborator apropiat al acestuia, organizația „Brigăzile roșii“ a devenit deosebit de circumspectă cu noii membri. Ea îi „testează în teren“, punându-i pe aceștia „să rănească sau să ucidă“ pentru a face astfel dificilă infiltrarea unui agent al poliției.

Unele grupări teroriste adaugă acestor „probe“, ca moment distinct al recrutării, **testarea însușirilor voinței celui recrutat**: curajul, îndrăzneala, stăpînirea de sine, sîngele rece, cruzimea etc. Pentru aceasta sînt improvizate diverse „probe“, unele incluse în însuși antrenamentul grupării, altele prealabile, eliminatorii. Un exemplu îl constituie proba „ciinelui mort“, utilizată de gruparea palestiniană „Septembrie negru“: individului i se cere să poarte pe brațe cadavrul în putrefacție al unui ciine mort, stăpînindu-și perfect orice grimasă de scîrbă sau semn de slăbiciune.

În afara testării însușirilor amintite, rezolvarea acestor „probe“ are și semnificația adeziunii individului la „valorile“ organizației; de asemenea, dincolo de orice sacrificiu, aduce anumite beneficii grupului, dar mai ales îi oferă acestuia suficiente temeuri de siguranță că cel „ales“ nu va trăda sau părăsi gruparea. În acest sens sînt incluse și jurăminte speciale „de tăcere și loialitate“ („Septembrie negru“).

Unele grupări, organizate inițial pentru alte scopuri, au fost mai apoi „politizate“, dobîndind alte orientări. De exemplu, „Grupul Hoffman“ — neofascist (R.F.G.) a funcționat inițial sub eticheta de „grup sportiv al tineretului“. La rîndul său, „Escadroanele morții“ din Brazilia, creat în 1969 de foști polițiști spre a pedepsi un criminal vinovat de uciderea unui comisar de poliție, cu timpul a devenit un important instrument de presiune politică al regimului, răspunzător de uciderea mai multor personalități braziliene cu „vederi de stînga“.

Tipologii psihologice de teroriști

Un răspuns la întrebarea „ce-i determină pe anumiți indivizi să consimtă la „valorile“ și acțiunile violente ale activității teroriste?“ nu este deloc simplu de dat. O analiză atentă a terorismului internațional

ne dezvăluie o complexitate de cauze și mobiluri, de la cele de ordin politic și social, pînă la motivații strict „personale“ și chiar patologice.

Motivația politică a acțiunilor teroriste este cea mai frecventă și mai des invocată. Sub aspect psihologic, grupările animate de idei anarhiste, religioase sau naționalist-extremiste dau membrilor săi sentimentul reconfortant de familie și protecție și conferă ideii de dușman atributul de singularizare, în care se condensează tot răul din lume. Se creionează, astfel, tipologia **fanaticului**, pe care îl întîlnim adesea în postura de lider sau executant; cei din această categorie sînt reprezentanții cei mai fideli ai „valorilor“ grupului, simt, gîndesc și acționează nu după psihologia lor individuală, ci după cea a colectivității căreia îi aparțin și ale cărei interese le apără. În concepția lor, cauzalitatea în toată complexitatea ei este redusă și simplificată la un conflict unic: între bine și rău, adică între „noi“ și „ei“.

O altă variantă a acestei gîndiri simplificatoare, fanatice o găsim în psihologia **anarhistului — atentator politic**, căruia specialiștii i-au consacrat unele studii. În concepția sa, personalitatea politică este cea care determină mersul istoriei și este suficient să o asasinezi pe aceasta ca să transformi ordinea și societatea. Atentatul politic este, prin esență, consecința extremă a voluntarismului — dacă există voință în acest sens. „Dacă istoria este făcută de împărați, regi și președinți — gîndește anarhistul —, este suficient să tragi cu revolverul și totul se va transforma“.

Ipostaza ultimă a fanatismului politic, dar mai ales religios, o constituie **teroristul kamikaze** (sinucigaș). Produs al unei îndoctrinări îndelungate, menite să-l determine pe individ să acționeze cu cruzime și fanatism, imun față de orice presiune (morală, afectivă sau rațională), el merge fără nici o ezitare pînă la sacrificiul vieții. Ideea de răzbunare și moarte ajunge să reprezinte, astfel, în psihologia unor teroriști politici, **ideea de martir**, slăvit și venerat că a luptat pentru cauza și valorile grupului.

Astfel de indivizi s-au făcut remarcăți într-o serie de acțiuni, ca cele din 1983 îndreptate atît împotriva misiunilor diplomatice ale S.U.A. în Liban și Kuweit, cît și asupra contingentelor militare americane, franceze și israeliene din Liban. În toate aceste cazuri, șoferi-sinucigași pilotau campioane conținînd mari cantități de explozibil cu care penetrau prin forță dispozitivele de securitate, exploziile declanșându-se la impactul cu zidul clădirii și soldîndu-se cu 328 de morți. Cu vîrsta cuprinsă între 16 și 30 ani, de religie islamică, teroriștii fuseseră recrutați și îndoctrinați în tabere specializate din Iran.

Prin analogie, un „spectru“ motivațional asemănător, de conținut mistic și aspect fanatic, se regăsea și în ritualurile și jurămintele grupării fasciste „Garda de fier“.

Terorismul politic prezintă și un „specific“ operativ, respectiv :
— caracterul organizat, de grup, al acțiunii, mai rar comisă individual, dar și atunci tot în legătură cu „cauza“ grupării ;

— acțiunile sînt precedate și anunțate de activități propagandistice : amenințări la adresa unor personalități, inscripții pe ziduri, „mesaje“ în presa ilegală etc. ;

— acțiunea, atent pregătită, este înlăptuită la aniversări istorice sau simbolic, în contexte sociale care să permită „paralele“ istorice ;

— tot în scop propagandistic, în situația unor acte cu luări de ostacități teroristii solicită autorităților difuzarea, prin mediile de informare, a unui program ideologic al mișcării în cauză. În celelalte situații (exemplu : plasarea de încărcături exploziv-incendiare), grupul terorist își revendică acțiunea.

În două din cele mai răsunătoare acțiuni ale sale (ocuparea ambasadei R.F.G. în Suedia — 1975 și răpirea șefului patronatului vest-german — 1977), gruparea vest-germană „Frațiunea Armata Roșie“ a cerut autorităților eliberarea unor membri ai grupului „Baader-Meinhof“ aflați în detenție și televizarea, în direct, a plecării lor din țară.

Goana după publicitate este însă într-atît de mare, încît una și aceeași acțiune teroristă ajunge să fie revendicată și disputată de mai multe grupări. De exemplu, bomba plasată în rapidul Neapole—Milano (1984) a fost revendicată de 23 de organizații teroriste.

Aspectul propagandistic-publicitar ajunge, astfel, să constituie principalul obiectiv al terorismului politic. Însăși denumirea grupării este subordonată acestui obiectiv și atragerii de simpatizanți.

În goană după noutăți și senzațional, presa occidentală face, fără voia ei, cel mai de preț serviciu grupărilor teroriste : reclama. Un specialist american remarcă chiar că „mediile de informare îi determină pe teroriști să-și ajusteze operațiunile în funcție de această enormă mașină publicitară pe care o au la dispoziție“. Nu întîmplător, întrebare cum ar acționa el împotriva terorismului, fondatorul grupării vest-germane „Mișcarea 2 iunie“ răspundea : „Prin tăcere ; toate mediile de informare ar trebui să tacă, să-i lipsească pe teroriști de satisfacția publicității“.

În afara motivațiilor de ordin politic, discutate aici, nu pot fi trecute cu vederea nici tipurile psihologice animate de diverse alte motivații, ca **infractorul de „drept comun“** și **criminalul plătit**. Ambele ipostaze pun bine în evidență amestecul terorismului politic cu banditismul, dificultatea de a tranșa între infracțiunile de „drept comun“ și cele motivate politic.

Teroriștii apelează frecvent la metodele banditismului pentru a-și finanța activitatea, dar și gangsterii au tot mai frecvent interesul să se

amestece cu politica (după modelul Mafiei), atît pentru a cîștiga bani, comițînd atentate „cu comision“ (la aceștia apelau și „Brigăzile roșii“), cît și pentru a-și justifica ideologic activitatea infracțională și obține astfel pedepse mai ușoare și „susțineri“ politice.

În opinia unor specialiști, gangsterii și teroriștii prezintă și alte puncte comune : sînt născuți și crescuți împreună, la periferia marilor orașe, unde deprind de timpuriu activitatea infracțională, iar închisorile constituie locuri ideale în care unii se „politizează“, iar ceilalți învață „crima banului“.

Mobilul răzbunării, evident în biografia unor lideri și membri ai grupărilor teroriste, cît și „fascinația“ aventurii constituie, fără îndoială, alte motive ale aderenței unor categorii de persoane (palestinieni, armeni, tineri occidentali) la activitatea teroristă. Efectul psihologic reconfortant al purtării armei este sugestiv ilustrat de teroristul citat mai înainte. Întrebat : „Ce simțămînt ați avut cu pistolul la cingătoare ?“, acesta răspunde : „Superioritate. Arma îți ia frica și cel mai slab om se simte atunci mai tare decît Cassius Clay. Este o fascinație căreia mulți îi cad jertfă“.

În sfîrșit, din galeria tipurilor psihologice pretabile la acte teroriste nu poate fi omis nici **bolnavul mintal**, capabil de acțiuni ce pot merge de la scrisori de amenințare și alarme false, la care recurge frecvent (terorism psihologic), pînă la atentatul asupra unor personalități politice.

Atentatorul la viața președintelui R. Reagan (1981), un tînr de 26 ani, era fost membru al partidului neonazist american, de unde fusese exclus, suspectat fie că era nebun, fie agent provocator al poliției. Aparent, un atentat politic. Investigațiile complexe au infirmat însă ipoteza. Atentatorul, suferind mintal, era îndrăgostit puternic, de la distanță, de o actriță americană. Într-un film în care aceasta apărea, i se dădea la un moment dat următoarea replică : „Dacă nu mă iubești, îl ucid pe președinte !“. Înaintea atentatului, tînrul îi trimite actriței încă o scrisoare de dragoste, în care își mărturisește intenția și îi cere : „Dă-mi prilejul ca prin această faptă istorică să-ți pot cîștiga respectul și dragostea“.

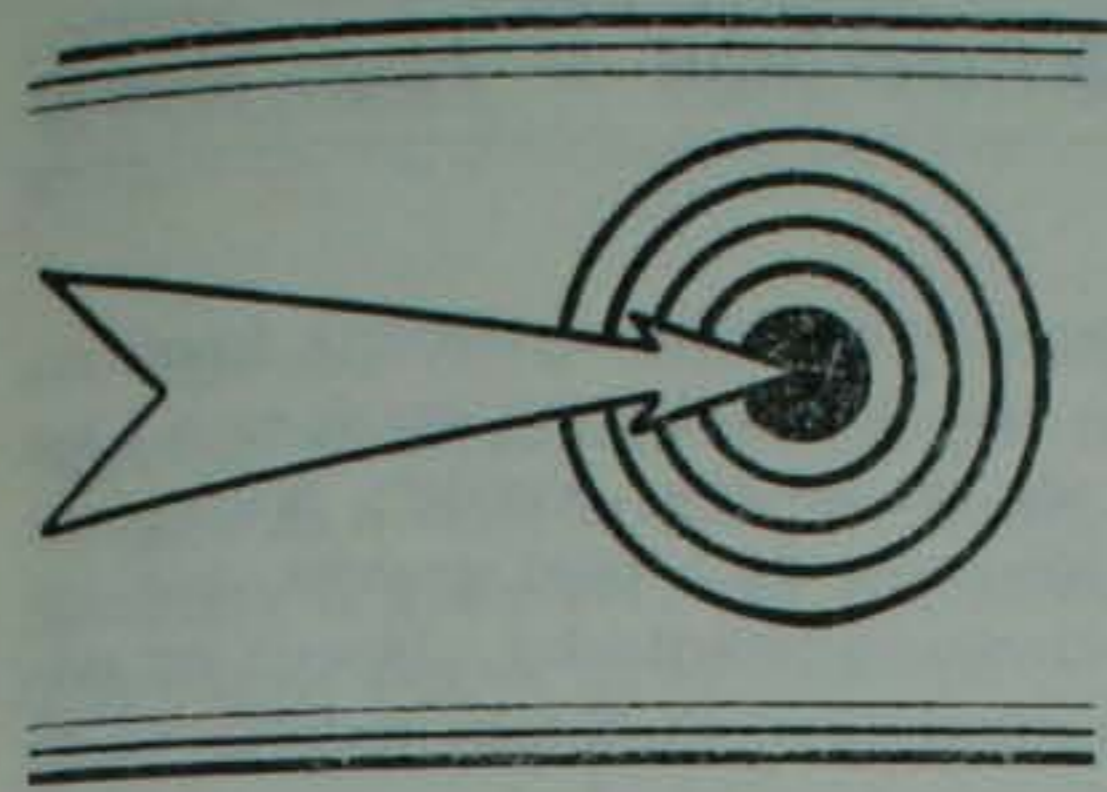
Motivația unor astfel de atentate, comise de bolnavii mintali, i-a preocupat pe criminologii americani, care i-au conferit explicație psihanalitică. Explicația pleacă de la așa-numitul complex Oedip al copilăriei (îndrăgostirea băiatului față de mamă, asociată cu invidia și gelozia față de tată). Liderul politic, deținătorul puterii, ar constitui pentru cetățeni „părintele suprem“, iar „fascinația“ morbidă pe care acesta ajunge să o reprezinte pentru bolnavul mintal s-ar justifica tocmai prin complexul oedipian, „nerezolvat“ în copilărie. Atentatul ar fi, deci, uciderea sim-

bolică, la o vîrstă adultă, a autorității paterne, urită și invidiată de el o viață întreagă. În sprijinul acestei idei ar veni și preferința aproape exclusivă a atentatorilor pentru victime bărbați, cît și incidența ridicată a destrămărilor familiale din biografia lor.

Pornind de la studiul a citorva zeci de asemenea cazuri, cercetătorii americani schițează chiar un „portret“ al unor astfel de atentatori: persoane de statură mică și firavă, proveniți din familii dezorganizate, singuratici și solitari, izolați, necăsătoriți și fără o prietenă stabilă, fără un loc de muncă fix, atrași de mișcări ideologice sau religioase din categoria celor mai fanatice și extremiste, cu atît mai sugestibili, în condițiile unui climat social tensionat, ostil liderilor politici.

Fenomenului terorismului internațional cunoaște el însuși o evoluție rapidă și diversă, de la un continent la altul, de la o țară la alta. De aceea, nici „portretele“ psihologice și sociale prezentate aici nu au o valoare absolută, ci numai una orientativă, ce nu epuizează nici pe departe gama tipologiilor posibile de teroriști.

Căpitan Petre SPĂTARU

FILIERE, CANALE ȘI... LACUNE

Trei aspecte intenționăm să evidențiem în acest articol: ■ cum, sub influența distructivă atît a propagandei occidentale, cît și a unor fugari angajați în activități antiromânești, unele persoane, lipsite de maturitate și discernămint, cad în mrejele lor, săvîrșind activități ilegale; ■ rolul nefast al anturajelor de declasați și al complicilor în organizarea și sprijinirea acțiunilor de această natură; ■ astfel de acțiuni ori tentative sînt posibile și datorită lacunelor care mai există în munca specifică de cunoaștere și prevenire în mediile și zonele cu vulnerabilități în domeniu.

**Spune cine îți sînt prietenii
ca să îți spun ce ajungi...**

Zicala se confirmă cu prisosință și în cazul numitului „Iancu“. Abia trecut de perioada adolescenței, acesta, originar din Caransebeș, calificat în meseria de conducător auto, mînat de spirit aventurier, s-a hotărît, la îndemnul insistente ale altor doi tineri — „Gheorghe“ și „Petru“ — cunoștințe apropiate, care l-au asigurat de reușită, să plece în pribegie — desigur pe căi ilicite — peste mări și țări, în căutarea „norocului“.

Înfierbîntați de imaginația proprie vîrstei, respectivii au pus la cale — în primăvara anului 1986 — un plan, discutat îndelung, de plecare ilegală în Occident, care, în reprezentarea lor naivă, ar fi „o lume de vis“, unde ar exista posibilități facile de a se îmbogăți peste noapte. Lipsit de maturitate, „Iancu“ nutrea dorința de a demonstra foștilor săi colegi și cunoștințe — spre invidia acestora — cine este el, unde a ajuns și ce este capabil să realizeze. Dar, așa cum în toate cazurile există un „dar“... situația lui ulterioară a evoluat cu totul altfel.

Complicitate la acte reprobabile

Într-adevăr, reușita trecerii frontierei R.S.R. a fost asigurată, așa după cum i s-a promis, de un anume „Vasile“, prieten intim al lui „Gheorghe“, care, avînd misiunea de a păzi granița, le-a înlesnit trecerea fără probleme. Cît privește prietenia lui „Iancu“ cu ceilalți confrăți de aventură, aceasta a durat pînă în R.S.F. Iugoslavia, de unde drumurile lor s-au despărțit, fiecare plecînd să-și caute „norocul“ în cu totul alte țări.

Așa se face că, după o condamnare în țara vecină pentru intrare ilegală, „Iancu“ a poposit mai întii în Austria, unde s-a convins pe propria piele de „binefacerile capitaliste“, încercînd apoi să-și găsească „un rost“ în Germania federală.

După multe peregrinări prin diferite orașe, fără adăpost și cele necesare traiului, dezorientat, „Iancu“ întîlnește pe „Tibi“, o veche cunoștință din țară, care căpătase cetățenia vest-germană și căruia îi solicită „ajutor“, un adevărat S.O.S. Aflînd despre posibilitățile lui „Iancu“ de a trece cu ușurință frontiera, lui „Tibi“ i-a venit ideea să-l folosească în organizarea unor acțiuni de scoatere în exterior o unor cetățeni români, în schimbul unor sume substanțiale de bani.

În aceste împrejurări, „Tibi“, împreună cu compatriotul său, „Bala“, originar tot din România, interesați să obțină pe orice căi valută pentru a-și plăti datoriile față de unele bănci din Occident, a hotărît să-i folosească pe „Iancu“ și pe „Vania“, alt fugar român care cunoștea bine potecile peste frontieră, în aplicarea planului respectiv. Și astfel, în luna octombrie 1986, toți patru au pornit-o la drum.

Pînă la granița iugoslavă, „Iancu“ și „Vania“ au fost conduși de cei doi vest-germani cu un autoturism „Mercedes“, după care, fugarii români au trecut frontiera neobservați, iar străinii au intrat prin P.C.T.F. Naidaș, declarînd că merg la rudele lor din județul Satu Mare.

Nu mică le-a fost bucuria cînd s-au reîntîlnit, toți patru, într-un loc secret din Caransebeș, continuînd să-și desfășoare nestingheriți activitățile infracționale.

Astfel, timp de două săptămîni, respectivii au discutat cu diverse rude și cunoștințe, reușind să racoleze 14 elemente din județele Satu Mare, Arad, Caraș-Severin și altele, dornice să ajungă în exterior, pe care, tot cu ajutorul lui „Vasile“ le-au scos din țară, pe potecile cunoscută de „Iancu“.

De-abia după dispariția persoanelor în cauză de la domiciliile lor, organele de securitate au început să primească informații, uneori contradictorii, despre acestea, în sensul că ar fi plecate în concedii, în alte localități, la rude etc., dar și informații reale cu privire la scoaterea lor prin canale ilegale în străinătate.

În contextul acestor date, a fost semnalat vag și „Vasile“ ca fiind implicat, dar era necesar să se adîncească verificările pentru obținerea de probe directe.

Așa că, la momentul respectiv, elementele infractoare în cauză au dat o lecție dureroasă celor care aveau obligația să supravegheze locurile și mediile din care proveneau acestea, deoarece reușiseră, fără eforturi deosebite, să-și atingă scopul.

„Iancu“ și-a cîștigat popularitate

Succesul fiind incontestabil de partea infractorilor — de pe urma căruia aceștia obținuseră deja cîteva sute de mii de lei, „Iancu“ a cîștigat admirația grupului trecut peste granița, precum și a rudelor lor din străinătate. Ca urmare, un alt fugar român, „Beraru“, cu preocupări similare, care, pentru orice eventualitate, se pusese sub protecția consulatului american din München, aflînd despre „isprava“ lui „Iancu“, a luat legătura cu acesta propunîndu-i ca în „expedițiile“ ulterioare în țară să contacteze diverși români, pentru a le scoate afară diferite obiecte din metale rare, de artă și alte valori. În această idee, „Iancu“ s-a deplasat în Franța, unde a tratat cu alți fugari probleme asemănătoare.

O parte din infractori neutralizați

Incurajați de prima reușită, cei doi cetățeni vest-germani, „Tibi“ și „Bala“, la refuzul temporar al lui „Iancu“ de a reveni imediat în țară pentru a organiza o nouă scoatere de persoane peste graniță, au hotărît să continue activitatea infracțională, pe cont propriu, revenind la numai două luni în România, urmînd să organizeze evaziunea altui grup pe vechiul traseu.

De data aceasta însă, trîgînd învățămintele cuvenite din situația anterioară, Securitatea Caraș-Severin, care obținuse cu operativitate in-

formații despre apariția și preocupările acestor musafiri nepoftiți, a acționat prompt și calificat, ceea ce a condus la reținerea respectivilor și la prevenirea altor fapte asemănătoare.

Cele 16 persoane din județele Timiș, Arad, Caraș-Severin, Satu Mare, convocate de străini în stațiunea Herculane pentru a le instrui asupra traseului pe care urmau să-l folosească și a modului de acțiune, au fost de asemenea reținute.

În cadrul cercetării informative, al anchetelor și celorlalte măsuri întreprinse în caz, majoritatea aspectelor legate de acest canal au fost clarificate, elementele respective fiind trase la răspundere în raport cu gravitatea faptelor comise. Concomitent, s-au luat măsuri complexe și diversificate pe linia îmbunătățirii supravegherii informative a persoanelor suspecte și a prevenirii producerii unor evenimente similare în viitor.

Sfârșitul „aventurii” lui „Iancu”

Și, totuși, filiera scoaterii ilegale de cetățeni români continuă. O informație obținută operativ de Securitatea Caraș-Severin a permis reținerea fugarului „Mircea”, originar din localitatea Oțelu Roșu, care intrase clandestin în țară cu aceeași intenție de a organiza evaziunea unor persoane pe căi similare.

Declarațiile acestuia, coroborate cu datele și informațiile deja aflate în posesia organelor de securitate, au condus la arestarea altui fugar, „Iota”, originar din Svinița, județul Mehedinți, care intrase în România împreună cu „Iancu”, cu scopul de a continua activitatea infracțională.

Element înrăit, pericolos infractor de frontieră, condamnat în contumacie la 10 ani închisoare pentru complicitate la acțiunea de scoatere a grupului din octombrie 1986, închis pentru diferite furturi și în R. F. Germania de unde reușise să evadeze, „Iancu”, aflând despre arestarea celorlalți infractori, s-a ascuns la unele cunoștințe, rude ale altor fugari din Lugoj, dar nu a renunțat la preocupările sale. Timp de 21 de zile fugarul a acționat pentru organizarea grupului după care venise, format din elemente din județele Cluj, Timiș, Arad, Sibiu, Hunedoara, Bihor, Caraș-Severin și altele. În aceste împrejurări, „Iancu” a creat multe probleme securității județului Timiș, care, din cauza sub-

aprecierii pericolului ce-l prezenta acest element declasat, l-a scăpat de sub control într-un moment favorabil demascării activității sale reprobabile.

Greșelile comise în supravegherea informativă a lui „Iancu” în perioada când se afla la Lugoj au fost reparate de Securitatea județului Arad; aceasta, valorificând operativ și cu simț de răspundere informațiile transmise de Securitatea Caraș-Severin, a reușit să-l depisteze și să-l rețină pe infractor care se ascunsese la rudele unor fugari de pe raza județului, de unde se pregătea să plece pe aceeași cale în străinătate, bineînțeles nu singur.

De data aceasta, cooperarea eficientă, prin transmiterea în timp a informațiilor și exploatarea abilă a unor momente operative, dintre securitățile pe raza cărora acționau elementele infractoare a făcut posibilă lichidarea canalului prin care s-a reușit scoaterea ilegală din țară a mai multor cetățeni români.

Concluzii și învățăminte

Din analiza responsabilă a cauzelor și împrejurărilor care au condus la neprevenirea și acționarea cu întârziere în finalizarea cazului derulat, trebuie să se tragă maximum de învățăminte de către aparatul cu sarcini pe profil, pentru ca ele să nu se mai repete în viitor.

◆ Principala cauză constă în munca necorespunzătoare dusă cu rețeaua informativă, de unde neobținerea operativă a unor informații privind atât intențiile diferiților cetățeni români de a părăsi ilegal țara, cât și activitatea și preocupările unor foști cetățeni români stabiliți în străinătate sau fugari reveniți, unii dintre ei în mod frecvent în R. S. România, care atrag la săvârșirea de acte infracționale diverși autohtoni, declasați, lipsiți de maturitate politică, aventurieri, aflați sub influența propagandei reacționare din exterior.

◆ Alt neajuns este acela că unele securități județene sînt deficiente în aplicarea ordinelor cu privire la supravegherea și urmărirea informativă a rudelor și relațiilor unor fugari ori români stabiliți în Occident, precum și a străinilor originari din România (îndeosebi cei de naționalitate germană), care, cu ocazia vizitelor efectuate în țară, fac propagandă modului de viață occidental, incitînd la emigrare și promițînd sprijin legal sau ilegal persoanelor dornice să se stabilească în ex-

terior. Acestea din urmă, nefiind semnalate la graniță, în majoritatea cazurilor scapă de sub controlul organelor noastre.

◆ Lipsa unei analize profunde a implicațiilor unor asemenea activități duce — așa cum s-a întâmplat și în cazul de față — la subestimarea pericolului și evoluției acestui gen de infracțiuni, ceea ce determină neangajarea totală în procesul de cunoaștere, adoptarea unor măsuri de rutină, fără eficiență în prevenirea și neutralizarea acțiunilor reprobabile puse la cale de diferite elemente dușmănoase.

◆ Carențele în conlucrarea dintre securitățile județene, pe tot parcursul supravegherii informative complexe a unor elemente ce acționează sau au legături pe raza lor de competență, duc la necunoașterea corespunzătoare a întregii activități antisociale desfășurate și la pierderea unor momente operative de natură a elucida cazurile aflate în lucru.

◆ Analizele care se fac în problemă trebuie să scoată în evidență situația operativă reală de pe raza fiecărui județ și, în concordanță cu aceasta, să se adopte măsuri ofensive și calificate de natură să eficientizeze activitatea preventivă.

Colonel Constantin PLEȘEA

Lt. colonel Gavril ONICEAG

Serviciul de spionaj horthyst împotriva României între cele două războaie mondiale

Revizionismul fascist-horthyst a rezervat serviciilor secrete ungare un rol de prim ordin. Ca și Germania, Austria, Bulgaria și Turcia, țări înfrînte în primul război mondial, Ungaria a fost obligată, prin sistemul tratatelor de pace de la Versailles, să se demilitarizeze și să reducă simțitor numărul și activitatea organelor sale informative și polițienești, care avuseseră o extensie și un rol nociv în reprimarea luptei de eliberare națională a popoarelor asuprite din cadrul fostei monarhii austro-ungare. Aceste restricții fiind însă constant nesocotite de către statul horthyst, serviciile secrete nu numai că au fost refăcute, dar au cunoscut o dezvoltare mereu ascendentă și diversificată.

Ca și în cazul celorlalte state fascist-revizioniste, și îndeosebi al Germaniei naziste, Ungaria horthystă și-a organizat activitatea informativă externă pe baze totale, la nivel de stat, începînd cu cabinetul regentului Horthy și terminînd cu ultima verigă a organizațiilor revizioniste, teroriste și paramilitare. O organizare metodică și complicată, întruînd toate caracteristicile subversiunii abile și fără scrupule, a fost pusă în acțiune împotriva statelor vecine, pentru realizarea politicii revizionist-fasciste.

Organizarea și activitatea spionajului horthyst împotriva României

Principalele organisme guvernamentale investite cu atribuții directe sau executive în domeniile informativ și contrainformativ au fost: Secția a II-a din cadrul Președinției Consiliului de Miniștri, Ministerul Apărării Naționale, Ministerul de Interne, Ministerul Afacerilor Străine, Ministerul Propagandei, iar neguvernamentale — nenumăratele asociații și organizații de stat, sociale, particulare, cu caracter revizionist,

precum și numeroasele partide politice și formațiunile paramilitare teroriste din Ungaria horthystă*, dintre care multe, după Dictatul fascist de la Viena din 30 august 1940, și-au creat ramificații pe teritoriul Transilvaniei de nord.

Prin obiectivele urmărite și mai ales prin vasta rețea de informatori și colaboratori pe care îi avea în România, spionajul horthyst s-a relevat în preajma celui de-al doilea război mondial și apoi în timpul războiului hitlerist antisovietic ca unul dintre cele mai periculoase servicii secrete străine pentru integritatea teritorială a statului român, fiind, adesea, mai agresiv decât cel al unor puteri europene, mai bine organizat decât acestea.

Pînă în anul 1921, Serviciul de spionaj ungar a aparținut de Marele Stat-Major, apoi a fost atașat Ministerului Apărării Naționale — Secția a II-a. Birouri de spionaj funcționau și la brigăzile teritoriale mixte ale armatei ungare. Asemenea brigăzi au fost create în acest scop în orașele Budapesta, Pecs, Seghedin, Debrețin și Miklos. Brigada I din Budapesta avea două secții: ofensivă și defensivă. Secția ofensivă era divizată în trei birouri: a) Cehoslovacia, b) România, c) Iugoslavia.

Încă din anul 1920, Ministerul Apărării Naționale și al Afacerilor Străine au creat o centrală de propagandă și informații, cu subsecții pentru România, la Debrețin, Nagybecskerek și Seghedin. Unitățile militare de grăniceri și formațiunile de jandarmi de la granița cu România au fost angrenate și ele în activitatea de culegere a informațiilor cu caracter militar privind România. În această acțiune erau întrebuițați și ungurii care treceau regulat în România pentru muncile agricole sau pentru alte treburi. Tot în acest scop, erau interogați cetățenii români de naționalitate maghiară, sosiți în Ungaria pentru diverse probleme. O atenție deosebită s-a acordat refugiaților maghiari din Transilvania, dintre care unii au fost încadrați în serviciul de spionaj horthyst, iar alții au fost

* Printre partidele fascist-horthyste care au desfășurat activități informative împotriva României și a altor state vecine s-au numărat: Partidul Uniunii Naționale, Partidul Reinnoirii Maghiare, Partidul Crucile cu Săgeți, M.O.V.E., iar dintre organizațiile fascist-teroriste și formațiunile paramilitare s-au remarcat: Levente, Garda Zdrencăroșilor, Asociația ungarilor care se deșteaptă, Vinătorii Turanici, Ordinul vitejilor, Asociația Tiraliorilor, Uniunea Asociațiilor Camaraderesti, Divizia Secuiască, Uniunea Arădeană, Crucea Dublă și multe altele.

Pe plan extern au desfășurat activități informative și de propagandă: Liga Revizionistă, Uniunea Mondială a Ungurilor, lectoratele ungare de la universitățile europene și din America etc.

În organizația „Levente” tineretul era pregătit și pentru a desfășura activități informative și contrainformative, teroriste, precum și de cercetare militară. De asemenea, grupuri de tineri erau pregătiți pentru a pune la cale acțiuni de sabotaj și diversiune pe teritoriul țării noastre.

instruiți în diferite școli din Ungaria asupra tehnicii culegerii informațiilor, metodele de transmitere a acestora și procedeele de punere la cale a unor acte diversionist-teroriste și de propagandă revizionistă.

Cadre și agenți ai Serviciului de spionaj horthyst au fost infiltrate în adîncimea teritoriului românesc, acțiunea lor fiind ușurată și de elementele iredentiste din rîndul naționalității maghiare.

Activitatea informativă împotriva României în preajma celui de-al doilea război mondial a fost organizată în special de centrul principal de la Szolnok și de subcentrele acestuia de la Debrețin și Seghedin, precum și de posturile de vamă de la frontiera ungaro-română. La Szolnok, Seghedin și Debrețin se centralizau informațiile asupra României, în plus se procurau agenților acte de legitimare și mijloace pentru executarea misiunilor.

Cadrelor spionajului horthyst proveneau în majoritatea lor din armată, din fostele servicii de informații, contrainformații și polițienești austro-ungare, ale jandarmeriei și din elemente ale organizațiilor fascist-teroriste și paramilitare. În componența acestor servicii au fost atrași și refugiați de origine maghiară din Transilvania.

Agentura era recrutată din rîndurile dezertorilor din armata română, a maghiarilor din Ungaria cu legături și rude în România, a studenților aflați la studii în Ungaria, a marinarilor unguri care navigau pe Dunăre, a unor persoane averse după bani și descompuse moral, din rîndurile cadrelor organizațiilor iredentiste maghiare din România, ale unor maghiari care lucrau în aparatul de stat sau în industria de apărare națională românească, în transporturi (C.F.R.), comunicații telefonice și telegrafice, poștă etc. O atenție deosebită s-a acordat atragerii în acțiuni de spionaj ostile statului român a unor cadre militare și din aparatul polițienesc român, a celor înclinați către o viață ușoară și predispuși la cheltuieli exorbitante, la jocuri de noroc și consum excesiv de băuturi alcoolice. Acestora li se întindeau diverse curse prin femei de moravuri ușoare sau erau plătiți cu sume mari de bani.

Ca și spionajul nazist, cu care de altfel lucra mîna în mîna, spionajul horthyst folosea și el pe scară largă societățile economice cu sucursalele lor în România. Mulți dintre angajații acestora erau spioni de profesie. În cea mai mare parte fuseseră ofițeri în armata austro-ungară, în jandarmerie și chiar în serviciile de informații.

Dintre oficinele de spionaj horthyste, cele mai active în această perioadă au fost cele care au acționat sub acoperirea Societății de navigație ungară pe Dunăre (M.F.T.R.), Societății austriece de navigație fluvială și a Societății bavareze „Loyd”.

Spionii oblăduiți de acestea culegeau, de regulă, personal informații. Acolo unde accesul le era stăvilit, recurgeau la recrutarea de infor-

matori. Operațiunea se executa cu tact și multă perfidie. Semnificativ în acest sens a fost cazul locotenentului Antonescu Ion dintr-o unitate militară românească din Giurgiu, căruia i-au exploatat viciile: beția, chefurile, ușurința în cheltuieli etc.

Pentru a intra în posesia unor secrete de stat, îndeosebi cu caracter militar, femeile și fetele maghiare din Transilvania care se angajau ca bucătărese, menajere și doici la familii de români erau dirijate de spionajul horthyst spre oameni politici, demnitari de stat, ofițeri și cadre ale aparatului polițienesc român. Unele dintre acestea au fost îndrumate să închege legături sentimentale cu români care ocupau poziții importante în aparatul de stat, armată și poliție.

Spionajul horthyst a recurs încă din perioada desfășurării negocierilor pentru încheierea tratatelor de pace la arma sexului frumos. Femei de moravuri ușoare, dar cu calități fizice deosebite și inteligente, au împinzit hotelurile din capitalele unor state europene unde se purtau tratative, în scopul realizării unor legături sentimentale cu membrii unor delegații și pe care să-i determine să susțină tezele revanșarde ungară. Unele dintre aceste „cadine“ au reușit să se căsătorească cu oameni politici, diplomați, publiciști, militari, industriași și oameni de afaceri din diverse state ale Europei și Americii, care au devenit susținători ai tezelor revizionismului fascist-horthyst. Ori de câte ori apăreau în Ungaria delegații ale unor organisme internaționale, oameni politici ori ziariști, Serviciul de spionaj horthyst infiltra pe lângă aceștia astfel de femei pentru a-i determina să adopte o poziție favorabilă regimului fascist ungar.

Având în vedere eficiența acestei metode, Serviciul de spionaj horthyst a influențat „Secția Amazoanelor“, care se va ocupa cu instruirea și folosirea femeilor în activitatea de spionaj împotriva țărilor vecine.

Cadrele și agenții spionajului horthyst au plasat astfel de femei în orașele și localitățile din România unde se aflau unități militare, legând prietenii trecătoare cu militari aflați în permisi, învoiri, concedii, misiuni sau pentru rezolvarea unor probleme ori în activități cultural-artistice și sportive, de la care încercau să obțină informații și date secrete cu caracter militar. Acțiunea respectivă a constituit o problemă deosebit de gravă pentru armata română în preajma și după izbucnirea celui de-al doilea război mondial, pericolozitatea ei fiind subliniată în nenumărate rânduri de cadrele Secției a II-a de pe lângă Marele Stat-Major al Armatei române, care au propus o serie de măsuri pentru stăvilirea, contracararea și prevenirea acesteia.

(Va urma)

Colonel Vasile BOBOCESCU

dicționar

PANICA ÎN RÎNDUL MILITARILOR — CONDIȚII ȘI POSIBILITĂȚI DE PREVENIRE*

Panica poate fi definită ca o reacție irațională a unui grup sau colectiv de oameni caracterizat prin lipsa unei coeziuni interioare, a unui moral ridicat. Este o reacție de frică anormală provocată de situații reale sau ireale de pericol care, din cauza lipsei controlului conștient al voinei, duce la retragerea în dezordine din luptă, la periclitarea dispozitivelor și eșecul misiunilor incredințate.

Modul de manifestare a situațiilor de panică este caracterizat prin stări de derută, spaimă și frică, ce duc la dezorganizare și favorizează un comportament neadecvat, lipsit de sens. Aceste stări se transmit deosebit de repede de la persoane izolate la grupuri și colective de oameni, contribuind în mare măsură la crearea unor fenomene negative de masă.

Din punctul de vedere al șanseii de supraviețuire a unui grup de oameni, panica poate fi considerată un act nesocial și irațional, deoarece șansa de supraviețuire a grupului este redusă complet.

Factorii ce favorizează apariția situațiilor de panică

Condiția hotăritoare pentru apariția reacțiilor de panică este absența posibilităților de comunicare în grupurile și colectivele de oameni, determinate, de cele mai multe ori, de situații de efort deosebit ori neprevăzute.

Această absență a posibilităților de comunicare duce la dezmembrarea structurii sociale, la negarea normelor sociale. Lipsa de coeziune interioară a grupurilor organizate de oameni duce la faptul că de cele

* Deși în articol este vorba despre o problemă de psihologie pur militară, apreciem că, prin extensie sau printr-o îmbogățire cu particularități ale muncii specifice, acesta oferă elemente utile pentru informarea și instruirea lucrătorilor de securitate. El poate fi considerat ca o completare a materialului cu tematică similară publicat în „Securitatea“ nr. 1/1985, pag. 62—68.

mai multe ori comportamentul individual, care este determinat din punct de vedere social, se manifestă primitiv, instinctiv și necontrolat.

Stările de panică sînt favorizate și de lipsa informațiilor necesare privind situația de luptă, modul de acțiune în situații de pericol, misiunile imediate și următoare etc. În același timp, absența informațiilor favorizează în mod necondiționat succesul acțiunilor executate prin surprindere de un inamic potențial.

De aceea, importanța culegerii de informații reale despre inamic și transmiterea acestora, în timp util, la trupe crește în condițiile actuale, cînd în toate armatele se pune accent pe ducerea războiului psihologic (dezinformare, intimidare, răspîndire de zvonuri false, creare de panică etc.).

Printre factorii ce favorizează apariția stărilor de panică se mai pot menționa :

— eforturile fizice și psihice deosebite, determinate de ducerea unor acțiuni de luptă complexe și de lungă durată, fără a se asigura timp pentru odihnă ;

- instruirea insuficientă a trupelor ;
- acțiunile de luptă executate de inamic prin surprindere ;
- pierderile însemnate în forță vie și în tehnică de luptă ;
- nesiguranța privind situația de luptă ;
- retragerea dezorganizată ;
- situațiile de pericol etc.

În afară de acești factori, considerați factori externi, mai există și factori interni (subiectivi), cum sînt :

- lipsa încrederii în organele de conducere ;
- pregătirea psihologică insuficientă ;
- inexistența unor scopuri precise ;
- lipsa încrederii în forțele proprii ;
- labilitate psihică ;
- neclaritate în ceea ce privește situațiile de pericol ;
- eficiența metodelor și mijloacelor de ducere a războiului psihologic de către inamic ;
- subaprecierea stărilor de frică etc.

Cum pot fi prevenite și combătute situațiile de panică

Măsura cea mai importantă pentru prevenirea situațiilor de panică este formarea și dezvoltarea unor colective militare unite. De aceea este necesar ca, încă din timp de pace, să se acționeze în această direcție și să se verifice stabilitatea și coeziunea lor în mod permanent. Condițiile hotărîtoare pentru formarea unor asemenea colective sînt : disciplina fermă ; nivelul înalt de organizare și specializare, clarificarea sarcinilor

pentru fiecare individ, precum și informarea membrilor colectivului respectiv în legătură cu situațiile reale, cu misiunile ce le au de îndeplinit și, evident, cu dificultățile care trebuie depășite — prin disciplină și acțiune hotărîită.

Coeziunea colectivelor militare este determinată de relațiile principale stabilite între membrii colectivului, de coordonarea comportamentului și de schimbul de opinii și informații, care are loc între aceștia.

Din experiența practică rezultă că, în timp de pericol, este necesar să se realizeze un schimb permanent de informații între membrii unui colectiv și să se cultive sentimentul apartenenței lor la acesta. În sensul menționat, cercetările de psihologie socială confirmă faptul că limitarea numărului de persoane dintr-o grupă de militari și conviețuirea în comun favorizează dezvoltarea sentimentului de apartenență la grupa respectivă și încrederii reciproce.

Premisa importantă pentru prevenirea situațiilor de panică și întărirea coeziunii colectivelor militare o constituie informarea membrilor lor. Se poate arăta, fără a exagera, că informarea corectă reprezintă un mijloc important pentru prevenirea situațiilor de panică. Aceasta, ca urmare a faptului că absența îndelungată a informării corecte este însoțită, de regulă, de răspîndirea informațiilor false, a zvonurilor.

Din experiența conflictelor militare reiese, de asemenea, că absența informațiilor duce la emoții negative, în special la frică.

Psihologii au cercetat pe bază experimentală legătura dintre emoții și informații. Potrivit opiniei acestora, emoțiile apar ca o compensare a deficitului de cunoștințe în procesul de adaptare a comportamentului, cunoștințe care sînt necesare pentru organizarea acțiunilor de luptă și satisfacerea unei necesități apărute pe cîmpul de luptă.

În scopul prevenirii apariției emoțiilor negative, de exemplu a stărilor de frică, se cer un grad înalt de dezvoltare a personalității și a experienței acesteia, precum și un volum de informații necesare. De mare importanță sînt coordonarea semnalelor de prevenire și funcționarea unui sistem de prevenire și de alarmare (sirene, semnale luminoase, radio, telefon ș.a.).

Militarii trebuie să fie instruiți în așa fel, încît să poată acționa cît mai eficient în condiții de pericol, respectiv să fie pregătiți atît din punct de vedere psihologic, cît și din punct de vedere practic. De mare importanță este ca în aceste situații coeziunea grupurilor de militari, a colectivelor militare să se bazeze pe încrederea necondiționată în comandanți și pe relațiile de camaraderie.

De asemenea, este necesar ca, în procesul pregătirii politico-ideologice, să se pună accent pe informare corectă și la timp a militarilor.

Din „Militärwesen” — R.D.G.

SPIONAJ ȘI CONTRASPIONAJ LA MAPUTO

JOSE MASSINGA UN AGENT DE LUNGĂ DURATĂ

„Numele meu este José Chieurrara Massinga și sint directorul Departamentului de studii și planificare de cadre din Ministerul Afacerilor Externe. Am 51 de ani. M-am născut în districtul Massinga. Am intrat în FRELIMO la 15 august 1962.

Imediat după ce am fost integrat în front, am fost invitat în S.U.A. pentru a-mi continua studiile și a reprezenta FRELIMO în această țară.

Primul contact: În anii 1966—1967, în timp ce studiam la biblioteca „Forth University“ din New-York, a apărut un domn numit Willy. Acesta a vrut să știe dacă eram din Africa. Mi-a cerut să-l ajut în cercetările pe care le făcea despre Africa Orientală. Deși i-am răspuns

că nu puteam să-l ajut prea mult în acest domeniu, intrucît nu eram din zonă (Uganda, Tanzania, Kenya), ci din Mozambic, mi-a replicat că oricum, tot eu trebuie să am mai multe cunoștințe decît el despre această zonă.

Începînd de atunci, contactele au continuat pînă ce, în 1967, mi-a cerut să mă întorc repede în Africa, la Dar-el-Salaam, la FRELIMO, fără să-mi explice pentru ce. A făcut presiuni asupra mea ca să mă întorc. Dar nu m-am întors acolo; am plecat din S.U.A. la Geneva, unde m-am înscris la Institutul de Înalte Studii Internaționale. Din acel moment, Willy a dispărut. Din anul 1967 pînă în 1973, cînd mi-am terminat studiile la Geneva, nu am avut nici un contact cu Willy.

Al doilea contact: În anul 1973 m-am întors la Dar-el-Salaam, la FRELIMO. Imediat am fost trimis la Nachingea, la un curs de pregătire politico-militară, din octombrie 1973 — pînă în iunie 1974. De aici am avansat în interiorul țării, în provincia Cabo Delgado, pînă la încheierea Acordului de la Lusaka. Atunci mulți dintre soldații FRELIMO am părăsit bazele și ne-am stabilit în orașe. Eu am ales orașul Porto Amélia (azi Pomba), unde am lucrat în funcția de comisar politic adjunct pentru FRELIMO și făceam politică în rîndul maselor populare, care încă nu aveau cunoștință despre activitatea FRELIMO, deoarece războiul nu ajunsese în acea zonă.

În luna ianuarie 1975 am fost chemat de guvernul de tranziție pentru a lucra în cabinetul primului ministru, la Maputo. După independență am trecut automat împreună cu alți colegi la Ministerul Afacerilor Externe.

Pînă aici nu am fost contactat de americani.

Spre sfîrșitul anului 1975 a avut loc Adunarea Generală a O.N.U. la New York. Noi trebuia să prezentăm candidatura R.P. Mozambic pentru a deveni membră a acestei organizații. În timp ce mă aflam la New-York, a apărut domnul Willy care m-a felicitat pentru „cîștigarea independenței de către țara mea și pentru funcția pe care o aveam în Ministerul Afacerilor Externe.“

Itinerarul unui agent: Domnul Willy a început să se întilnească de mai multe ori cu mine și, în final,

mi-a promis „ca o favoare“ — să lucrez cu el pentru organizația la care era angajat, respectiv pentru C.I.A. I-am răspuns că, dacă lucrurile pe care mi le cereau nu erau dificil de făcut, eram de acord să colaborez. Mi-a spus că trebuie să le furnizez orice fel de informație despre Mozambic, deoarece tot ce se petrecea aici — în guvern, în delegațiile noastre — era o noutate pentru ei. După ce am fost de acord, au început să mă instruiască cum se putea pregăti informația pentru a le-o transmite și ce material era necesar să folosesc în acest scop.

Mai tîrziu, am dorit să merg la San Francisco, unde se afla fiul meu. Acolo, după cîteva zile, a apărut un domn numit Billy, prietenul lui Willy, care a continuat să mă instruiască în domeniul codificării și transmiterii informațiilor, al utilizării ascunzătorilor. M-am reîntors la New York și abia cu puțin timp înaintea terminării lucrărilor Adunării Generale a O.N.U. mi-au dat materialele necesare, respectiv o hîrtie tratată chimic și creioane speciale pentru a le folosi în relevarea unor scrieri secrete, pe care mi le trimiteau la Maputo. Mi-au promis că pentru munca pe care o voi face mă vor plăti cu 300 dolari pe lună, bani ce vor fi depuși la o bancă din Washington, motivînd că era periculos să țin bani străini asupra mea.

Incadrat agent: Domnul Willy îmi dăduse numele unui american care în acea perioadă se afla la Maputo (Lorenzo Marques), care îmi va intermedia legătura cu domnul Fred,

un prieten al său. Am ținut legătura cu acesta pînă într-o zi cînd mă pregăteam să merg la Geneva. Atunci, Fred mi-a indicat ca la Geneva să iau legătura cu un coleg al său ce urma să locuiască la hotelul Ambasador. Numele său era James Smith. Trebuia să vină la Maputo în locul lui Fred, care se reîntorcea în țară.

După Conferința Organizației Internaționale a Muncii și sărbătorirea celei de-a 55-a aniversare a fondării Asociației Studențești a Institutului de Înalte Studii Internaționale la care am fost invitat să particip, m-am întors la Maputo. A venit la întîlnire Smith, nu Fred. După o perioadă, în care ne întilneam frecvent, acesta mi-a prezentat pe tînăra sa secretară, pe nume Shirley. În cazul în care nu reușeam să iau legătura cu el, trebuia să-i telefonez respectivei pentru a stabili o nouă întîlnire. Dar mi-a atras atenția categoric să nu pun piciorul în casa lui Shirley, întrucît acolo mergea multă lume care nu trebuia să mă vadă.

După o anumită perioadă, Smith mi l-a prezentat pe Louis Ollivier cu care am lucrat din anul 1978.

Spionaj: La început, cei cu care țineam legătura doreau tot felul de informații. Fred mi-a cerut să-i spun, printre altele, ce conțineau acordurile dintre Mozambic și Uniunea Sovietică. Deși aceste informații fuseseră publicate în presă, el vroia un rezumat al lor pe care să i-l trimit la o adresă în Tanzania pe care mi-o dăduse anterior. Îi interesau

cîți cooperanți sovietici existau în țară și cîți cubanezi, informații care nu se puteau găsi în nici un loc, în afara listei noastre diplomatice. Am făcut atunci un mesaj cu numele care se aflau în lista diplomatică și l-am trimis. După un timp, mesajele le transmiteam pe o adresă din Etiopia.

În continuare José Massinga s-a referit și la alte aspecte despre care i s-au cerut informații, și anume: eventualele contradicții din sînul guvernului; apartenența politică a membrilor acestuia; o serie de amănunte privind studiile și activitatea lor etc.

„Aceasta este o etapă a activităților pe care C.I.A. mi le-a cerut să le fac” — a conchis el.

Agent indicator: „Mai tîrziu, cei cu care țineam legătura au început să-mi ceară să cunosc alți indivizi ce făceau parte din FRELIMO, pe care să-i poată întilni. În acest mod le-am prezentat pe Pedro Xintinela lui Smith și Shirley. El mi-a fost instructor în timpul războiului și ne întilneam permanent. De asemenea, l-am prezentat pe Pedro Xintinela A.N.C. din Africa de Sud. La cîtva timp, Ollivier mi-a cerut publicații ale acestei organizații. Prezentarea reprezentanților A.N.C. am făcut-o într-o zi în care aceștia se aflau la hotelul Polana. Tot prin mine, Ollivier l-a cunoscut pe vecinul meu Alexandre Rudnof, precum și pe cîtiva cubanezi care-mi frecventau casa la sfîrșit de săptămîină.

Acestea au fost relațiile mele cu

C.I.A. pînă în ziua de 2 martie cînd am fost descoperit de securitatea din țara mea.

Începînd cu primul contact cu americanul Fred, care a avut loc la

„SÎNT UN TRĂDĂTOR” — DEPOZIȚIA LUI ALCIDO CHIVITE

„Eu sint Alcido Chivite. Mi-am făcut studiile în Mozambic, pe care le-am terminat în anul 1962. Am plecat din localitatea mea la Maputo și am simțit nevoia de a-mi continua studiile. Am încercat să studiez la vechea misiune suedeză, unde în clasa a V-a am avut dificultăți și m-am retras. În anii 1963, 1964 ascultînd radio Tanzania, Dar-el-Salaam, auzeam pe frații mozambicani cînd ne chemau la arme și la lupta împotriva colonialismului portughez. M-am entuziasmat și m-am hotărît să plec din țară pentru a mă alătura fraților din Tanzania. La ieșire am fost prins de PIDE—DGS (poliția secretă portugheză). Am fost deținut 3 luni într-o închisoare civilă. Nu le-am dat nici o dată referitoare la FRELIMO, deoarece PIDE mă maltrata. M-au eliberat și am lucrat în S.T.E.I.A.

În același an, 1964, au venit la S.T.E.I.A. la locul meu de muncă lucrători ai poliției, însă eu fiind rănit la un deget mă aflam la spital. Cînd am revenit la lucru prietenii mi-au spus că am fost căutat și că este posibil să fiu din nou arestat.

Fuga de opresiune: În iunie 1964 am fugit din Mozambic în Suazilandia. Cînd am intrat în această țară

Maputo, am încercat să plec de la Ministerul Afacerilor Externe și să lucrez într-un domeniu particular sau să părăsesc țara, însă nu am fost lăsat.

am avut dificultăți deoarece nu înțelegeam limba. În perioada respectivă avea loc o mișcare de eliberare în această țară condusă de Dumissa Ndlamine. Eu și încă un prieten am cerut să ajungem la Mbabane, sediul refugiaților FRELIMO.

Poliția ne-a dus la niște persoane ce făceau parte din mișcarea Swazi Congress Party și astfel am ajuns la Mbabane. Am făcut apoi parte din grupul celor 75 de persoane deținute în Africa de Sud care au încercat să traverseze această țară clandestin în direcția Botswanei, grup prins în luna mai 1965 cînd se îndrepta spre Tanzania. Toți eram reprezentanți ai FRELIMO în Mbabane. (Toți reprezentanții FRELIMO din Mbabane au roșt răpiți de P.I.D.E. și asasinați). M-au dus la „Special Branch” însă nu m-au reținut. M-au investigat numai de ce am plecat din Mozambic, la care le-am spus că am fugit de opresiune, că vreau să mă alătur FRELIMO și să lupt pentru eliberarea țării mele. Mi-au recomandat să continui să studiez fiind foarte tînăr. Mi-au cerut să depun jurămîntul și mi-au acordat azil politic. În această perioadă, refugiații mozambicani în Suazilandia suportau multe lipsuri. Ei primeau un ajutor lunar din care economiseau puțin

cite puțin pentru a putea să-și continue drumul pînă în Tanzania.

Am ajuns în Tanzania, din Suazi-landia, chiar cu aceste dificultăți, de unde am fost trimis pe front în Mozambic. Eram ofițer și am lucrat în interiorul Mozambicului în specialitatea de operator radio. Am fost persoana care a inițiat transmisiunile pe cel de-al 4-lea front.

În anul 1972 am fost transferat la primul sector, unde am exercitat funcțiile de comisar politic și șef de producție, perioadă în care am lucrat mult cu populația și am avut succes.

Trădarea : În anul 1974 am fost transferat la Zumbo unde am avut funcția de comisar politic, iar în 1975 la Mutarara. În luna octombrie a aceluiași an, am fost chemat la Maputo unde am urmat un curs. După aceasta am fost numit în Statul-Major General al Ministerului Apărării Naționale unde am răspuns de problemele materialelor de război.

La începutul anului 1987 mi-am trădat partidul și poporul, fiind recrutat de C.I.A. care mi-a oferit bani. După cum știți, tuturor oamenilor le plac banii. Am fost recrutat prin intermediul unui alt coleg care a luptat cu mine împotriva colonialismului. Cînd m-am întîlnit cu acesta m-a invitat la el acasă, unde am cunoscut un prieten al său, american, cu care am consumat băutură. După cîteva zile prietenul meu m-a vizitat acasă împreună cu americanul. M-a invitat într-o altă zi să cinez la american ; o cină între prieteni :

„prietenul prietenului meu este, de asemenea, și prietenul meu“.

Aparatură : Am cinat la american pe nume James Smith eu, prietenul meu și soția lui. Acolo se mai găsea o doamnă numită Shirley. În sufragerie se afla un aparat foarte frumos și, cum mie îmi place muzica, am întreat dacă pot să cumpăr și eu unul. S-a oferit să-mi facă rost de aparat, spunîndu-mi : „mai tirziu îmi vei plăti în bani mozambicani“. Discuțiile purtate cu acea ocazie au fost generale. După cîteva zile, prietenul meu m-a informat că James vrea să vorbească cu mine. Am mers la el acasă unde am întîlnit-o și pe Shirley. Am cinat împreună și mi-au comunicat că în curînd îmi vor da aparatura. Am fost foarte satisfăcut de întîlnire și James m-a însoțit spre casă. La puțin timp am primit o misiune să lucrez 8 luni în provincie. După întoarcere m-au căutat deoarece îmi cumpăraseră aparatura. Am cinat împreună, după care mi-au oferit o combină muzicală „Pioneer“ și un microfon pentru înregistrat.

A vinde poporul : Cîteva zile după aceea, americanul m-a căutat la telefon, acasă. Dorea să vorbească cu mine. La întîlnire am discutat despre forma de plată a aparaturii, spunîndu-mi : „Eu știu că nu poți să plătești cu bani această aparatură. Dar poți să-mi dai informații despre țara ta, pentru că asemenea informații interesează mult guvernul american. Dar înainte de toate eu îți promit să-ți dau bani la fiecare întîlnire pe care o vom avea“. I-am răspuns că

mă voi mai gîndi, sfătuindu-mă, să mă gîndesc foarte repede și să-l informez“ pentru că a comunicat deja în țara sa că are un prieten care îi va da informații“.

Desigur că m-am gîndit și am ajuns la concluzia că, sporindu-mi venitul cu banii pe care-i voi primi de la ei, puteam să-mi rezolv multe probleme personale. În ceea ce privește informațiile mi-a spus că era interesat să cunoască listele de materiale de război ale mișcărilor de eliberare.

În acea perioadă Zimbabwe se afla în luptă armată. De aceea i-am spus că era dificil să-i dau listele deoarece era posibil ca el să le piardă și singurul care avea aceste liste eram eu. Mi-a răspuns că avea experiență și că nu va pierde aceste liste din care va scoate ceea ce-l interesează foarte repede. Totodată, mi-a cerut să-l informez de fiecare dată cînd intrau soldații Zimbabwe, data și numărul acestora.

La întrebarea cît îmi va plăti pentru aceste date, mi-a replicat că guvernul american are mulți bani pentru a-i da persoanelor care dau informații, dar că mulți nu știu cum să-i păstreze și ajung să fie descoperiți că au legături cu C.I.A. Deci, de fiecare dată cînd voi avea nevoie de bani va trebui să le spun și ce anume vreau să cumpăr cu ei. La fiecare întîlnire urma să primesc sume între 500 și 1500 dolari sau în moneda mozambicană.

Agent convins : Am început să lucrez cu James. Acesta mergea din cînd în cînd în Africa de Sud și

atunci mă întilneam cu Shirley acasă la ea. Americanii doreau să știe dacă armata noastră agreea pe comandantul șef, președintele republicii. Le-am spus că realmente soldații și ofițerii îl apreciază și că toți combatanții Forțelor Populare de Eliberare din Mozambic au moralul ridicat.

Shirley era preocupată să-i recomand cîteva oameni care lucrau la Statul-Major General pentru a-i atrage de partea C.I.A. Cînd mă întilneam cu ea avea o listă cu întrebări pe care mi le pune, fiind grăbită de fiecare dată. Printre acestea se aflau și cele referitoare la activitatea A.N.C.

Descoperit : Acestea sînt informațiile care au dus la descoperirea legăturilor mele cu americanii. Eu am vorbit cu Shirley și James în ajunul plecării lor. Mi-au spus că vor părăsi Mozambicul, dar că vom lucra împreună în continuare și nu va exista nici o problemă. Deci, va trebui să lucrez cu un altul, cu Ollivier Louis. Mi-au mai comunicat că vor spori sumele de bani pe care mi-i vor da. Le-am mărturisit că sînt preocupat să-mi fac o casă, iar ei mi-au promis că mă vor ajuta atîta timp cît le voi furniza informații. Am găsit un proiectant care mi-a făcut planul și m-am apucat să o construiesc în localitatea în care m-am născut, fără să țin seama că Securitatea populară mi-a descoperit activitatea. După ce am terminat casa, care a fost foarte mare, la începutul lunii februarie, am fost descoperit că aveam legături cu C.I.A.“

Concluziile asupra acestui eveniment sînt prezentate în editorialul din ziarul „Știrile” în care se apreciază că „expulzarea spionilor C.I.A. din Mozambic reprezintă un important denunț făcut în țările africane asupra activității celei mai mari și mai bine organizate instituții internaționale de subversiune; această demascare a demonstrat acțiunile unor spioni care desfășurau muncă de spionaj sub acoperirea pozițiilor pe care le ocupau în corpul diplomatic; nivelul agenților respectivi reliefează preocuparea imperialismului față de creșterea și consolidarea procesului revoluționar din a-

ceastă țară, precum și în întreaga zonă a Africii Australe”.

În continuare se menționează că „inamicul principal al țărilor din această parte a lumii — regimul minoritar și rasist de la Pretoria — este ținta unui sinistru sprijin din partea C.I.A.”.

„Nimic nu mai surprinde: de fapt — se concluzionează — ce ar fi de așteptat după destrămarea regimului colonial portughez în această bogată zonă a continentului african? Ce ar fi de așteptat după lărgirea mișcării revoluționare din zonă?”

Traducere de mr. Ilarie FILIP

Operațiunea „KENNEDY ROUND”

UN FOST DIRECTOR AL SERVICIULUI 7, DIN CADRUL SERVICIULUI DE DOCUMENTARE ȘI CONTRASPIONAJ AL FRANȚEI, POVEȘTEȘTE UN EPISOD AL LUPTEI PENTRU INFORMAȚII DINTRE SERVICIILE SECRETE OCCIDENTALE, PETRECUT CU DOUĂ DECENII ÎN URMĂ

De Gaulle ține piept americanilor

Cu doi ani înainte de moarte, președintele J.F. Kennedy propusese convocarea unei conferințe internaționale pentru dezvoltarea comerțului mondial și micșorarea taxelor vamale, lucru care s-a și întîmplat, prima reuniune avînd loc la Geneva în mai 1964 (Kennedy Round), la care au participat delegați din 75 de state din sfera occidentală.

În acel timp eu mă consideram invulnerabil. Mă aflam în fruntea unei echipe atît de sudate, încît nici un trimis al serviciilor speciale străine nu ar fi îndrăznit s-o atace frontal. Nu eram noi specialiști de neînlocuit? Spectaculoasa noastră operațiune din vara lui 1964, cu ocazia reuniunii Kennedy Round, la Cannes, nu dovedise curajul nostru? Depe acest episod de care îmi amintesc cu mîndrie vă povestesc în cele ce urmează.

Această reuniune era de importanță capitală pentru viitorul monetar al Europei și deci pentru francul francez, care începea să dea semne de oboseală.

Firește, Washington-ul juca împotriva noastră. Dar De Gaulle, care a părăsit N.A.T.O., încerca să strîngă în jurul său europenii și în lupta pe care o ducea împotriva dolarului — pe atunci moneda de referință — se baza pe aur.

Însă, ceea ce este important de reținut: o conferință cu caracter atît de decisiv nu se pregătește doar la vîrf, ci, mai ales, la nivelul serviciilor secrete. Fiecare încearcă să descopere intențiile partenerului, pentru a trata în cele mai bune condiții posibile. E ca un joc de cărți, în care trebuie cunoscută tactica adversarilor. A proceda altfel, sosind la masa de joc fără cea mai mică idee despre ce pregătesc ceilalți, ar echivala cu o sinucidere.

Intr-un prim moment, S.D.E.C.E. (Serviciul de Documentare și Contraspionaj) a încercat să culegă informațiile necesare din diferite capitale occidentale folosindu-se de metode clasice. Au fost puse, astfel, sub ascultare telefoanele unor diplomați străini. În ce mă privește, dezaprobat acest procedeu. După părerea mea, nu servește la nimic. Persoanele cu funcții evită cu prudență să spună lucruri importante prin telefon sau se servesc de el spre a induce în eroare „ascultătorii“.

Rapoartele trimise de atașatii noștri de ambasadă, „iluștri corespondenți“ în străinătate, nu au fost de natură să ne dea prea multe deslușiri.

Microfoane pentru trimisul lui Kennedy

Mai sînt opt zile pînă la reuniune și nu-mi rămîne altceva de făcut decît să operez „la cald“, cînd toți miniștrii vor debarca la Cannes, cu statele-majore și serviciile lor de protecție, dar și cu gențile pline de documente. A lucra în asemenea condiții comportă, evident, un risc teribil.

Imi elaborez planurile. Mai întîi, avantajul constă în faptul că miniștrii și respectivele delegații vor descinde la „Hotel Majestic“, iar acolo eu mă găsesc pe un teren favorabil. Echipele mele sînt deja la posturi; la hotel pot conta pe ajutoare sigure, care îmi vor pune la dispoziție camere „de lucru“ necesare materialului de laborator, aparaturii radio etc. Dispun de agenți în rîndul personalului și, în plus, voi plasa lucrătorii mei ca șoferi, camerisți, portari, liftieri ș.a.

Voi folosi cadrele cele mai bune, începînd cu Jacques Verin, vechiul meu camarad. Jacques se va duce la Cannes pentru pregătirea „terenului“. Va contacta pe cîțiva dintre directorii hotelului, persoane de încredere, pentru a i se oferi apartamentul rezervat delegatului american la conferință, secretarul de stat George Ball, prieten al lui Kennedy și specialist în probleme financiare.

Jacques petrece două zile în acest apartament, fără a ieși deloc. Stabilește toate obstacolele, cea mai mică bucată de parchet care scîrțîie, dulapul de haine a cărui ușă se deschide cu greu. Noaptea stă întins, la pîndă, observînd originea și frecvența zgomotelor. Învață să se deplaseze cu ochii închiși, în liniște, fără să răstoarne nimic. Unge balamalele ușilor, gresează incuietorile, ia mulajul tuturor cheilor, studiază unde ar fi cel mai bine să fie instalat microfonul.

Pe acesta îl fixăm întotdeauna pe bara pentru perdele. Se încadrează perfect, mai ales că îl alegem de aceeași culoare. Acoperit de

perdele groase, scapă de aparatura sofisticată, ce nu reușește să-l distingă de cîrligele metalice. Este un microfon special, direcțional, confecționat de laboratorul nostru. Orientat spre tavan, undele sale sînt captate de unul dintre tehnicienii mei, care ocupă camera imediat deasupra, la etajul superior.

Nu intenționăm să ascultăm convorbirile particulare ale lui George Ball. Vom controla, în schimb, cum își consumă timpul, vom ști în ce moment și pentru cîtă vreme vom avea drumul liber spre a-i percheziționa camera.

Unele documente vor putea fi fotografiate chiar în apartament, cu un aparat „Minox“. Dar va trebui să scoatem pe ascuns alte materiale, să le ducem la un laborator clandestin, să le microfilmăm și apoi să le punem la loc.

Un laborator la Cannes

Dispun, în general, pentru operațiuni de acest gen, de un laborator volant, ascuns într-un microbuz cu emblema unei spălătorii, care, de data aceasta, va staționa în spatele „Hotelului Majestic“.

Dar, intrucît acum miza e prea mare, decid să transform în laborator una din camerele hotelului. Acolo se vor dezvolta filmele, se vor „reedita“ documentele respective, originalele urmînd a fi „restituite“ cît mai repede posibil. Copiile documentelor pe care contăm să le descoperim vor fi trimise la Paris fără a pierde un minut.

La hotel, unde are loc una dintre cele mai importante operațiuni de război clandestin din 1944 încoace, sînt singurul care are o viziune de ansamblu a situației. Așadar, un întreg etaj e ocupat de delegații străine, cu statele lor majore și serviciilor de securitate. Toate apartamentele de la acest etaj au „capcane“, precum cel al lui George Ball. Într-adevăr, dată fiind importanța acestor convorbiri, am hotărît să risc și să lucrez asupra tuturor miniștrilor prezenți; mai puțin asupra celor din Benelux, care vor „beneficia“ de rapide sondaje. În schimb, persoanele principale — reprezentanții Italiei și R. F. Germania și, mai ales, secretarul de stat american — vor fi supravegheate continuu. La etajul superior e cazată toată echipa noastră. Un apartament servește drept centru de ascultare, acolo stînd în permanență un lucrător care vorbește toate limbile folosite de delegați și este conectat la microfoanele aflate la etajul inferior. O cameră e transformată în laborator fotografic. Alta reprezintă un punct de legătură pentru oamenii mei în caz de pericol.

În timp ce miniștrii dorm

Cu 24 de ore înainte de sosirea lui George Ball, personalitate importantă a guvernului și a Partidului democrat american, polițiștii din garda sa, bronzăți, atletici, cercetează camera ministrului, așa cum am prevăzut. Bineînțeles, nu găsesc nimic. Noi așteptăm să-și termine cercetările, după care instalăm microfonul minuscul direcțional care se va confunda cu cîrligele perdelelor. Lucrarea o face un „camerist” tehnician al S.D.E.C.E. O scenă analoagă are loc în toate apartamentele miniștrilor străini.

Dispozitivul e constituit, tot etajul se află sub controlul nostru. Un motiv de preocupare: „gorilele” lui Ball se instalează într-o cameră în fundul coridorului, astfel ca să poată supraveghea tot etajul miniștrilor. Vor lăsa mereu ușa deschisă, spre a putea controla pe toți cei ce intră și ies din apartamentul secretarului de stat? Nu, ușa lor rămîne închisă. Nu par să se teamă de ceva; sînt mai degrabă preocupați de protecția fizică a ministrului în afara hotelului.

Chiar din prima seară, făcînd pe clientul obișnuit al hotelului, asist la „punerea în scenă”. Ball, cu o figură severă, cu tîmplele argintii, pleacă la dineul de inaugurare. Avansează în mijlocul gărzilor sale de corp ca un portavion flancat de o armată de crucișătoare. E un galop pe coridoare, în jurul ascensoarelor, apoi în holul hotelului, în mijlocul ordinelor scurte și biziitului stațiilor radio portative. Apoi, din nou liniște.

Unul cîte unul, ceilalți miniștri își părăsesc la rîndul lor apartamentele. Escorta se precipită în spatele lor și apoi dispare.

Nici o delegație nu crede util să lase pe cineva de pază. Se mulțumesc să încuie ușile, spre norocul nostru. De fiecare dată cînd ies delegații, spre a lua masa și, în timpul lungilor ședințe ale „Kennedy Round”, noi intrăm și lucrăm. Imediat ce sîntem anunțați de observații noastre — care stau afară — că excelențele sînt pe drumul de întoarcere, o ștergem.

E un balet fantastic, un vodevil în care toată viclenia constă în a nu fi niciodată față în față cu un ministru care se întoarce în camera sa, fapt ce, evident, ar suscita o avalanșă de întrebări, o anchetă, un scandal. Dar băieții mei, care alunecă precum umbrele, au peste zece ani de experiență în acest gen. Micul Bernard, băiețelul din timpul războiului pe care, din ascunzătoarea mea de partizan de la Paris, îl vedeam mergînd la școală, este un camerist perfect. Un băiat drăguț — dar cu un șold ușor atrofiat, din cauza căruia șchioapătă puțin — care intruchipează pe servitorul perfect, cînd în realitate e un geniu al fotografiei specializat în tehnică „Minox”.

Jacques, în schimb, se ocupă exclusiv de apartamentul lui George Ball. Neglijent, americanul a lăsat în dezordine pe o masă cîteva scrisori. Într-un colț, Jacques descoperă o geantă-diplomat cu documente, închisă cu cheia. E un fleac pentru el să o deschidă. Înăuntru, diferite documente, cablograme de la Washington transmise lui Ball, abia sosit în Franța, de către ambasada americană la Paris și, mai ales, un raport voluminos.

După douăzeci de minute, Jacques iese din apartament. În mai puțin de o oră avem copia fotografică a documentelor. Nu am timp să mă ocup eu însumi de conținut, dar nu e o problemă. Am doar misiunea să procur documentul brut, fără să-l analizez, fără măcar să iau cunoștință de conținutul său. Mă limitez să verific dacă e lizibil și dacă nu e necesar să refacem vreo pagină.

Cu ocazia altor întîlniri internaționale am observat obiceiurile lui George Ball. Ca mulți diplomați, ia notițe în timpul intervențiilor altor delegați pe orice îi cade în mină: bloc-notes, plic, bucată de hîrtie. Își fixează gîndurile, observațiile și își pune hirtiuțele în buzunar. În ele sînt de toate: schițe, desene, dar și rapide analize, indicații pe care vrea să le dea grupului său, o recapitulare a obiectivelor de atins. Ar trebui cercetate minuțios. Dar cum să ajungi la hainele ministrului?

Să intri în camera sa în timp ce doarme? Simplu, ca soluție, dar cît de riscant ca execuție! Cu abilitatea sa, cunoscînd bine „topografia” apartamentului, Jacques ar putea reuși. Dar dacă va fi surprins? În scandalul creat, direcția hotelului va spune, evident, că nu face parte din personal. El va „mărturisi” că e un hoț ghinionist, căruia nici nu-i trecea prin cap că era pe cale să jefuiască apartamentul unui ministru american.

— „Atunci, încercăm să dăm lovitura?” întrebă Jacques, mereu excitat de misiunile periculoase. Îi răspund: „Succesul nu se va ruga de două ori de tine!”

Prin microfon se aude respirația ministrului. Ritmul lent, liniștit, regulat, arată că doarme profund. Jacques deschide ușa cu cheia sa falsă și se strecoară înăuntru cu pași de catifea. Are pantofi cu o talpă specială, care nu fac nici cel mai mic zgomot. La etajul superior, cu căștile la urechi, operatorul meu scrutează liniștea.

Eu m-am așezat, cu inima bătînd, lingă tabloul de siguranțe de la etajul delegațiilor. La primul strigăt, la cea mai mică alarmă, dacă operațiunea ia o întorsătură nefericită, intrerup curentul. Doar și la hoteluri se întîmplă pene de electricitate... Jacques va profita de întuneric și de confuzie spre a se salva înainte de intervenția polițiștilor americani.

Miraculos, Jacques iese din cameră fără să-l fi trezit pe Ball. Problema e însă că nu putea fotografia pe loc, la doi metri de ministrul

adormit. Și-a pus deci în buzunar notițele scrise de mână din hania lui Ball... Vor fi microfilmate în aparatamentul-laborator. Apoi Jacques, cu aceeași agilitate felină, se întoarce la american pentru a-i pune la loc în buzunar bucățile de hîrtie. Ball trage în continuare la aghioase.

Toate acele notițe, descifrate la Paris, și, mai ales, „jurnalul“ lui Ball provoacă o surpriză neplăcută. Guvernul raportează imediat lui De Gaulle concluziile dramatice: Ball vrea să ni-i urce în cap pe europeni, e gata-gata să reușească; la Cannes e pe cale să se cristalizeze un front împotriva poziției franceze în materie de etalon-aur.

Proasta dispoziție a Generalului

Aici e cazul să fac o mică paranteză istorică.

După întoarcerea la putere a generalului De Gaulle, am intrat într-o fază nouă a luptei pentru putere în interiorul forțelor armate. De Gaulle nu avea încredere în specialiștii operațiunilor clandestine. Se temea că într-o zi îi vor sta în cale contestînd unele dintre principalele sale opțiuni politice, mai ales pe planul desființării coloniilor, al evasirurării cu S.U.A., al apropierii de U.R.S.S. La S.D.E.C.E. erau prea multe corpuri în măsură să-i pună bețe în roate.

De Gaulle știa prea bine unde vroia să ajungă, ce vrea să facă, chiar dacă punea în fața acțiunilor sale o perdea de fum. Treptat, s-a debarasat de toți oamenii care au desfășurat cu mare succes operațiunile războiului clandestin și de culegere a informațiilor privind Frontul Național de Eliberare din Algeria. Va încredința unora mai docili sarcina de a determina plecarea francezilor din Africa de Nord. Știa că se domnește într-adevăr fără să trebuiască să împartă puterea, doar dacă domini și controlezi strict corpurile speciale ale unei țări.

Am fost cu siguranță primul care a putut atinge cu mîna această cotitură în utilizarea serviciilor secrete, această concepție elegant ilegală a folosirii lor. A fost o cotitură efectuată și de alte state occidentale. În Statele Unite — unde Nixon și colaboratorii săi i-au determinat să lucreze direct pentru ei pe faimoșii specialiști de la Watergate, scurt-circuitînd pe responsabili Agenției Centrale de Informații (C.I.A.) — afacerea Watergate s-a terminat printr-o catastrofă națională. În Franța, unde statul și-a menținut sub control problemele sensibile, episodul cu microfoanele de la „Cannard enchainé“ — organizat în același mod de o echipă telecomandată — a sfîrșit prin a fi îngropat în arhivele judiciare.

Așadar, revenind la povestirea mea, la aflarea conținutului documentelor, De Gaulle, imperial, nu crede; consideră că a omogenizat Europa

în spatele pozițiilor sale și detestă tot ce intervine să-i tulbure această certitudine. Deoarece datele mele nu merg în direcția pe care o dorește, le respinge hotărît.

Într-o vreme Cleopatra își ucidea mesagerii care îi aduceau vești proaste — așa „nu mai erau“ vești proaste...

— **Europenii?** izbucnește De Gaulle în plin consiliu de miniștri. **Nu vor îndrăzni! Și apoi, de unde ați scos presupusele protocoale?** I se dau explicații că documentele au fost culese la Cannes, la sediul „Kennedy Round“, de Serviciul de Documentare și Contraspionaj. Serviciul de... **E nesperios! Cine imi garantează autenticitatea acestor documente? Știți cel puțin cum au fost interceptate?**

— **Doriți să interogați pe șefii S.D.E.C.E., care vă vor da asigurările privind validitatea documentelor?**, i se propune Generalului.

— **Să mi-i aduceți aici!**, mormăi De Gaulle.

La Direcția generală e un veritabil cazan sub presiune: **Trebuie să te duci dumneata, Finville!**, mi se spune. **Dumneata vei explica.** Mă lasă singur în groapa leului. Deci, voi merge eu la Palatul Elysée, eu „spărgătorul șef“ al S.D.E.C.E. Trebuie să-l conving pe De Gaulle că informațiile culese de mine sînt valabile. Dar mă va asculta?

Știu că e prevenit în legătură cu serviciile secrete: ne consideră niște gangsteri. De mai multe ori a anulat operațiuni importante, pentru că le considera nedemne de Franța. Cînd generalul Grossin s-a dus să-i ceară permisiunea de a sabota sau a scufunda cîteva nave de traficanți pline cu arme pentru Frontul Național de Eliberare al Algeriei, De Gaulle a răspuns:

— **Imi garantezi că nu vor fi morți?**

Unui asemenea om eu trebuie să-i povestesc cum am băgat mina în buzunarele unui ministru.

— **Bună ziua, Finville, știi pentru ce te-am chemat?**

— **Da, Generale.**

Stă acolo, în spatele biroului, încruntat. Cu un gest iritat împinge spre mine mai multe fotocopii pe care le recunosc foarte bine.

— **Aș vrea să am cîteva explicații în legătură cu... hm!... documentele astea,** spune, cu o expresie de dispreț nedisimulat.

Îi citesc pe față mînia, iritarea, neîncrederea celui care gîndește că serviciile secrete i-au pregătit o lovitură spre a-l constrînge să ia o hotărîre, în timp ce el nu vrea să audă. Ceilalți au șters-o, dar el mă are pe mine, adevăratul vinovat, sub privirea lui bănuitoare.

— **Vreau să știu tot!**, spune cu duritate. **Cum ați lucrat, cu ce metode ați intrat în posesia acestor date...**

Nu am îndrăznit să-i amintesc că timpul trece și se întoarce împotriva noastră, că neîncrederea sa îl face să piardă timp prețios și tot

avantajul tactic pe care putea să-l scoată din faptul că știa în mod secret intențiile lui Ball.

Vroia să fie pus la curent? Ei bine, va ști, nu-l voi cruța cu nimic. Deschiderea valizelor diplomatice, a caselor de fier, lucrul asupra străinilor în hoteluri, modul în care principalele centrale de informații din lume ne trimit datele, valoarea echipei de profesioniști de la Serviciul 7, demonstrațiile de abilitate la „Hotel Majestic“ de la Cannes, spre a-i procura blestematele de rapoarte.

De Gaulle strîmbă din nas; își dă seama că în vocea mea e o minie reținută. Începe să-și pună întrebări. Într-adevăr, dacă documentele strînse pe biroul său sînt fructul unei asemenea dăruiri, pregătiri tehnice, competențe profesionale, devine greu să te îndoiești. Oare nu e pe punctul de a împiedica, tocmai el, o reacție la timp a Franței?

Brusc, văd că se uită la ceas. Își dă seama că la Cannes reuniunile plenare încep și că îi rămîne prea puțin timp. Mă fixează:

— **Imi garantați pe cuvînt de onoare că dosarul acesta iese într-adevăr din geanta domnului Ball?**

— **Aveți cuvîntul meu de onoare!**

Scoate din casa de fier un sigiliu care mi-e cunoscut. Îi aplică numai pe documentele pe care le-a examinat personal și pe care le consideră demne de încredere: pe cele care merită semnătura sa. Nu spune că m-a bănuit de minciună și trădare, nu spune nici măcar că pînă la urmă mă crede și că regretă că a fost neîncredător. Sigilează documentele, asta e tot.

Sub pupilele elefantine, ochii negri mă scrutează. Documentele sînt autentice? Bine. E un noroc pentru guvernul francez că le-a putut vedea? Perfect. Și totuși, o simt, ostilitatea Generalului nu a dispărut. Pentru el sîntem tot niște spărgători de case de fier, niște hoți de buzunare. Condamnă în sinea sa metodele noastre, uitînd că nu are altele, uitînd că unii dintre cei mai buni ofițeri ai țării lucrează astfel, clandestin, cu enorme riscuri și puține satisfacții.

Forțat, disprețuitor și, hotărît lucru, împotriva voinței sale, lasă să cadă, rece, două cuvinte:

— **Mulțumesc, Finville!**

Traducere și prelucrare după „Panorama“
de maior Ion PÎRVU

Agentul secret „ideal“

Într-o incitantă lucrare pe profil intitulată „ANATOMIA SPIONAJULUI“, autorul său, reputatul scriitor spaniol DOMINGO PASTOR PETIT, în capitolul privind calitățile indispensabile ale agentului secret, menționează că acestea ar putea fi rezumate la următoarele: însușirea de a investiga și capacitatea de a observa detalii; a fi psiholog; înclinații și aptitudini pentru limbi străine; memorie vizuală; răbdare (cu răbdare câștigi cerul, spune o zicală) și, mai mult decît răbdare, spirit de sacrificiu; sînge rece, adică mult curaj și nervi de oțel; cunoștințe solide de geografie, economie, ideologie, științe militare, energie nucleară, astronautică și o bogată cultură generală; cunoștințe de drept internațional etc.; capacitate de disimulare; imaginație pentru stratageme; dăruire și abnegație. . .“

Același autor adaugă: „În S.U.A. s-au făcut investigații psihologice pentru a stabili trăsăturile cele mai relevante ale așa-zisului agent secret ideal“. Rezultatul acestor studii sînt următoarele zece concluzii:

1. Înainte de orice, agentul trebuie să posede un moral foarte ridicat și interes sincer față de misiunea în-

credințată. Cu alte cuvinte: să facă totul dintr-o vocație autentică.

2. Să fie energic, activ și întreprinzător.

3. Să fie bogat în resurse, să gîndească cu rapiditate, să fie prudent, să posede o judecată sigură, să știe să se comporte cuviincios și apropiat cu fiecare persoană, cu reacții adecvate fiecărei situații, idei. Să fie îndemnatic și competent în orice fel de activitate manuală.

4. Trebuie să-și controleze nervii, să dovedească tărie față de orice suferință. Să fie răbdător, calm și tenace.

5. Să fie capabil să se adapteze la orice mediu, să dovedească spirit de echipă, să știe să exploateze slăbiciunile aproapelui și să fie sincer cu oamenii pînă la limita rezonabilă, adică în sensul de a nu suscita bănuială.

6. Să știe să inspire spirit de colaborare, să organizeze, administreze și conducă grupurile și să nu se eschiveze de la nici o responsabilitate.

7. Să fie discret, să accepte voluntar anonimatul, să știe să tacă și să păstreze un secret.

8. Să fie în stare să mintă și să înșele, dar numai atunci cînd stăpînește situația.

9. Este necesar să fie agil, dur (brutal) și îndrăzneț.

10. Să știe să observe, amintindu-și cu precizie detaliile, să fie capabil a-și da seama cu absolută claritate de ceea ce a văzut, să aprecieze valoarea propriilor observații și să le integreze, într-o formă globală, unui complex de fapte.

Tabloul n-ar fi complet dacă nu s-ar evidenția și defectele pe care nu trebuie să le posede un astfel de agent-tip, și anume :

— Nu trebuie să sufere de vreo anomalie sexuală. Să fie sănătos în acest domeniu, ca și în celelalte.

— Nu trebuie să fie prea emotiv sau sentimental.

— Să nu fie nici un Adonis și nici un Quasimodo. Spionul ideal trebuie să treacă neobservat, să se confunde cu masa, altfel spus : să nu fie nici frumos, dar nici urât.

— Să nu fie vanitos, încrezut sau arogant.

— Să nu fie un introvertit, taciturn sau ipohondru, nici cu tendință spre analiză filozofică, nici cu angoasa binelui și răului. Trebuie să fie extravertit, obiectiv și realist.

„Lumea spionajului modern — se spune în continuare — s-a schimbat mult față de cea din secolul al

XVIII-lea ; se poate afirma că tot ce a pierdut din romantism a fost recuștigat în tehnică. De aceea, spionii nu mai pot fi încadrați în schemele secolelor anterioare, astăzi ei putând fi reduși la cinci categorii :

— *agenții secreți (cadrele)* : cei ce operează înăuntrul sau în afara propriei țări, pregătiți într-o școală specială ;

— *spionii „adormiți“* : persoane foarte bine situate care, deocamdată, sînt inactive, așteptînd să intre în acțiune într-un moment dat ;

— *agenții dubli* : persoane care fac „comerț“ cu informațiile. Motivul acțiunii lor sînt banii. Se vînd tuturor serviciilor ;

— *agenții ocazionali* : acei neprofesioniști care, dintr-un motiv sau altul, se convertesc în agenți ;

— *agenții de legătură* : subiecți de valoare minoră. Se limitează a contacta două sau mai multe persoane, transmitînd de la una la alta anumite informații.

Din rîndul agenților ocazionali fac parte transfugii și trădătorii, adică cei care din motive politice sau pur și simplu din ambiție se pun în solda unei puteri străine, precum și cei care, din ură față de cineva sau față de patrie, dezertează“.

Lt. colonel Dumitru DĂNĂU